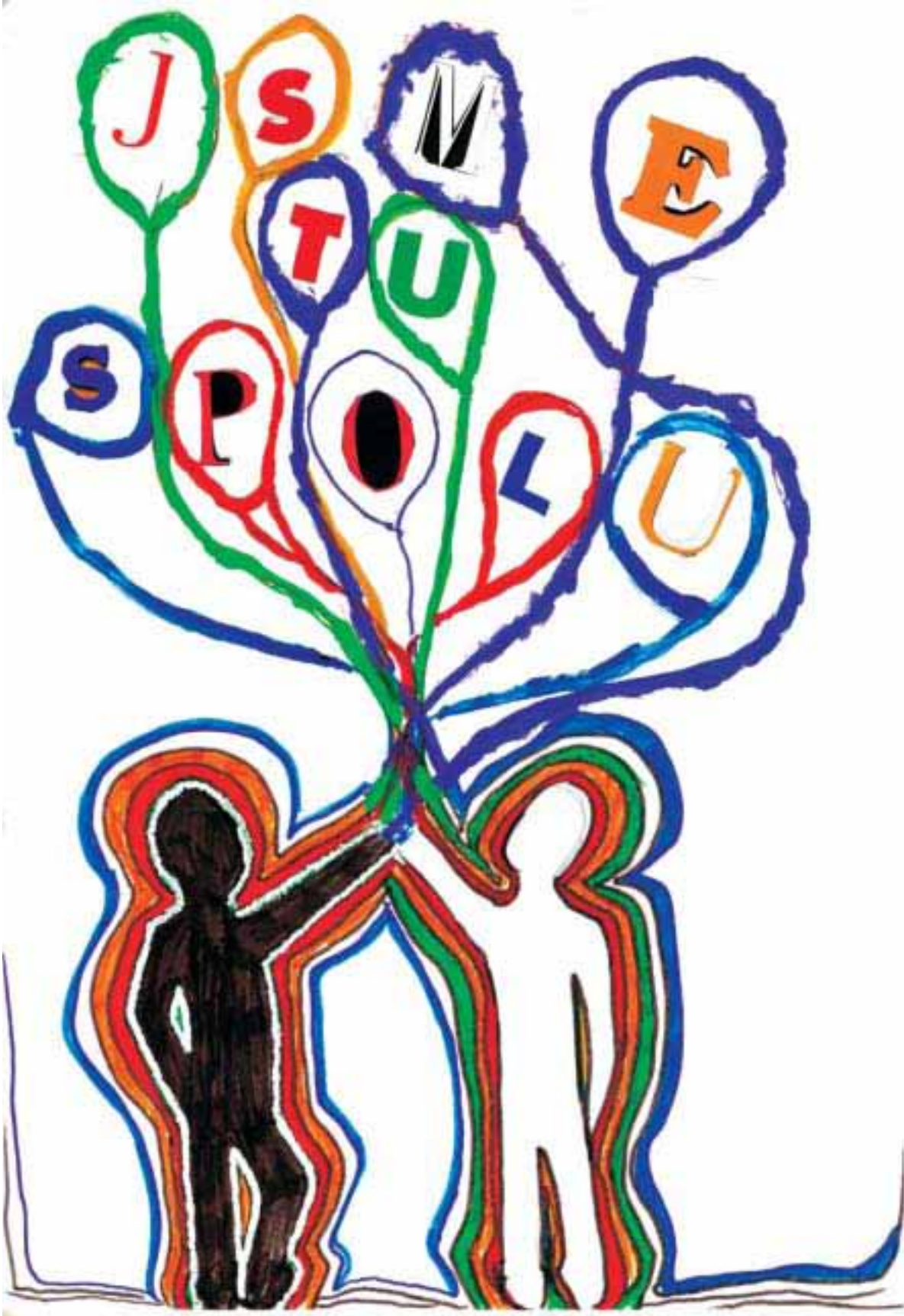

Zpráva o činnosti občanského sdružení IQ Roma servis 2010

IQ
Roma
servis

***IQ Roma servis, o. s. – komplexní a profesionální služby
pro sociálně vyloučené komunity***

IQ Roma servis, o. s.

Sídlo organizace a sociální program (Centrum poradenství a zaměstnanosti)

Cejl 49, 602 00 Brno, Česká republika
tel./fax: **+420 549 241 250**

Pobočka programových center a korespondenční adresa

Hybešova 41, 602 00 Brno, Česká republika

- administrativa
tel.: **+420 543 214 805**
- ředitelka
tel.: **+420 608 820 637**
- pedagogický program (Centrum vzdělávání, Centrum motivace a stimulace), recepce a ústředí
tel.: **+420 543 213 310**
- sociální program (Centrum komunitní a terénní sociální práce, Centrum poradenství a zaměstnanosti – pobočka)
tel.: **+420 543 210 725**
- fax (společný pro všechna oddělení): **+420 543 214 809**

Pobočka Břeclav

třída 1. Máje 39, 691 41 Břeclav, Česká republika
tel.: **+420 519 324 849**

e-mail: **iqrs@iqrs.cz**

www.iqrs.cz, **www.jaktovidimja.cz**, **www.ethnic-friendly.eu**

IČ: 65341511

registrace u Ministerstva vnitra České republiky pod č. j. II/S-OVS/1-33944/97-R

Základní prohlášení občanského sdružení IQ Roma servis

Vize

Chceme svět, ve kterém budou existovat živé a přátelské vztahy mezi Romy a majoritními obyvateli – svět, ve kterém budou Romové přirozeně zastávat důstojné společenské role s respektem ke své kultuře a národnosti.

Poslání

Být prostředníkem, který podporuje možnosti, příležitosti a odhodlání Romů na cestě jejich růstu a společenského uplatnění a chrání jejich práva a důstojnost v rámci společnosti.

***Madikh pre amari cipa, dikh pro amaro jilo.
Nekoukej na naši kůži, dívej se na naše srdce.
(Romské přísloví)***

Obsah

I. O organizaci	7
1. Kdo jsme	7
2. Zaměření práce a cílová skupina	7
3. Reflexe činnosti uplynulých let	8
4. Naše identita = naše hodnoty a výjimečnost	9
5. Akreditace, ocenění a validované produkty	10
6. Partnerství a členství v sítích	11
7. Organizační struktura	12
II. Programy – metodické postupy	16
1. Sociální program	16
1.1 Centrum komunitní a terénní sociální práce	16
1.2 Centrum poradenství a zaměstnanosti	17
1.3 Zvyšování kvality poskytovaných služeb	17
2. Pedagogický program	18
2.1 Centrum vzdělávání	18
2.1.1 Poradenství	19
2.1.2 Vzdělávání	19
2.2 Centrum motivace a stimulace	19
2.3 Nepřímá práce	20
3. Ústředí	21
3.1 Odborná projektová administrativa	21
3.2 Finanční sekce	21
3.3 Provozní služby	21
3.4 IT sekce	21
3.5 Sekce public relations (PR)	21
3.6 Analyticko-metodický úsek	22
3.7 Ethnic Friendly zaměstnavatel	22
III. Aktivity IQ Roma servisu v Brně	24
1. Úvod	24
2. Aktivity sociálního programu	25
2.1 Společné aktivity sociálního programu	26
2.1.1. Bydlení	26
2.1.2. Komerční zadluženost	27
2.1.3. Zaměstnanost	27
2.1.4. Další aktivity	27
2.1.5. Prezentace a konference	28
2.2 Aktivity Centra poradenství a zaměstnanosti	29
2.2.1. Zaměstnanost	29
2.2.2. Poradenství	30
2.2.3. Právní poradenství a právní servis	30
2.3 Aktivity Centra komunitní a terénní sociální práce	32
2.3.1. Bydlení	32
2.3.2. Zvyšování kvality poskytovaných služeb	33
3. Aktivity pedagogického programu	33
3.1 Centrum vzdělávání	34
3.1.1. Poradenství	34
3.1.2. Vzdělávání a výchova	35
3.1.3. PC kurzy	37
3.1.4. Víkendové pobyty	38
3.2 Centrum motivace a stimulace	38
3.2.1. Nízkoprahový klub	38
3.2.2. Kroužky	39
3.2.3. Multikulturní aktivity	40
3.2.4. Časopis Romano V.I.P.	40
3.2.5. Stránky Jak to vidím já	41
3.2.6. Bengore	41
3.2.7. Mimořádné aktivity	42
4. Společné aktivity a kampaně	43
4.1 Case management	43
4.2 Prevence	44
4.3 Zápisy do škol	45
4.4 Mateřské centrum	45
4.5 Nepřímá práce	45
4.6 Kampaň Každému z nás něco chybí. Chudoba si nezaslouží pohrdání	45
5. Plány na rok 2011	46
5.1 Plány a cíle sociálního programu na rok 2011	46
5.2 Plány a cíle pedagogického programu na rok 2011	46
IV. Aktivity IQ Roma servisu v Břeclavi	48
1. Práce s dospělými klienty	48
2. Práce s dětskými klienty	49
3. Cíle břeclavské pobočky na rok 2011	50
V. Aktivity IQ Roma servisu v Jihomoravském kraji	51
1. Terénní sociální práce	51
1.1 Práce v jednotlivých obcích v roce 2010	52

2. Pedagogická práce	54
2.1 Práce v jednotlivých obcích v roce 2010	56
3. Společné aktivity a kampaně	56
4. Plány na rok 2011	57
VI. Statistické výsledky práce za rok 2010	58
1. Bydlení	58
2. Komerční zadluženost	59
3. Zaměstnanost	59
4. Poradenství pro volbu školy	60
5. Výukové aktivity	60
6. Nizkoprahový klub	61
7. Mateřské centrum	61
VII. Přehled projektů	62
1. Projekty realizované v roce 2010	62
1.1 Centrum komunitní a terénní sociální práce	62
1.2 Centrum poradenství a zaměstnanosti	62
1.3 Centrum motivace a stimulační	63
1.4 Čas zkoušet to jinak	63
1.5 Jde to i jinak – systém pro úspěšné uplatnění mladých Romů na trhu práce	63
1.6 Projekt Together and Across	64
1.7 Vzdělání je cesta	64
1.8 Začni tady a teď – Systém podpory udržitelnosti v hlavním vzdělávacím proudu pro žáky se sociálně kulturním znevýhodněním	65
1.9 Efektivní a profesionální poskytování terénních programů v sociálně vyloučených lokalitách ve městě Brně	65
1.10 Centrum integračních služeb Břeclav	65
1.11 Společná cesta – komplexní práce s rodinou	66
1.12 Jak to vidím já	66
1.13 My umíme, přesvědčte se sami	66
1.14 Volným časem zdravým hlasem	66
1.15 Vzděláním proti sociálnímu vyloučení, informační kampaň	67
1.16 Pro radost	67
1.17 Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR (NAPSI spolu!)	68
1.18 Džuvli, daj, Romňi (Romské ženy)	69
1.19 Learning Community – Immigrants as Educational Facilitators Pave the Way for Immigrants to Access Lifelong Learning	69
1.20 Brno slaví Mezinárodní den Romů 2010	69
1.21 Tancem k pochopení a toleranci	70
1.22 Projekt Teambuilding sociálních a pedagogických pracovníků s odbornou diagnostikou na rok 2010	70
2. Projekty připravované na další období (2011 a dál)	70
2.1 Centrum integračních služeb Brno	70
2.2 Centrum komunitní a terénní sociální práce	71
2.3 Centrum poradenství a zaměstnanosti	71
2.4 Centrum motivace a stimulační	71
2.5 Vzděláváním k rozvoji	71
2.6 Osobnost a životní směr	72
2.7 Podpora kvalitního života rodiny	72
2.8 Mateřské centrum	72
2.9 Teambuilding sociálních a pedagogických pracovníků s odbornou diagnostikou na rok 2011	73
VIII. Lidé v organizaci	74
1. Členská schůze	74
2. Zaměstnanci	75
3. Praktikanti a stážisté	76
4. Dobrovolníci	76
5. Školení pracovníků IQ Roma servisu	78
6. Supervize	78
IX. Finanční zdroje	80
1. Rozvaha ke dni 31. 12. 2010	80
2. Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2010	81
3. Výsledovka za rok 2010 podle jednotlivých projektů	82
4. Příjmy organizace od roku 2003	85
5. Zpráva auditora za rok 2010	86
X. Základní strategie organizace na rok 2011 a dále	87
XI. Nabídka vzdělávání a služeb pro instituce, NNO a zaměstnavatele	89
1. Školení v sociální oblasti	89
1.1 Prevence a zmírnění předlužení	89
1.2 Sociální zabezpečení v ČR	89
1.3 Terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách	89
2. Právní školení	89
3. Školení monitoringu a evaluace činnosti	89
4. Školení pro pedagogické pracovníky	90
4.1 Poradenství pro volbu školy	90
4.2 Poradenství pro volbu povolání	90
4.3 Terénní pedagogická práce a case management	90
4.4 Provoz Nizkoprahového zařízení pro děti a mládež	90
4.5 Osobnostní rozvoj, motivace a multikulturní výchova	90
4.6 Finanční poradenství pro mládež	90
XII. Poděkování	91

Milé čtenářky a milí čtenáři,

je mi ctí podělit se s Vámi o drobné i velké úkoly, jež máme šťastně za sebou i v roce 2010. Tak jako uplynulé roky, ani rok 2010 nebyl lehký, zato opět prohloubil naši práci a přiblížil nás naší vizi i větší pevnosti a zralosti. Věřím, že Vám tato důsledně a vskutku pracně zpracovaná Zpráva poskytne všechny potřebné informace.

Její struktura je víceméně stejná jako loni. Mezi novinky patří kapitola **Programy – metodické postupy**, nové je i dělení činnosti na aktivity brněnské, břeclavské a ostatní jihomoravské – ty jsou posíleny samostatným, pedagogicko-sociálním programem pro Jihomoravský kraj. Bezpochyby Vás bude zajímat i kapitola **Statistické výsledky práce za rok 2010**. Poslední dobou vedeme živou diskusi o nejlepším způsobu měření našich výsledků. Čísla jsou samozřejmě užitečná, protože se však jedná o složitou práci se svébytnými lidmi, drobné pokroky jednotlivých klientů v jejich dovednostech a schopnostech jsou jen velmi těžko statisticky měřitelné. Přitom právě zde tkví jádro námi vynaložené energie. Zkuste proto nahlédnout i do jednotlivých kazuistik, které tento rozměr přibližují lépe. V kapitole **Základní strategie organizace na rok 2011 a dále** se dočtete mezi jiným o našem úsilí podněcovat participaci klientů a Romů obecně, o blížící se rekonstrukci nového sídla a centra služeb – budovy Vranovská 45 v Brně, o zaměření se na zónu Integrovaného plánu rozvoje města v Brně aj. V rámci cílů nového Strategického plánu organizace pro roky 2011–2015 chceme například nadále zvyšovat vzdělávací úspěchy romských dětí a mládeže, podporovat inkluzivní vzdělávání, zvyšovat zaměstnanost, snižovat předluženost, podporovat důstojné, inkluzivní bydlení a též stát se svobodnou, zároveň však systémovou organizací, jež není závislá pouze na nekoncepčních projektových financích. Stále koketujeme s myšlenkou založit funkční sociální firmu a se zvyšováním podílů soukromých dárců a spolupráce. V roce 2010 se nám podařilo akreditovat první soubory veřejných kurzů a školení, čeká nás tedy premiéra ve vzdělávání a koučinku dalších organizací a jednotlivců. Nabídku školení a služeb pro instituce, NNO a zaměstnavatele najdete v poslední části Zprávy.

Paradoxně mohu závěrem hrdě konstatovat, že stále nejsme „standardní organizací na trhu“. Jsme velmi rušná a angažovaná organizace, která se nebojí výzev a těžkých úkolů a i po letech neztrácí své původní tvůrčí a hodnotové nadšení. Současně stále sbíráme ocenění a uznání za kvalitu a profesionalitu naší práce. Naši každodenní práci vnímáme hlouběji než jen jako sadu dílčích odborných úkonů a dbáme v srdci organizace na vyšší cíle. A to se nám daří rok za rokem, s lidmi úplně novými i zabydlenými,

mi, v kritickém sjednocení různosti. Za tento neochvějný přístup, toto nasazení velmi děkuji všem svým spolupracovníkům! Vše, co jsme v roce 2010 zvládli, zvládli jsme především díky nim. To oni zde před Vámi čtenáři stojí, stojí za každým napsaným slovem, i za slovy nepopsatelnou skutečností a námahou. Dělalí mou roli lehkou a radostnou a vizi organizace hodnověrnou, významnou a reálnou. Děkuji i Vám, čtenářům, za Váš zájem, morální i jinou podporu. Držte prosím naší organizaci i nám pracovníkům palce i v dalších letech...

Katarína Klamková
ředitelka
15. února 2011 v Brně

I. 0 organizaci

1. Kdo jsme

Občanské sdružení IQ Roma servis (IQRS) vzniklo v Brně v roce 1997 jako **dobrovolná nestátní nezisková organizace**. IQ Roma servis je občanským sdružením – právnickou osobou založenou podle českého práva na základě zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů. Dne 3. 11. 1997 byly u Ministerstva vnitra ČR registrovány stanovy občanského sdružení IQ Roma servis (č. j.: II/S-OVS/1-33944/97-R). Veškerá činnost sdružení je založena na principu nestranosti, nezávislosti, otevřenosti a nediskriminace.

Posláním organizace je:

Být prostředníkem, který podporuje možnosti, příležitosti a odhodlání Romů na cestě jejich růstu a společenského uplatnění a chrání jejich práva a důstojnost v rámci společnosti.

V roce 2003 prošla organizace vnitřní reformou a stala se profesionální, dynamicky se rozvíjející nevládní neziskovou organizací. Dnes je IQ Roma servis vyhledávaným odborným partnerem klientů, veřejné správy i dalších subjektů (např. zaměstnavatelů) nejen domácího jihomoravského regionu. Primární působení přímé práce s klientem je v rámci jihomoravského regionu, nepřímá odborná a metodická práce je však zaměřena na celou Českou republiku s přesahem do EU.

Oficiální sídlo má organizace v **Brně** na ulici **Cejl 49**, kde provozujeme poradnu sociálního programu. Pobočka organizace a zároveň prostorově největší provozovna IQRS se nachází v Brně na **Hybešově ulici 41**, kde nabízíme ostatní služby. Od roku 2008 provozujeme také pobočku IQ Roma servisu v **Břeclavi-Poštorné** na **třídě 1. Máje 39**.

Podporujeme především sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené Romy.

Aktivity sdružení jsou v praxi tvořeny a rozvíjeny:

- » profesionálním servisem odborného týmu zaměstnanců (dle jednotlivých projektů a programů), tj. odbornými službami sociálními, právními, vzdělávacími, volnočasově-motivačními, službami zaměstnanosti a odbornou koncepční, metodickou a jinou činností,
- » dobrovolnou občanskou iniciativou a aktivitou členů, příznivců a dobrovolníků.

Pro všechny potřebné klienty jsou tyto služby poskytovány **zdarma**.

2. Zaměření práce a cílová skupina

Činnost sdružení se zaměřuje na **mapování a analýzu potřeb a zdrojů místních sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob, zejména Romů**, a na vytváření podmínek a příležitostí k podpoře a zvyšování jejich občanských, sociálních, ekonomických, vzdělávacích a pracovních příležitostí a úspěchů.

Služby a aktivity IQ Roma servis plánuje a nabízí na základě:

- » přímé poptávky svých klientů (cílové skupiny),
- » poptávky subjektů a institucí, se kterými sdružení uzavře smlouvu o spolupráci, a to pouze v případech, kdy tato poptávka je plně v souladu s posláním a cíli sdružení,
- » výsledků mapování a analýzy potřeb v místních komunitách.

Cílovými skupinami přímé práce, jež je hlavní oblastí práce IQ Roma servisu, jsou zejména **sociálně vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožení Romové** ve specifické životní situaci, která vytváří potřebu, již oni sami chtějí řešit a zároveň spadá do naší kompetence.

Specificky jde o:

- » jednotlivce a rodiny nalézající se v obtížné sociální či ekonomické situaci,
- » matky s dětmi nalézající se v obtížné sociální či ekonomické situaci,
- » dlouhodobě nezaměstnané a nízkokvalifikované uchazeče o práci,
- » děti a mládež ve věku 10–21 let (a u vybraných aktivit i o rodiče a dospělé), kteří mají zájem o motivační a volnočasové aktivity,
- » děti a mládež ve věku 10–21 let (a u vybraných aktivit i o rodiče a dospělé), se zájmem o využití nabídky vzdělávání a osobního rozvoje,
- » děti předškolního věku a jejich matky,
- » osoby diskriminované na trhu práce či v přístupu k hodnotám společnosti.

Sekundárně – dle kapacity a individuálně projevované potřeby poskytujeme své služby také:

- » cizincům potýkajícím se s výše uvedenými jevy,

Chceme svět, ve kterém budou existovat živé a přátelské vztahy mezi Romy a majoritními obyvateli.

» dalším osobám potýkajícím se s výše uvedenými jevy bez ohledu na etnickou příslušnost.

Oblast metodické a rozvojové práce IQ Roma servisu dále zahrnuje:

- » **analytickou a výzkumnou činnost** včetně dílčích šetření a evaluací v komunitě,
- » **tvorbu strategií a koncepcí** na základě analýz a zobecněného know-how získaného z každodenní praxe a terénní zkušenosti přímé práce s klienty,
- » **konzultace a zpětnou vazbu pro sociálně-inkluzivní akce, programy a politiky veřejných institucí a NNO** v zájmu zefektivnění jejich reálného dopadu na cílové skupiny IQ Roma servisu, stimulaci tvorby a přijetí komplexních kvalitních strategií sociálního začleňování, podporu spolupráce a síťování,
- » **spolupráci a konzultace pro zaměstnavatele** a další soukromé instituce, zejména **v oblasti zaměstnanosti, stipendijních programů a ochrany před diskriminací,**
- » **přenos inovací a osvědčených pracovních postupů IQ Roma servisu a jejich mainstreaming,**
- » **realizaci kampaní, prezentační, informační, osvětovou a publikační činnost, podporu participace:** pořádání výstav, seminářů, workshopů, kulatých stolů, veřejných a komunitních akcí, festivalů, tisk a šíření informačních i odborných publikací a tiskovin, distribuci informací a informačních materiálů pro klienty a instituce, internetové komunitní rádio, provoz webových stránek: www.iqrs.cz, www.jaktovidimja.cz, www.ethnicfriendly.eu a další,
- » **organizace školení, metodické vedení a supervize** pro týmy i jednotlivce (NNO, veřejné instituce ad.): např. metodické vedení týmů terénní sociální a sociálně-pedagogické práce, zvyšování kvality a rozvoj programů a služeb, vzdělávání v otázkách administrace, dokumentace a průkaznosti přímé práce s klientem, školení monitoringu a evaluace práce, právní školení včetně antidiskriminačního školení pro firmy a instituce, školení vybraných manažerských dovedností a rozvoje NNO, administrace, koncepce nebo vyhodnocení projektů sociální inkluze, strategické plánování, odborná školení k tématům předluženosti, finanční gramotnosti, poradenství pro volbu školy a další.

3. Reflexe činnosti uplynulých let

Činnost IQ Roma servisu byla od roku 1997 do roku **2003** úzce provázána s organizací DROM, romské středisko. Po reformě v roce 2003 začal IQ Roma servis realizovat své programy již zcela samostatně a odděleně s vlastním vedením, programem a ve vlastních prostorech.

Shodně s rokem 2003 byl také v roce **2004** hlavní službou pro klienty komplexní program Centra komunitní a terénní sociální práce. Na podkladě potřeb z praxe terénní sociální práce zahájil IQ Roma servis v roce 2004 intenzivní přípravu nových komplexních a systémově provázaných programů v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání Romů, které by aktivněji směřovaly k posílení ekonomické soběstačnosti našich klientů se specifickým zaměřením na budování potenciálu mladých romských generací.

V roce **2005** došlo k významnému programovému rozšíření spektra služeb pro klienty, vedle Centra komunitní a terénní sociální práce byly nově otevřeny programy Centra zaměstnanosti, Centra vzdělávání a Centra motivace a stimulace.

V průběhu roku **2006** došlo k obohacení činnosti prostřednictvím dalších praktických zkušeností a cyklu cílených školení, byl rozšířen odborný tým pracovníků i spektrum nabídky. Na konci roku 2006 přibyl program Antidiskriminačního centra.

Antidiskriminační centrum v roce **2007** kromě koncepce Ethnic Friendly zaměstnavatel realizovalo úspěšnou kampaň k příležitosti Evropského roku rovných příležitostí pro všechny s názvem 2007: Brno slaví Evropský rok rovných příležitostí. V roce 2007 se rovněž významně rozvíjela odborná metodická a koncepční práce včetně nových publikací a završení procesu komunitního plánování sociálních služeb města Brna v oblasti etnických menšin.

Vzhledem k významnému rozvoji aktivit došlo na konci roku **2007** k novému organizačnímu vymezení tří zastřešujících středisek práce IQ Roma servisu, která nyní tvoří:

- 1) sociální program (včetně zaměstnanosti a antidiskriminace),**
- 2) pedagogický program,**
- 3) metodická a koncepční práce a public relations (PR).**

Vhodnost a účelnost tohoto rozdělení se v roce **2008** potvrdila, tudíž zmiňovaný model tří programových středisek si ponechává toto organizační vymezení i nadále. Během roku 2008 se nám také podařil jeden z velkých rozvojových kroků – otevřeli jsme **novou pobočku** sociálního programu **v Břeclavi**.

V roce **2009** došlo k významnému rozšíření činnosti IQRS v dalších obcích Jihomoravského kraje (Ivanovice na Hané, Bučovice, Zastávka u Brna, Vyškov a Veselí nad Moravou).

V červnu **2009** IQ Roma servis obdržel **Národní cenu kariérového poradenství**, a to druhé místo v oblasti poradenství pro osoby znevýhodněné na trhu práce a první místo v oblasti poradenství pro klienty v počátečním vzdělávání.

Terénní program prošel v dubnu **2010** inspekcí a byl hodnocen velmi pozitivně, z možných 144 získal 133 bodů, v celkovém hodnocení tedy uspěl na 92,36 %.

Úroveň poskytování sociální služby ověřená podle Standardů kvality sociálních služeb a hodnocená počte 5, 38 vyřádky z 48/2008 Sm. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů:

Z celkového max. počtu 144 bodů hodnocených kritérií Standardů kvality sociálních služeb,

počet dosažených bodů: 133, tj. 92,36%

Z celkového počtu 17 hodnocených zásadních kritérií,

uspínáno 3 kritérií (tj. a hodnocením 3 nebo 1 bod).

Úroveň standardy kvality sociálních služeb:

uspínáno: výborné (90 – 100%) / dobré (70 – 89%) / částečné (50 – 69%)

uspínáno: (nemí uspínáno měřeno ze zásadních kritérií nebo je celkový počet bodů 50% nebo 50%)

Výsledek inspekce kvality poskytované sociální služby.

V roce **2010** se IQ Roma servis v rámci **Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení** zapojil do organizace prvního českého setkání lidí, kteří měli v minulosti zkušenosti s chudobou a sociálním vyloučením. Spolu s partnery projektu NAPSÍ spolu! byl vydán video spot pod heslem „**Každému z nás něco chybí, chudoba si nezaslouží pohrdání**“.

V prosinci **2010** byla v rámci pobočky v Břeclavi registrována nová sociální služba pod názvem **Integrační centrum Břeclav**.

4. Naše identita = naše hodnoty a výjimečnost

Systémový přístup – strategický proces, který sleduje rozvoj romských generací a širší strukturální výsledky (v jejichž dosažení věříme).

Zaměřujeme se nejen na **procesy** (kvalitní poskytování služeb), ale i na jejich **systémové dopady** (výsledky – efekt služeb).

Je v principu nesmysl a významné systémové pochybení, když se potřebnost uživatelů našich služeb dlouhodobě mezigeneračně reprodukuje (a paradoxně až produkuje), protože z praxe víme, že naprostá většina z nich má potenciál svou životní situaci zvládnout, nicméně tento potenciál je blokován různými faktory a okolnostmi. Proto napojujeme naše sociální, zaměstnanecké, vzdělávací a další služby na širší, lokálně (až celonárodně) zaměřené strategické cíle, které postupně uskutěčňují systémové a strukturální změny napříč naší cílovou skupinou.

Ve smyslu a poslání naší práce věříme a dáváme do ní patřičnou dávku elánu, motivace, pracovního zápalu a nápadů. Při dílčím nezdaru (který považujeme za přirozenou součást učení) analyzujeme a navrhujeme nová, lepší řešení.

Paradoxně nechceme být takzvanou superkvalitní a profesionálně fungující sehanou institucí poskytující všemožné sociální, pedagogické a další služby na dobu neurčitou. Vlastně chceme zaniknout, anebo se průběžně transformovat. Chceme

změnu s trvalými výsledky v kvalitě života a životních příležitostí naší cílové skupiny – bez nás.

Zaměřenost služeb a spolupráce

Uskutečnitelnou změnu můžeme docílit za podmínky, že budeme **zaměřeni, strategičtí, komplexní** a budeme s námi **aktivně spolupracovat** klíčoví aktéři, zejména **politici, zákonodárci, státní správa, samospráva, vzdělávací instituce, zaměstnavatelé a členové naší cílové skupiny**. V rámci systémového přístupu se zapojujeme do **komunitního plánování** na úrovni obcí, iniciujeme a uzavíráme konkrétní partnerské smlouvy s obcemi, městskými částmi, Jihomoravským krajem, úřady práce, školami, univerzitami ad., certifikujeme soukromé zaměstnavatele značkou **Ethnic Friendly zaměstnavatel** a **jsme členy relevantních sítí**, které komunikují a prosazují potřebné legislativní a metodické změny na úrovni státu. Služby přímé práce realisticky zaměřujeme na **konkrétní region** (tzn. konkrétní obyvatele konkrétních sociálně vyloučených lokalit Jihomoravského kraje), ve kterém lze odpovědně měřit a zhodnocovat dopady systémového působení v čase.

Prosazujeme **princip občanské participace naší cílové skupiny** do všeho co, jak a proč děláme a plánujeme. Komunikujeme.

V neposlední řadě **ctíme hodnotu empatického zaměření na klienta** – uživatele služby, který je **rovnocenným partnerem spolupráce**, jež klienta **zmocňuje a aktivizuje k samostatnosti a rozvoji**, nikoliv pasivně „obsluhuje“, a tím oslabuje.

Z principu vždy hájíme lidskou důstojnost našich klientů, avšak podporujeme jen taková řešení, která jsou přirozeným výsledkem jejich (často náročného a dlouhodobého) úsilí. A to i přes jejich případná selhání – dáváme i „druhou šanci“.

Usilujeme o to, aby naše činnost byla vidět.

Komplexní celoodrodinný přístup (case management) a práce v terénu

Patříme mezi první organizace, které vytvořily tento specifický model práce s cílovou skupinou. Veškeré naše služby (např. sociální program, pedagogický program, služby zaměstnanosti, kampaně ad.) plánujeme a provozujeme, kde je to účelné, **provázaně** – aby společně komunikovaly, napojovaly a doplňovaly se navzájem, a tak zajišťovaly **synergický efekt**.

Model komplexní práce s rodinou je efektivní nástroj podpory a spolupráce všech členů rodiny. Nabízí jednotlivým členům i celé rodině služby, které jsou úzce provázány a koordinovány v souladu s aktuálními potřebami rodiny. Využíváme kombinaci **sociálních služeb**, ale např. i **služeb vzdělávání a zaměstnanosti** (např. terénní programy v kombinaci s poradenstvím pro volbu školy, lekce EEG biofeedbacku, nabídkou pracovních příležitostí aj.).

Svoji činností se snažíme ovlivňovat veřejné mínění a působit na zaměstnavatele.

Terénní sociální a sociálně-pedagogická práce hraje v rámci komplexní práce s rodinou klíčovou roli. Terénní pracovník působí jako koordinátor služeb jednotlivých center a služeb organizace, který zprostředkovává a koordinuje poskytované služby v souladu s potřebami celé rodiny. Řeší s rodinou průběžně krizové a problémové životní situace tak, aby bylo v rodině zabezpečeno vhodné zázemí pro vývoj a vzdělávání dětí. Společně s rodiči se terénní sociální pracovník snaží zlepšit sociální postavení rodiny, pomáhá jejím členům uplatnit se na trhu práce apod. Zároveň zmocňuje klienty, posiluje jejich potenciál a podporuje jejich celkový rozvoj.

Integrita, kreativita a energie jednoty v různosti přes otevřený i kritický dialog a princip učící se organizace jako zdroj nepřetržitého rozvoje a zvyšování kvality organizace.

Při nepřetržitém vědomí našich vyšších cílů, poslání a aktuálních priorit, s pokorou a neustálou sebereflexí dbáme na propojení **hodnot, vysoké profesionality, odbornosti, dobrého managementu s hlubokou empatií, lidským přístupem a vřelostí (nejen) ke klientům**, která proniká do podstaty, chápe, posiluje a povzbuzuje...

Naše poslání a služby mají různorodý odborný charakter, jsou žádány rozdílnými klienty v nejrozmanitějších životních situacích a kontextu, což klade vysoké nároky na naši osobnost i odbor-

nost. Z tohoto důvodu dbáme na **pečlivý výběr a nepřetržitý rozvoj odbornosti a osobnosti našich pracovníků** a zároveň i na pestrost odborností a osobností zastoupených v našem velkém týmu. Vážíme si tvořivých a pro poslání angažovaných spolupracovníků se schopností analýzy a sebereflexe, s potřebou rozvíjet se, otevřeně přinášet podněty a přemýšlet nad nimi v souvislostech. Vážíme si dynamiky názorů, jež přináší energii, nové nápady a kreativní řešení a prostor pro neustálé otázky, jež v souhrnu tvoří výchozí bázi pro ta nejlepší rozhodnutí. **Lidi uvnitř a kolem IQ Roma servisu, jejich motivaci, osobnost, odbornost, kompetence, vedení a nepřetržitý cílený rozvoj** považujeme za **nejpodstatnější důvod kvality naší organizace**, věnujeme jim proto zvláštní kapitolu této publikace (viz kapitola **Lidé v organizaci**).

V naší práci usilujeme také o **co nejvíce účelných forem vtažení a zapojení cílové skupiny (Romů) do diskusí a dění kolem a v IQ Roma servisu**.

5. Akreditace, ocenění a validované produkty

- » V září 2005 obdržel projekt **Centra komunitní a terénní sociální práce IQ Roma servisu** od Jihomoravského kraje **Osvědčení o akreditaci**, které jej mimo jiné zařazuje do programu tzv. **víceletého financování**.
- » V roce 2006 jsme od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (Správy služeb zaměstnanosti) dostali **povolení ke zprostředkovávání zaměstnání**.
- » V dubnu 2007 jsme od Jihomoravského kraje získali **pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí** pro pobočku Hybešova 41, Brno.
- » V květnu 2007 jsme obdrželi rozhodnutí o **registraci tří sociálních služeb** dle zákona č. 108/2006 Sb.: **terénní programy, odborné sociální poradenství a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež**.
- » **Krém pro všechny barvy kůže**, vytvořený našimi pracovníky v rámci projektu 2007: Brno slaví Evropský rok rovných příležitostí pro všechny, **zvítězil v evropské soutěži o nejlepší anti-diskriminační počin**.
- » V květnu 2007 a květnu 2008 jsme byli oceněni oficiálním **Poděkováním za vynikající realizaci projektu**, udělovaným v rámci Ceny Olgy Havlové Výborem dobré vůle – Nadací Olgy Havlové.
- » Občanské sdružení IQ Roma servis bylo v květnu 2008 oceněno prestižní **Cenou kvality v sociální péči** za rok 2007 v kategorii **Poskytovatel sociálních služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením**. (Soutěž vyhláší redakce časopisu Sociální péče s cílem oceňovat vynikající poskytovatele sociálních služeb v ČR, tato anketa je součástí Národního programu podpory jakosti.)
- » V dubnu 2008 byl u MŠMT akreditován náš kurz **Základy obsluhy osobního počítače**.
- » Tři produkty vytvořené pracovníky IQ Roma servisu byly během roku 2008 úspěšně **validovány** nezávislými experty, a tím odbornou i laickou veřejností uznány jako přenositelné a efektiv-

ní – jsou to: 1) metodický postup komplexní práce s mládeží – **Podpora náležitě volby a úspěšného ukončení sekundárního vzdělávacího cyklu formou komplexního motivačně-výukového modulu pro mládež ze sociálně vyloučených lokalit ve věku 11–18 let**; 2) **Manuál realizace komplexní práce s rodinou** a 3) **Koncepce značky Ethnic Friendly za městnavatel**.

- » V květnu 2009 jsme byli podruhé oceněni **Cenou kvality v sociální péči** za rok 2008 – tentokrát v kategorii **Poskytovatel sociálních služeb pro děti**.
- » V červnu 2009 jsme získali **Národní cenu kariérového poradenství za rok 2009** – první cenu v kategorii **Poradenství pro klienty v počátečním vzdělávání** a druhou cenu v kategorii **Poradenství pro osoby znevýhodněné na trhu práce**.
- » V listopadu 2009 jsme byli nominováni na cenu **Gypsy spirit** v kategorii **Nevládní organizace** – realizace konkrétního projektu zaměřeného na podporu a rozvoj romské menšiny a dosažené výsledky.
- » V dubnu 2010 byl **terénní program IQ Roma servisu** prověřen inspekcí kvality realizovanou Krajským úřadem Jihomoravského kraje a inspektorkami z organizací poskytujících sociální služby. Program uspěl jako **vysoce kvalitní služba**. Získal celkem 133 bodů z možných 144 a pracovníci obstáli ve všech zásadních tématech.
- » V roce 2010 byl u MŠMT **akreditován** náš **dobrovolnický program**.

Výše uvedená oprávnění a ocenění najdete v přesném znění na www.iqrs.cz v sekci **0 nás**.

6. Partnerství a členství v sítích

Jednou z důležitých forem činnosti IQ Roma servisu je partnerství, které rozvíjíme na regionální, národní i mezinárodní úrovni zejména prostřednictvím projektových partnerství, koncepční, metodické a klientské spolupráce, výměny informací a zkušeností i formou školení.

Lokální a regionální úroveň

Zástupci IQ Roma servisu jsou stálými členy **skupiny ředitelů škol se zaměřením na inkluzivní vzdělávání**. Tuto skupinu čtyřikrát ročně svolávají představitelé **Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství**. Cílem je zajistit informovanost o dění na školách, s nimiž v mnoha případech spolupracujeme i na klientské úrovni. Pracovníci IQRS pravidelně informují o možnostech zapojení se do námi realizovaných projektů, prezentují aktivity organizace a navazují další strategická partnerství i na koncepční úrovni. Některé z členských škol se staly oficiálními partnery našich projektů. Společná setkání poskytují prostor nejen pro výměnu informací, ale také pro sdílení zkušeností v oblasti vzdělávání našich klientů. Tato výměna zkušeností je důležitá, pokud chceme efektivně ovlivňovat vzdělávání našich klientů, navrhnout systémové změny a hledat reálné návrhy řešení případných problémů.

Jako aktivní členové **Pracovní skupiny pro integraci sociálně**

vyloučených komunit (PSI) a spolutvůrci **Komunitního plánu sociálních služeb města Brna (KPSS)** se ve spolupráci se **statutárním městem Brnem** koncepčně i strategicky podílíme na sociálních procesech v Brně. Kontakt pracovníků IQ Roma servisu se zástupci města probíhá každodenně také při řešení klientských případů.

Pravidelně pořádáme kampaně, kterými podporujeme naši cílovou skupinu.

Pracovní skupina pro integraci vznikla v roce 2008 jako odborně-politický orgán, který připravuje strategii práce vedoucí k integraci sociálně vyloučených osob. Pracovní skupinu tvoří zástupci Magistrátu města Brna, zástupci městských částí a neziskové organizace. IQRS je členem této pracovní skupiny od jejího vzniku.

V roce 2009 se Pracovní skupina pro integraci intenzivně věnovala strategii práce v lokalitě ohraničené ulicemi Cejl, Bratislavská a Francouzská, v níž je plánována revitalizace vytipovaných domů a veřejného prostranství. V rámci programu Druhá šance byla řešena prevence zadluženosti na obecních bytech.

Nově se skupina začala zabývat tématem sociálně-patologických jevů, zejména problematikou heren a gamblingu v Brně a přípravou strategie v oblasti prevence závislostí mezi nezletilými v sociálně vyloučených lokalitách.

IQ Roma servis se v roce 2009 aktivně zapojil do přípravy návrhu **druhého Komunitního plánu sociálních služeb města Brna** pro období 2010–2013, a to v rámci pracovní skupiny **Romové a cizinci ohrožení sociálním vyloučením**. Cílem je efektivní a profesionální poskytování sociální služby terénního programu v sociálně vyloučených lokalitách a pro obyvatele ohrožené sociálním vyloučením (optimalizace sítě odborných poradenských služeb a návazných fakultativních služeb, zaměřených na poradenství a asistenci pro dlouhodobě nezaměstnané a ohrožené ztrátou zaměstnání a na bezplatné poradenství v oblasti diskriminace), zachování a rozvoj sítě nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a aktivizačních center v sociálně vyloučených lokalitách (opatření pro zvýšení počtu terénních sociálně-pedagogických pracovníků, rozvoj služeb pro předškolní děti s cílem zvýšit vzdělanostní úroveň mladé generace a také podpořit vznik nových nízkoprahových zařízení a tzv. pláček, tj. preventivních

a rozvíjejících venkovních prostor pro aktivity dětí a mládeže v sociálně vyloučených lokalitách).

Součástí práce v obcích Jihomoravského kraje je také zapojení se do realizace a přípravy komunitních plánů obcí, ve kterých působíme (Brno, Břeclav, Bučovice, Vyškov a další).

Lokální partnerství za Brno a Břeclav máme uzavřeno již třetí rok s Agenturou pro sociální začleňování v romských vyloučených lokalitách (fungující pod Úřadem vlády ČR) a současně působíme také v jejím **Monitorovacím výboru** na celorepublikové úrovni.

Spolupráci s **místními nevládními organizacemi** rozvíjíme především prostřednictvím společného organizování akcí pro klienty i veřejnost. Mezi tyto organizace patří zejména DROM, romské středisko, Muzeum romské kultury, občanská sdružení Ratolest, Podané ruce ad.

Národní úroveň

Na národní úrovni je IQ Roma servis od roku 2009 členem **pracovní skupiny pro sociální začleňování** v rámci **Svazu měst a obcí**. Pracovní skupina se zaměřuje na sdílení informací a zkušeností v oblasti integrace sociálně vyloučených komunit. IQRS se díky členství v této pracovní skupině zapojuje do intenzivnější spolupráce s některými obcemi a může také předávat zkušenosti a pohled na danou problematiku z hlediska neziskové organizace poskytující sociální služby v sociálně vyloučených lokalitách.

Jedním z nejdůležitějších témat je pro nás vzdělávání, proto jsme stálými členy pracovních skupin MŠMT ČR. V roce 2010 jsme se zapojili do zpracování a implementace **Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání**. Abychom opatření navrhovaná ministerstvem a jejich následnou aplikaci na lokálních i nadregionálních úrovních mohli sledovat, spolupracujeme i s tzv. koalici Společně do školy, která sdružuje právě organizace, jež se zabývají vzděláváním romských dětí.

Členy **koalice Společně do školy** jsme od roku 2009. Základním cílem této koalice je sledovat naplňování opatření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, k nimž se Česká republika zavázala. Členy této koalice je 16 neziskových organizací. V minulém roce jsme se v rámci koalice aktivně zúčastnili několika kulatých stolů, jejichž výstupem byla řada tiskových zpráv. Několikrát jsme se setkali se zástupci MŠMT ČR a vzdělávacích institucí. Společně úsilí vyvrcholilo v roce 2010, kdy jsme se ve spolupráci s Českou školní inspekcí účastnili tematických šetření na základních školách praktických.

Intenzivně se zapojujeme do připomínkování materiálů ministerstva, sledujeme mediální ohlasy problematiky vzdělávání romských dětí, případně sami dáváme podněty pro medializaci vybraných témat. Společně se členy koalice jsme se zapojili do kampaně vedené k informování romských rodičů o zápisech dětí na školy a o rozdílech mezi základními školami a základními školami praktickými. Na regionální úrovni jsme se účastnili pra-

videlných setkání ředitelů základních škol realizujících inkluzivní vzdělávání.

Jsme rovněž členy **Pracovní skupiny kariérového poradenství**, již se účastní poradenská pracovnice pod záštitou Institutu pedagogicko-psychologického poradenství v Praze. Účelem setkání je předání zkušeností z praxe, uplatňovaných metod a postupů práce a zhodnocení funkčnosti poradenských aktivit v rámci systému poradenských aktivit v ČR s výhledem do dalších evropských zemí.

Jsme také aktivními členy **národních sítí neziskových organizací – Forint** (Fórum pro integraci – www.forint.cz) a **EAPN ČR** (Evropská síť boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení Česká republika – www.eapncr.org).

Mezinárodní úroveň

Na mezinárodní úrovni je občanské sdružení IQ Roma servis členem evropské sítě **EAPN** (European Antipoverty Network – www.eapn.org) a její Social Inclusion Working Group a jsme zapojeni také do činnosti evropské sítě **ENAR** (European Network Against Racism – www.enar-eu.org). Na projektové bázi jsme v roce 2009 začali v rámci projektu Together and Across budovat partnerství s pěti organizacemi ze čtyř evropských zemí (Španělsko, Bulharsko, Rumunsko a Švédsko). Cílem této spolupráce je nejen vzájemná výměna zkušeností mezi organizacemi, ale také přiblížení evropského kontextu našim klientům a klientkám prostřednictvím zahraničních návštěv.

Soustředíme se na to, aby naše práce měla také systémový dopad.

7. Organizační struktura

Statutární zástupkyně občanského sdružení IQ Roma servis je jeho **ředitelka**.

Mgr. Katarína Klamková

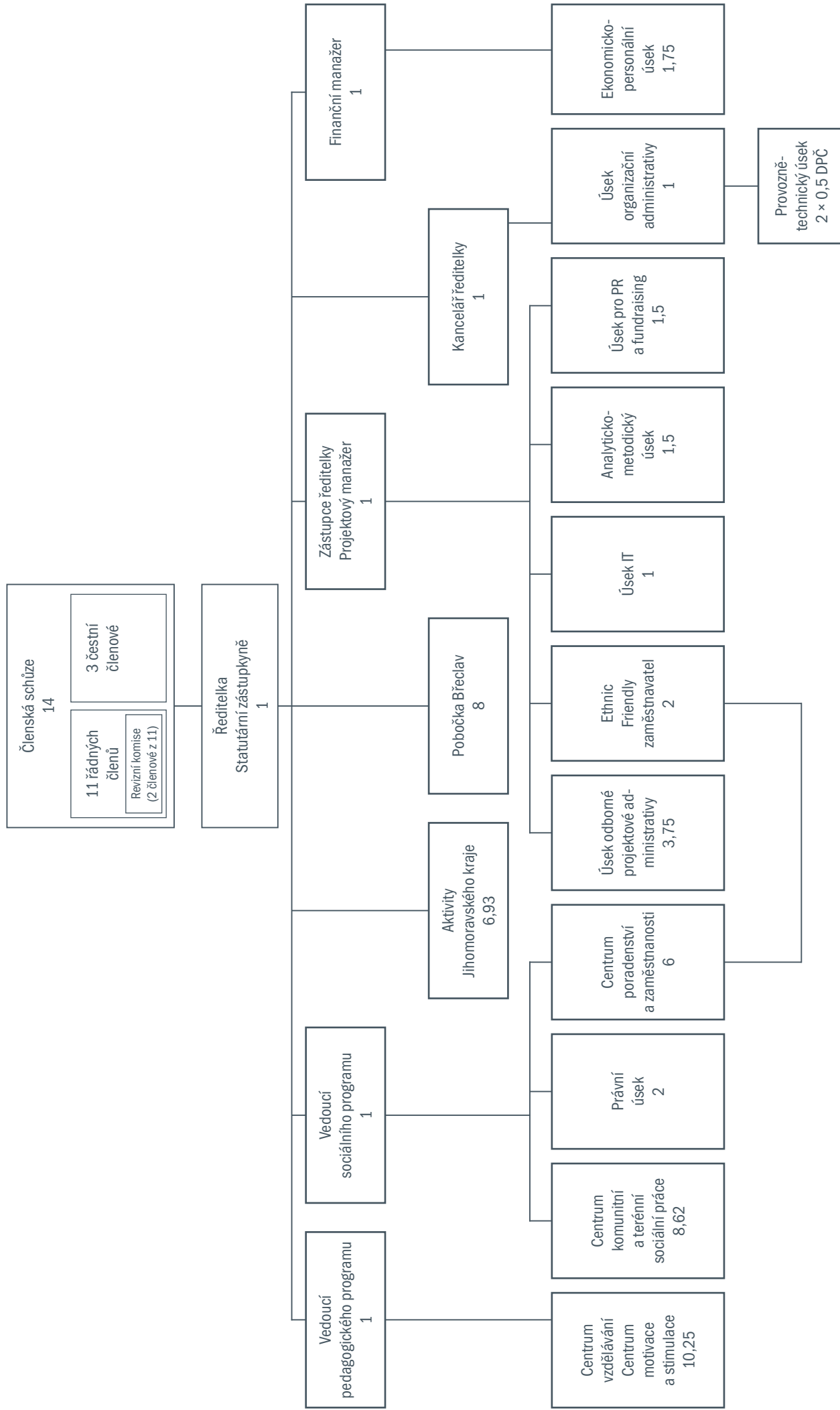
tel.: +420 543 214 805

mobil: +420 608 820 637

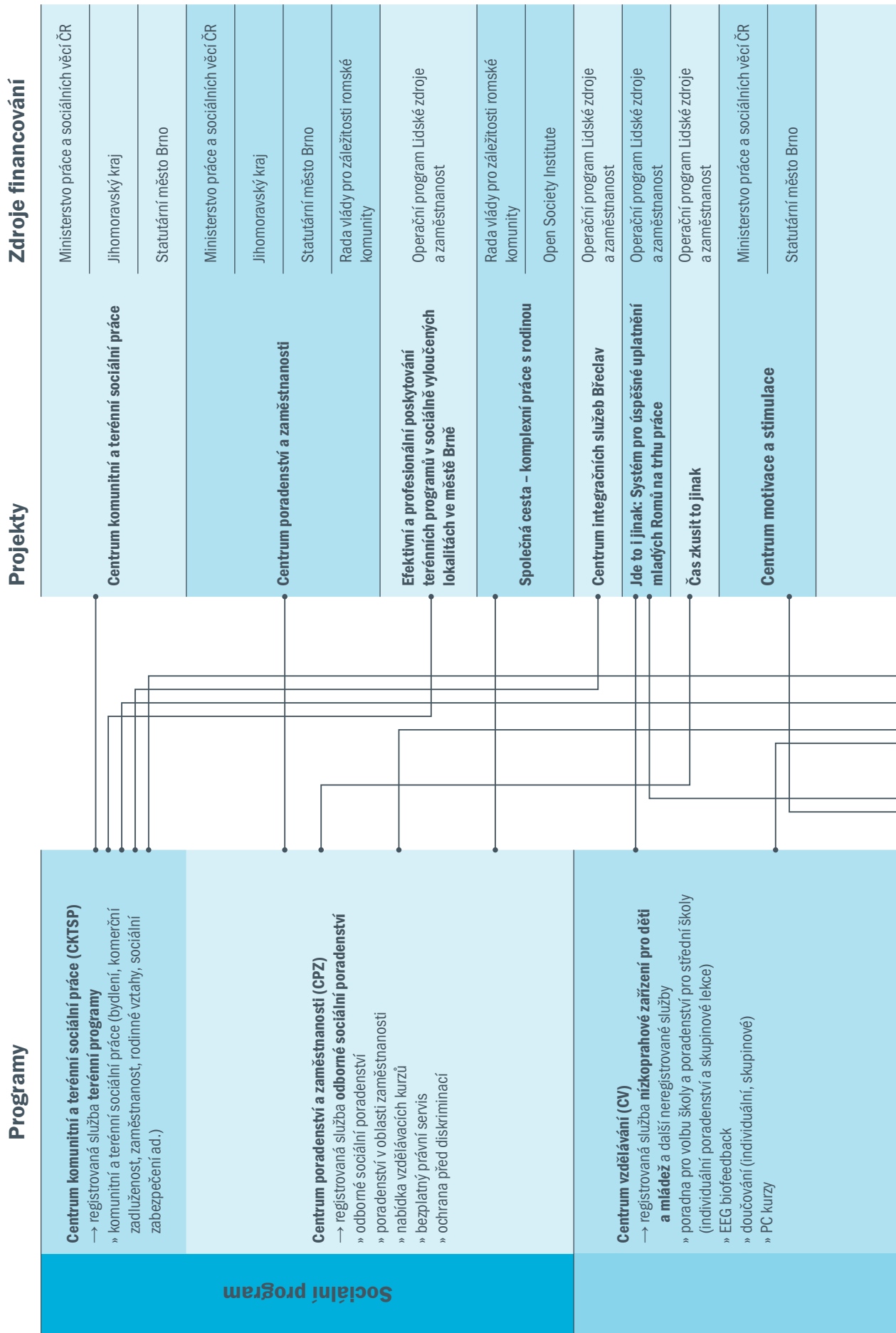
fax: +420 543 214 809

e-mail: katarina.klamkova@iqrs.cz

Schéma organizační struktury IQ Roma servisu k 1. 4. 2011

Struktura činnosti IQ Roma servisu v roce 2010

<p>Pedagogický program</p>	<p>Centrum motivace a stimulace (CMS) → registrovaná služba nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a další neregistrované služby</p> <ul style="list-style-type: none"> » klub » zájmové aktivity (výtvarná, taneční, hudební dílna) » multikulturní lekce » časopis Romano V.I.P. » osobnostní výchova a lekce » dramatická výchova a Divadlo Fórum » fotokroužek a multimediální výuka » web www.jaktovidimja.cz » komunitní rádio » terénní pedagogická práce » nepravidelné aktivity (víkendové akce, tábory, komunitní akce ad.) » preventivní aktivity 	<p>Romské ženy</p> <p>Open Society Institute</p> <p>Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost</p> <p>Jihomoravský kraj</p> <p>Mládež v akci</p> <p>Ministerstvo kultury ČR</p> <p>Pro radost</p> <p>Nadace Vodafone</p> <p>Statutární město Brno</p> <p>Opec Society Institute</p> <p>Volným časem, zdravým hlasem</p> <p>Vzděláním proti sociálnímu vyloučení, informační kampaň</p> <p>Open Society Fund Praha</p> <p>Jak to vidím já, My umíme....</p> <p>Open Society Institute</p> <p>Ministerstvo kultury ČR</p> <p>Centrum integračních služeb Brno</p> <p>Regionální operační program Jihovýchod</p> <p>Statutární město Brno</p> <p>Vzdělání JE cesta</p> <p>Jihomoravský kraj</p> <p>Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost</p> <p>Together and Across</p> <p>Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost</p> <p>Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě NAPSÍ v ČR (NAPSÍ spolu!)</p> <p>Evropská komise</p> <p>Open Society Institute</p> <p>Learning Community - Immigrants as Educational Facilitators Pave the Way for Immigrants to Access Lifelong Learning</p> <p>Evropská komise</p> <p>Pro rozmanitost. Proti diskriminaci</p> <p>Impact Media PR</p>
<p>PR + AMU + Ethnic Friendly zaměstnavatel</p>	<p>Úsek pro PR a fundraising (PR)</p> <ul style="list-style-type: none"> » PR – prezentace, medializace » kampaně » rozhlasové vysílání » fundraising <p>Analyticko-metodický úsek (AMU)</p> <ul style="list-style-type: none"> » analytická práce » koncepční práce » evaluace práce a monitoring » publikační činnost » mezinárodní spolupráce » vzdělávací činnost 	<p>Statutární město Brno</p>
<p>Zaměstnanci IQRS</p>	<p>Statutární město Brno</p>	<p>Statutární město Brno</p>

II. Programy – metodické postupy

1. Sociální program

Sociální program IQ Roma servisu poskytuje lidem v těžké sociální situaci podporu při řešení problémů s bydlením, hledáním práce, dluhy a plánováním rozpočtu, s péčí o děti i o zdraví a v dalších potřebných oblastech.

Za tímto účelem máme registrovány dvě sociální služby: **Centrum komunitní a terénní sociální práce** (registrovaná sociální služba terénní programy) a **Centrum poradenství a zaměstnanosti** (registrovaná sociální služba odborné sociální poradenství).

Naši vizi a poslání naplňujeme v Brně, Břeclavi a dalších obcích Jihomoravského kraje.

1.1 Centrum komunitní a terénní sociální práce

Terénní sociální práce (služba terénní programy, § 69 zákona č. 108/2006 Sb.) je poskytována v Jihomoravském kraji, zejména v **Brně, Břeclavi, Zastávce u Brna, Tišnově, Vyškově, Veselí nad Moravou, Bučovicích, Blansku** a dalších obcích.

Službu terénního programu mohou bezplatně využít lidé starší 15 let, zejména Romové, kteří v důsledku sociálního znevýhodnění neumí nebo nemohou řešit svou nepříznivou životní situaci sami či s využitím běžně dostupných služeb, nebo jim hrozí sociální znevýhodnění.

Záměrem terénní sociální práce je podpořit respektované společenské uplatnění a postavení Romů v České republice. Za tímto účelem pracovníci:

- » nabízí službu osobám sociálně znevýhodněným, zejm. Romům,
- » informují je o tom, jak předcházet možnému zhoršení jejich životní situace,
- » společně s nimi a s ohledem na jejich zkušenosti, hodnoty a potřeby hledají způsoby, jak odstranit nebo překonat překáž-

ky, které jim brání řešit problémy samostatně nebo s pomocí běžně dostupných služeb,

- » informují veřejnost o jejich životní situaci,
- » navrhuji možná řešení, jakými by se mohla jejich životní situace zlepšit,
- » snaží se obě strany vést ke vzájemnému porozumění.

Terénní pracovníci pracují zejména formou návštěv v domácnostech, doprovodu na instituce, ale mohou také přijímat klienty v zázemí poboček: v **Brně** na ulicích **Hybešova 41** a **Cejl 49** a v **Břeclavi** na **třídě 1. Máje 39**.

Spolupráce klienta a terénního sociálního pracovníka

Práce s klienty je založena na individuálním přístupu a plánování řešení zakázek. Základem je určení osobních cílů klienta, ale také stanovení cíle, kterého chtějí společnou prací dosáhnout. Za tímto účelem klient s pracovníkem sestavuje individuální plán zaměřený na rozvoj jeho schopností a dovedností, na využití jeho vnitřních a vnějších přirozených zdrojů. Součástí je provádění průběžné a závěrečné reflexe řešení zakázky (zpětná vazba, zkvalitnění spolupráce, reagování na potřeby klienta) s cílem aktivace klienta a zvýšení jeho samostatného a odpovědného přístupu k životu (v souladu s posláním organizace).

Při práci s klientem pracovník poskytuje odborné konzultace, asistenci, doprovod na instituce, facilitaci a mediaci konfliktů, spoluprací s odborníky a institucemi apod.

Hodnocení kvality terénní sociální práce

V dubnu 2010 organizace poprvé absolvovala třídní **inspekci poskytování sociální služby** (typ A), a to pro službu terénní programy. Předmětem inspekce bylo plnění povinností poskytovatelů sociálních služeb stanovených v § 88 a 89 zákona č. 108/2006 Sb. a kvalita poskytované sociální služby dle standardů kvality sociálních služeb, hodnocená podle § 38 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Z celkového max. počtu 144 bodů dosáhli pracovníci terénního programu **výborného výsledku: splnili všechna zásadní kritéria a získali 133 bodů, tj. 92,36 %**.

V dubnu 2010 prošel sociální program úspěšně inspekci poskytování sociální služby.

1.2 Centrum poradenství a zaměstnanosti

Služby **Centra poradenství a zaměstnanosti** (dále jen **CPZ**) byly v roce 2010 poskytovány ve městě **Brně ve dvou poradnách** fungujících na principu nízkoprahového zařízení, a to na **Hybešově ulici 41** a na **Cejlu 49**. Poradenství bylo realizováno **čtyřmi pracovníky odborného sociálního poradenství a dvěma právníky**.

V rámci Centra poradenství a zaměstnanosti jsou poskytovány tyto služby:

- » **odborné sociální poradenství** – registrované MPSV dle zák. č. 108/2006 Sb. o sociálních službách,
- » **poradenství v oblasti zaměstnanosti** (jako fakultativní služba),
- » **právní servis**,
- » rozvoj a šíření **koncepce Ethnic Friendly zaměstnavatel**.

Pracovníci sociálního programu pomáhají lidem, kteří se ocitli v obtížné životní situaci.

Naše služby jsou určeny klientům přicházejícím do poradenského centra s problémem, který potřebují a chtějí řešit. Jedná se především o problémy v oblasti zadluženosti a hledání zaměstnání, v oblasti bydlení, rodinných vztahů, práva a dalších tématech.

Služby odborného sociálního poradenství mohou využít lidé starší 15 let, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, zejména Romové. V nepříznivé sociální situaci je v rámci naší cílové skupiny člověk, který se potýká s potížemi při uplatňování svých práv (na úřadech, u zaměstnavatele apod.), potřebuje a hledá práci, nezvládá splácení svých dluhů, potřebuje urovnat vážně narušené vztahy v rodině nebo sousedství, ztratil bydlení nebo mu ztráta bydlení hrozí, žije v lidsky nedůstojných podmínkách, snaží se překonat následky trestného činu nebo podobného jednání.

Pracovníci poskytují informace a podporu při řešení nepříznivé sociální situace zejména lidem romského původu a jejich rodinám tak, aby mohli sami převzít odpovědnost za sebe a svůj život. Zaměřují se přitom na to, aby přímá a nepřímá příslušnost k romskému etniku přestala být důvodem pro vznik a trvání nepříznivé sociální situace v životě člověka.

V naší práci se zaměřujeme na děti a mládež, dospělé i celé rodiny.

Hlavními cíli odborného sociálního poradenství je především zprostředkování informací, podpora při orientaci klienta v jeho situaci a jejím řešení a zvýšení znalostí (právního povědomí), dovedností a samostatnosti klientů tak, aby podobný problém v budoucnu dokázali řešit sami. Velkou část naší práce tvoří také pomoc klientům přijmout a smířit se se situací, ve které se nacházejí. Současně se snažíme odstraňovat bariéry v komunikaci s institucemi, se kterými se klienti při řešení svých potíží setkávají, jako je např. zprostředkování komunikace se zaměstnavateli, vymáhacími agenturami, exekutorskými úřady, státními institucemi apod.

Služby Centra poradenství a zaměstnanosti vycházejí z hodnot Základní listiny lidských práv a svobod a etického kodexu IQ Roma servisu. Jsou jimi mlčenlivost pracovníků a důvěrnost sdělených informací, bezplatnost poskytovaných služeb, individuální přístup ke klientům a k řešení jejich situace, snaha nahlížet klientův problém v celém komplexu jeho příčin a důsledků, podpora samostatnosti klientů při řešení jejich situace a konečně také respektování řešení, které si klient nakonec sám zvolí.

1.3 Zvyšování kvality poskytovaných služeb

I přes výborný výsledek inspekce terénní sociální práce se pracovníci v terénu i v poradně soustavně zaměřují na zvyšování kvality poskytovaných služeb. V roce 2010 se pracovníci sociálního programu intenzivněji zabývali problematikou **cílů služeb** (odborného sociálního poradenství a terénních programů) v přímé práci s klienty, jejich konkrétnějším definováním a způsobem jejich vyhodnocování v rámci individuálního plánování s klientem. V rámci klientských porad a metodického vedení pracovníci reflektovali konkrétní klientské případy a hledali efektivní způsoby, které by činily jejich klienty **kompetentnějšími, samostatnějšími a postupně nezávislejšími na sociální službě**.

V tomto roce se pracovníci sociálního programu také zaměřili na vytváření příkladů dobré a špatné praxe, které se pokusili nově uchopit v širších souvislostech, a to i se zahrnutím finančního hlediska poskytování sociálních služeb IQ Roma servisu. Jedná se o úvahu nad **dopadem intervence sociálního pracovníka na úspory veřejných financí**. Jednou z takových ukázek je kauzistika na straně 54.

2. Pedagogický program

Posláním pedagogického programu je **podporovat zejména romskou mládež v její snaze vzdělávat se a kvalitně trávit volný čas.**

Cílovou skupinou jsou především **děti a mládež ve věku 10–21 let**, kterým jsou nabízeny vzdělávací služby a služby nízkoprahového zařízení. V rámci spolupráce s klienty a za jejich souhlasu oslovujeme **také jejich rodiny** a setkáváme se s nimi v jejich přirozeném prostředí.

Zapojení rodiny či školy ovlivňuje naplňování vzdělávacích cílů našich klientů. Klienti **nízkoprahového klubu** mají právo využívat služeb i anonymně. V rámci fakultativních služeb se zaměřujeme na **podporu volby studia a profesní orientace, multikulturní soužití a osobnostně sociální výchovu**, a to ve spolupráci se základními a středními školami. Na volnočasové aktivity navazují projekty a činnosti zaměřené na **participaci a rozvoj angažovanosti mladých Romů**, které podporujeme v samostatných nápadech a iniciativách (divadlo, rádio, časopis).

Od roku 2005 začala organizace nabízet aktivity a služby pro romské děti a mládež. Aktivity se od těch volnočasových a motivačních začaly vyvíjet směrem ke komplexnější nabídce zahrnující navíc vzdělávání a profesní poradenství. Vedle klubů a kroužků tak vznikla **poradna pro volbu školy a Centrum vzdělávání** zaměřené na **doučování a výuku PC**. Činnosti se postupně rozšiřovaly dle potřeb klientů, včetně **terénní pedagogické práce** (zapojení návštěv rodin v otázkách výchovy a vzdělávání). V rámci terénní práce se s rodiči a klienty kontaktujeme z důvodů získání důvěry, zvýšení informací o prostředí klienta, a v řešení zakázek, při nichž je spojení s rodinou důležité. Nejčastějšími zakázkami pedagogů v terénu je pomoc při řešení studijních a výchovných obtíží a podpora při volbě základní a střední školy.

V roce 2007 se část aktivit volnočasových a motivačních spojila v **registrovanou sociální službu nízkoprahového zařízení pro děti a mládež – Centrum motivace a stimulace**. Cíle služ-

Pedagogický program podporuje zejména romskou mládež v její snaze vzdělávat se a kvalitně trávit volný čas.

by jsou zaměřené na podporu vzdělávacích úspěchů, nabídku kvalitního trávení volného času, rozvoj osobnosti, prevenci rizikového chování a podporu začleňování romské mládeže do společnosti.

Součástí práce pedagogického programu je také **tvorba metodik poskytovaných činností**, které vychází ze standardů kvality sociálních služeb. Na jejich zpracování se podílí pracovníci přímé práce a v rámci možností jsou do zvyšování kvality služby zapojováni také klienti formou rozhovorů, individuálních reflexí či dotazníků. Ve spolupráci s analyticko-metodickým úsekem jsou pravidelně vyhodnocovány **kvalitativní i kvantitativní ukazatele klientské práce** včetně naplňování cílů individuálních plánů klientů i plánů činností.

Pracovníci se scházejí na **pravidelných organizačních, klientských a metodických poradách**. V půlročních cyklech je hodnocena práce jednotlivých členů týmu, na základě hodnocení jsou vytvářeny plány rozvoje, v nichž si pracovníci stanoví cíle na další období a také identifikují potřeby v oblasti sebevzdělávání. **Vzdělávání** je důležitou součástí rozvoje pracovníků i služeb. Pracovníci se účastní jak společných týmových, tak individuálních školení dle své odbornosti.

Řada pedagogických aktivit je spojena s nízkoprahovým zařízením pro děti a mládež.

Pedagogické aktivity jsou v rámci IQRS realizovány třemi týmy: týmem Brna, Břeclavi a Jihomoravského kraje. Brněnský tým má v současnosti 12 členů, funguje samostatně za metodické spolupráce s pracovníky sociálního programu. Čtyři pedagogičtí pracovníci Břeclavi jsou spolu s terénními a poradenskými pracovníky součástí týmu sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. V obcích Jihomoravského kraje působí dvě pedagogické pracovnice a spolu s terénními pracovníky jsou součástí týmu Jihomoravského kraje. Jednotlivé týmy mají své porady, vytvářejí své metodiky a absolvují také společné supervize. S dalšími týmy pedagogického programu se setkávají dle potřeby při metodických poradách nebo navzájem konzultují své klientské případy.

2.1 Centrum vzdělávání

Centrum vzdělávání se zaměřuje na **podporu vstupu do základních a středních škol**, nabízí **pomoc při studiu**, komunikaci se školami a **poradenství v řešení výchovných a vzdělávacích**

potřítí. Rozvíjí obecné **kompetence a znalosti**, které klienti dále využívají ve školách či následném zaměstnání. Aktivity se dělí do dvou základních témat: **poradenství a vzdělávání.**

2.1.1 Poradenství

Poradenství pro volbu školy

Od roku 2005 se začalo rozvíjet poradenství pro volbu školy. Vycházelo ze zkušenosti, že romské děti často po opuštění základní školy nenastoupí na další vzdělávání vůbec, nebo odchází v prvních ročnících, takže jen málo mladých Romů dokončuje středoškolské vzdělání. Poradenství začalo realizovat skupinovou i individuální práci právě se žáky vycházejícími ze základních škol. Postupně se zaměřilo na žáky již od 6. třídy, aby byla podpora volby studia nabízena v dostatečném časovém předstihu. Pracovnice realizují na základních školách **interaktivní lekce**, v centru i v domácnostech klientů konzultují problematiku s žáky i rodiči, nabízejí administrativní pomoc při vyplňování přihlášek a při řešení dalších potřebných kroků při **nástupu na střední školu.**

Velký důraz je kladen na vzdělávání, a to zejména formou poradenství, doučování a PC kurzů.

Profesní poradenství

Profesní poradenství představuje **podporu studentů na středních školách** a má za cíl motivovat studenty k dokončení střední školy a současně je **přípravit na budoucí povolání.** Skupinová práce se středoškolačky je zaměřená na osobnostní výchovu, práci s kolektivem a aktivity směřující k rozvoji dovedností při hledání práce. Na individuální rovině pracovnice pomáhají žákům s administrativou při žádostech o stipendium, komunikují se školami a pomáhají řešit případné potíže při studiu, přestupy a další potřebná témata vycházející ze zájmu klientů.

V roce 2010 se začala rozvíjet koncepce **finančního vzdělávání**, která reaguje na další potřeby našich klientů. Mladí lidé často neumí hospodařit s penězi, již v mladém věku se zadlužují a později se dostávají do dluhových pastí stejně jako mnoho jejich příbuzných. Finanční vzdělávání se realizuje na základních školách a následně se bude rozšiřovat také na školy střední.

Osobnostní výchova

V návaznosti na poradenské lekce realizujeme také lekce osobnostní výchovy. Ty jsou zaměřeny na **podporu sociálních kom-**

petencí, rozvoje osobnosti a využívání vnitřních zdrojů. Techniky osobnostní výchovy jsou využívány také v dalších aktivitách (volnočasové a motivační aktivity, podpora aktivních klientů a participace, poradenství pro volbu školy).

2.1.2 Vzdělávání

Důležitou součástí podpory vzdělávání je možnost skupinové a individuální výuky, která vychází z potřeb klientů tak, aby jim bylo umožněno **připravit se na vyučování, přijímací zkoušky či reparaťy.** Doučování klientů probíhá v centru organizace nebo v rodinách klientů za spolupráce s dobrovolníky, kteří do domácností docházejí. Pracovníci i dobrovolníci komunikují s rodiči i se školami, aby společně pracovali na zlepšování studijních výsledků klientů.

Za účelem neustálého zlepšování poskytovaných služeb pořádají pedagogičtí pracovníci pravidelné porady.

PC kurzy

Obecné PC kurzy přístupné všem klientům centra se zaměřují na rozvoj **IT dovedností**, za využití počítačů prohlubují obecné **znalosti především v českém jazyce, historii či společenských tématech.** Klienti plní zadané úkoly a po jejich splnění se mohou věnovat vlastní činnosti (komunikace přes sociální sítě, emaily, hry).

Pro klienty, kteří chtějí získat **certifikované školení v oblasti IT dovedností**, nabízíme 40hodinové akreditované kurzy zakončené zkouškou.

Multikulturní výchova

V rámci interaktivních lekcí s našimi klienty se zaměřujeme také na **soužití v multikulturní společnosti.** Hlavním tématem našich spolupracujících škol je soužití Romů a Neromů, určené pro romské i neromské žáky. Školám, které nepracují s romskými žáky, nabízíme besedy, divadelní představení či ucelené programy zaměřené na toleranci, problematiku diskriminace a rozvoje multikulturního myšlení u mládeže.

2.2 Centrum motivace a stimulace

V rámci Centra motivace a stimulace je provozována celá řada aktivit, které spojuje zaměřenost na **motivační činnosti, pre-**

venci a zájmové aktivity dětí. Součástí je také podpora formou poradenství a individuálního tutoringu při řešení problematických situací. Část činností je realizována prostřednictvím poskytování **sociální služby nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (NZDM)** dle zákona 108/2006 o sociálních službách. Činnosti sociální služby jsou doplněny tzv. fakultativními, doplňkovými aktivitami.

Velká část klientů se zapojuje současně do aktivit Centra vzdělávání i Centra motivace a stimulace. Tím naplňujeme **koncept komplexní péče o našeho klienta**, který má možnost nejen trávit nerizikovým způsobem svůj volný čas, ale v případě zájmu cíleně pracovat na svých dovednostech a znalostech. Současně se Centrum motivace a stimulace nevzdává snahy klienty vzdělávat či rozšiřovat jejich kompetence i při volnočasových aktivitách.

Klienti rádi a pravidelně navštěvují PC kurzy.

Nízkoprahový klub

V odpoledních hodinách nabízíme dětem provoz klubu, rozděleného dle věkových kategorií. Klub nabízí **řízené i neřízené aktivity**. Klienti mohou v určených hodinách přijít a odejít podle zájmu. V klubu jsou přítomní odborní pracovníci, kteří dohlíží nejen na pedagogické vedení činností, ale nabízí také **individuální konzultace a poradenství** pro zájemce. Základními cíli klubu jsou nabídka trávení volného času a informování klientů o preventivních tématech. Klienty informujeme o důsledcích rizikového chování a podporujeme jejich zájem o preventivní témata, a to formou promítání filmů a následnými diskusemi nebo interaktivními besedami.

Klub je současně prostorem **k motivaci ke vzdělávacím aktivitám**. Návazně na klub pořádáme **pravidelné akce pro rodiče i děti**, spojené se známými svátky, ukončením a začátkem školního roku, případně veřejná vystoupení našich klientů.

Kroužky

Mimo volné nastavení klubových činností nabízíme klientům také nejrůznější kroužky. Kroužky se zaměřují na **rozvoj dovedností** dětí v různých oblastech s cílem podpořit je v jejich chuti věnovat se specifickým činnostem a hledat si **dlouhodobé zájmy**, a to postupně i mimo sociální služby a naši organizaci. Současně představují prostor pro osobnější kontakt s klientem. Výstupy kroužků jsou využívány pro prezentace dětí i aktivit, děti

mohu **veřejně vystupovat** nebo se účastnit soutěží a získat tak motivaci k návštěvě kroužků. Dlouhodobě realizujeme **hudební a taneční kroužky, fotokroužek a dívčí kroužek**. Každoročně vyhodnocujeme zájmy klientů a hledáme další, pro ně zajímavé, aktivity.

Časopis Romano V.I.P.

Od roku 2008 vydává pedagogický program časopis Romano V.I.P. Na vytváření obsahu se podílí jak pracovníci, tak klienti. Časopis se věnuje tématům zajímavým pro klienty – móda, hudba, osobnosti, vztahy apod. Současně nabízí informace z oblasti poradenství, prevence a dění ve společnosti, které jsou určené také rodičům našich čtenářů. Časopis vychází čtvrtletně, je distribuován našim klientům, ve školách, v komunitě i na veřejných místech.

Mimořádné akce

Aktivity realizované v centru jsou doplňovány tematickými výjezdními a kulturními akcemi. V rámci klubu navštěvujeme s klienty **divadla, výstavy a další kulturní akce**. Několikrát ročně jsou pořádány **víkendové aktivity** na vzdělávací nebo motivační témata, v prázdninovém období pořádáme **výlety a tábory**.

U našich klientů se snažíme rozvíjet jejich zájmy s cílem smysluplného trávení volného času.

2.3 Nepřímá práce

Mimo přímou práci s klientem se pracovníci programu zapojují také do dalších **konceptních a strategických aktivit**. Účastní se odborných pracovních skupin v oblasti vzdělávání a poradenství na regionální i celonárodní úrovni. Připomínají relevantní dokumenty v regionu i v ČR. Realizují **kampaně** zaměřené na veřejnost i komunitu.

Intenzivně spolupracujeme se základními i středními školami na úrovni klientské, projektové i konceptní. Dlouhodobými tématy, s nimiž pracujeme, jsou poradenství pro volbu školy (přechod žáků na druhý stupeň, segregované a praktické školství a prevence sociálně patologických jevů u mladistvých). Na úrovni měst jsme partnery při hledání nových strategií ve vzdělávání romských dětí, rozvoji služeb a ve spolupráci státního a neziskového sektoru.

3. Ústředí

IQ Roma servis vedle programů zaměřených na přímou práci disponuje i úsekem tzv. ústředí. Ústředí zajišťuje **podpůrné aktivity pro pracovníky v přímé práci s klienty služeb**.

Obsahově lze aktivity rozdělit na sekci interní a sekci, která zajišťuje externí podporu aktivit. Interní část ústředí je složena z **oddělení odborné projektové administrativy, finanční sekce, provozních služeb a IT sekce**. Externí část je členěna na **sekcí public relations** pro organizaci, **analyticko-metodický úsek** a úsek **Ethnic Friendly zaměstnavatel**.

3.1 Odborná projektová administrativa

Činnost týmu pracovníků je zaměřena na úspěšnou **realizaci projektů po administrativní stránce**. Jedná se zejména o pravidelnou přípravu podkladů a tvorbu monitorovacích zpráv jak po stránce obsahové, tak finanční včetně evidence výkazů práce jednotlivých pracovníků, dále o vyhodnocování projektových indikátorů, koordinaci v oblasti projektové publicity a řádnou archivaci projektové dokumentace. Rovněž je činnost zaměřena na komunikaci s pracovníky jednotlivých projektů, partnery projektů a implementačním a řídicím orgánem jednotlivých projektů.

Odborná projektová administrativa odpovídá za úspěšnou realizaci projektů po administrativní stránce.

3.2 Finanční sekce

Tým, složený z finančního manažera, asistenta finančního manažera, mzdové účetní a účetní, zajišťuje **provoz organizace po finanční stránce** a napomáhá úspěšné realizaci aktivit z hlediska průběžného cash-flow, důsledného vedení účetnictví, odpovědné přípravy rozpočtů jednotlivých projektů a průběžné administrace aktivit organizace z hlediska projektů.

3.3 Provozní služby

Pověřená pracovníce zajišťuje vlastní **provoz objektu sídla organizace** od kancelářských potřeb po úklid, a pečuje tím o hladký provoz organizace.

3.4 IT sekce

Elektronická síť organizace je propojena, pracovníci sídla i poboček sdílejí společnou interní síť. IT sekce zajišťuje **provoz databáze klientů**, která je využívána pro evidenci práce, pečuje o vlastní stav **počítačového vybavení**, zajišťuje **provoz všech www stránek** organizace a podílí se na **výukových aktivitách v oblasti IT**.

3.5 Sekce public relations (PR)

Rok 2010 byl v PR spojen zejména s **kampaní k boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení** a její propagací. Podařilo se nám navázat spolupráci s organizátory několika festivalů, spolupracovali jsme s neziskovými organizacemi i komerčními institucemi a uzavřeli mediální partnerství, aby kampaň oslovila co nejširší veřejnost.

Kromě kampaní a propagační podpory průřezových činností IQ Roma servisu se oddělení PR začalo více zabývat **participací Romů**. Podařilo se nám vyškolit další tři moderátorky, které vedou svůj **vlastní rádiový pořad**, což znamená, že už máme na internetovém rádiu R Masarykovy univerzity pořady dva: **Sar oda dikhav me aneb Jak to vidím já a Čercheňa**. Současně se nám také podařilo vybudovat **vlastní rádiové studio** a ve spolupráci s pedagogickým programem vést a propagovat **amatérskou divadelní skupinu Romů a Neromů pod názvem Bengore** (dříve Kali Čercheň). Pro podporu participace romských žen se konají v rámci projektu **Džvli, Daj, Romňi** také tématické besedy s návaznými možnostmi exkurze a zapojení do komunitní i veřejné angažovanosti.

Konec roku 2010 a začátek roku 2011 byl zaměřen na tvorbu a propagaci kampaně **Dža andre lačhi škola/Jdi na dobrou školu**.

Sekce PR stojí za realizací celé řady kampaní, které jsou zacíleny na podporu našich klientů i na širokou veřejnost.

V roce 2010 jsme mediálně podpořili **antidiskriminační kampaň Najdi jeden rozdíl** realizovanou studenty Masarykovy univerzity, jejímž cílem bylo upozornit na porušování principu rovných příležitostí vůči příslušníkům romské menšiny v České republice. Vrcholem kampaně byla výstava fotografií v zimě 2011 v prostorách nákupní Galerie Vaňkovka v Brně.

Vzhledem k tomu, že se úsek PR bude i nadále věnovat participaci, přijal se ke konci roku 2010 na posílení propagační a mediální činnosti další PR pracovník.

3.6 Analyticko-metodický úsek

Pracovnice úseku odpovídají za **koordinaci procesů monitoringu, evaluace a vlastní výzkumné činnosti** v organizaci. Podílí se na **strategickém rozvoji a koncepčních aktivitách organizace** zaměřených na systémové změny. Úsek má také na starosti **realizaci projektů mezinárodní spolupráce** a aktivity zaměřené na kooperaci se zahraničními subjekty.

Mezinárodní spolupráce

IQ Roma servis již několik let aktivně spolupracuje s (převážně nevládními) subjekty také na mezinárodní úrovni. **Výměna zkušeností s prací s cílovou skupinou**, vzájemná inspirace při **zdokonalování metod práce** nebo společné **úsilí o změny systémového charakteru** se ve většině případů konají pod hlavičkou

Analyticko-metodický úsek organizace má mj. na starost mezinárodní projekty.

specifických projektů mezinárodní spolupráce, které IQ Roma servis přímo realizuje nebo je do nich zapojen jako partner. Významně také roste pozice a působení naší organizace ve střešních organizacích na evropské úrovni (EAPN a ENAR).

Od června 2009 realizujeme specifický **projekt mezinárodní spolupráce Together and Across**, který má díky zapojení **osmi organizací z pěti zemí Evropské unie** přispět k posílení schopností a možností členů sítě v práci se sociálně vyloučenými romskými komunitami. Hlavními tématy pro rok 2010 byla **především práce s mládeží a zlepšení postavení Romů na trhu práce** (možnosti dalšího vzdělávání, spolupráce se zaměstnavateli, značka Ethnic Friendly zaměstnavatel). Do projektu jsou zapojeny také **subjekty veřejné správy** – za Českou republiku město Brno a Jihomoravský kraj, rovněž Švédsko je zastoupeno orgánem veřejné správy.

Ústředí IQRS zajišťuje podpůrné aktivity pro pracovníky v přímé práci s klienty služeb.

Hlavní část naší práce v **EAPN Evropa** (European Antipoverty Network – Evropská síť proti chudobě a sociálnímu vyloučení) se soustředí na témata, kterými se zabývá Social Inclusion Working Group (Pracovní skupina pro sociální inkluzi), v níž jsme aktivně zapojeni. V roce 2010 bylo významným bodem spolupráce **téma participace, tedy zapojování lidí žijících v chudobě a sociálním vyloučení** do tvorby a realizace politiky sociálního začleňování. Národní setkání lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením, na jehož organizaci se IQ Roma servis významně podílel, bylo inspirováno i podporováno právě sítí EAPN.

V rámci navazování dalších kontaktů s romskými organizacemi po celé Evropě a zvyšování svých kompetencí navštěvují naši pracovníci i klienti tematické semináře zaměřené především na aktivizaci romské mládeže. Již druhý rok takto aktivně spolupracujeme např. **s organizací Amaro Drom** a skupina našich mladých klientů tak má možnost při mezinárodních setkáních spolupracovat se svými romskými vrstevníky z dalších evropských států.

Od října 2009 je IQ Roma servis zapojen v roli partnera do tříletého **mezinárodního projektu Learning Community**, síťujícím organizace z pěti zemí EU (Německo, Rakousko, Holandsko, Řecko a ČR). Hlavním cílem je vytvoření a zavedení postupů zlepšujících přístup migrantů a dalších znevýhodněných skupin ve společnosti k celoživotnímu vzdělávání.

IQ Roma servis se také stále častěji stává místem studijních pobytů, stáží a návštěv organizací i jednotlivců ze zahraničí, např. z Rakouska, Německa, Velké Británie nebo Francie. Na konci roku jsme také navázali spolupráci s litevskými organizacemi, které mají v roce 2011 podniknout tři studijní cesty do ČR.

3.7 Ethnic Friendly zaměstnavatel

Cílem aktivit je podpora **fungování zásad rovného zacházení a zintenzivnění tvorby nediskriminačního prostředí a vztahů na trhu práce**. Tato koncepce významnou měrou napomáhá

k šíření povědomí o významu rovných příležitostí a zároveň upozorňuje na nebezpečí předsudků vůči jiným etnikům, např. osobám romského původu.

Pracovníci v rámci koncepce cíleně oslovují vytipované zaměstnavatele z celé České republiky s nabídkou získání značky Ethnic Friendly zaměstnavatel. Značka je určena pro co nejširší spektrum zaměstnavatelů. Její získání je však striktně podmíněno úspěšným absolvováním **objektivního šetření** přímo v konkrétní firmě, jehož cílem je nejen zjistit stav organizační kultury v této oblasti, ale často také po dohodě s vedením navrhnout možné změny či opatření pro její posílení.

Na základě šetření dojde k rozhodnutí o udělení značky. V případě udělení značky Ethnic Friendly zaměstnavatel je oceněná společnost zviditelněna pomocí webových stránek, propagačních materiálů, tiskových zpráv, příkladů dobré praxe atd. Několikrát ročně jsou taktéž pořádány **slavnostní certifikace nově oceněných** za účasti politické reprezentace, zainteresovaných osob a zástupců médií.

Zaměstnavatelé ocenění značkou EFZ:

AAM People, s.r.o.
AUDACIO s.r.o.
Český západ o.s.
CF sociální firma s.r.o.
CzechPak Manufacturing, s.r.o.
EKOLTES Hranice, a.s.
Gerlich Odry s.r.o.
GUMOTEX, a.s.
Gymnasium Jižní Město, s.r.o.
Ing. František Pospíšil
Inventec (Czech), s.r.o.
JOB-centrum Ostrava, s.r.o.
Nová Mosilana, a.s.
OHL ŽS, a.s.
PAPÍRNY BRNO a.s.
Personal fabric, a.s.
Policie ČR – Krajské ředitelství policie JMK
Qisda Czech s.r.o.
Sociální firma Slunečnice o.s.
SOFIRA Kadaň s.r.o.
Stavzem s.r.o.
TANEX, PLASTY
T-SOFT a.s.
Úřad práce Brno-město
Úřad práce v Blansku
Úřad práce v Kroměříži
Úřad práce ve Vyškově
Úřad práce ve Zlíně
ZETOR TRACTORS a.s.

Na slavnostní certifikace Ethnic Friendly zaměstnavatel jsou zvána média i politická reprezentace.

V současné době probíhají v rámci konceptu Ethnic Friendly zaměstnavatel kromě výše zmíněných aktivit i tyto činnosti:

- » hledání dalšího vhodného kandidáta k **rozšíření certifikační sítě Ethnic Friendly**,
- » **rekonstrukce webových stránek** Ethnic Friendly,
- » **tvorba televizního spotu** Ethnic Friendly,
- » tvorba koncepce Ethnic Friendly instituce a další.

Logo značky EFZ.

III. Aktivity IQ Roma servisu v Brně

1. Úvod

Základním pilířem činnosti IQ Roma servisu je **práce s klienty**, kteří pocházejí **převážně ze sociálně vyloučených romských lokalit**. Naším záměrem je nabídnout balíček služeb podle potřeb konkrétních klientů nebo celých klientůvých rodin, abychom **podpořili jednotlivce i rodiny a jejich vnitřní vazby**, protože **stabilní rodina má větší potenciál čelit obtížným životním situacím a řešit je ve vzájemné spolupráci**.

Cílem IQRS je podpora klientů, kteří pocházejí především ze sociálně vyloučených romských lokalit.

Klientskou práci zajišťují v rámci organizace dva programy, které se liší cílovou skupinou i svým zaměřením. **Pedagogický program** se zaměřuje převážně na romské děti a mládež ve věku od 10 do 21 let, kterým přináší komplexní servis motivačních, vzdělávacích, volnočasových, preventivních a poradenských aktivit. **Sociální program** je zaměřen na problémy sociálního rázu, tj. problémy s bydlením, nezaměstnaností, předlužením, rodinnými vztahy apod., které v rámci jednotlivých zakázek řeší pracovníci programu se svými klienty. Klientskou práci podporuje a rozvíjí **ústředí organizace**. Činnost ústředí je členěna do několika úseků – odborná projektová administrativa, finanční

Sociální program řeší nejčastěji problémy s bydlením, nezaměstnaností, předlužením, rodinnými vztahy apod.

sekce, provozní služby a IT sekce. K nepřímé práci ústředí náleží dále PR sekce, analyticko-metodický úsek a koncepce Ethnic Friendly zaměstnavatel.

Sociální program

Řešíme témata, která jsou důležitá pro naše klienty.

Základem sociálního programu je individuální práce s klientem. Pracovníci sociálního programu se **v klientské práci** nejčastěji setkávají s tématy **nezaměstnanosti**, vysoké **zadluženosti**, nedostupného nebo nekvalitního **bydlení** a podobně. S klienty hledají možná řešení jejich konkrétní situace. Avšak často přitom naráží na systémová omezení – nastavení zákonů, metodik a pravidel, která neumožňují řešit situaci jinak, přestože po morální stránce a zdravé úvaze by bylo efektivnější uplatnit jiné postupy. Proto se pracovníci na základě své praxe z klientské práce věnují také jednání s institucemi a navrhování systémových změn. V roce 2010 se nejvíce věnovali **systémovým opatřením** v tématech bydlení, zadluženosti, zaměstnanosti a prevence, neopomenuli však ani aktuální dění týkající se našich klientů.

V roce 2010 se na realizaci aktivit sociálního programu podílelo **21 pracovníků, kteří poskytli své služby 1 179 klientům prostřednictvím 8 231 kontaktů**.

Pedagogický program

Poslání pedagogického programu: **Podporujeme zejména romskou mládež v její snaze vzdělávat se a kvalitně trávit volný čas.**

Pedagogický program byl **v roce 2010 nově rozšířen o aktivity zaměřené na děti předškolního věku**. Toto vyplynulo ze skutečných potřeb našich klientů a z faktu, že dobrý start ke vzdělání a kvalitnímu životu je spojen již s ranou péčí. Z toho důvodu bylo vytvořeno **Mateřské centrum**, které rozvíjí schopnosti a potenciál nejmenších dětí, jejich řečové, rozumové a motorické dovednosti, a tím je připravuje na školní docházku. Současně poskytuje účelnou podporu i jejich rodičům.

V roce 2010 se na realizaci aktivit pedagogického programu podílelo **15 pracovníků, kteří poskytli své služby 460 klientům prostřednictvím 11 116 kontaktů**.

Dlouhodobým cílem pedagogického programu IQ Roma servisu je **podpora vzdělanosti a osobnostního rozvoje mladých Romů za přispění jejich rodin a komunitního prostředí**. Práce s rodinou klienta je nedílnou součástí poskytování naší služby.

V rámci pedagogického programu jsou realizovány **aktivity skupinové i individuální**, které podporují klienta v jeho **volbě budoucího povolání a vhodného studia**. Dopomáhají klientovi

V naší práci se zaměřujeme jak na podporu jednotlivců tak i celých rodin.

úspěšně zvládat jeho současné studium s co možná nejlepšími výsledky. Velký důraz je kladen na **osobnostní rozvoj** každého jednotlivce a rozvoj jeho sociálních kompetencí.

Základní princip pedagogické práce v IQ Roma servisu je **poskytování komplexních služeb klientovi**. V roce 2008 byl validován produkt nazvaný Komplexní práce s mládeží. Aktivité pedagogického programu jsou stále nastaveny tak, aby klientovi poskytovaly širokou škálu služeb.

Aktivité pedagogického programu IQRS jsou realizovány v rámci dvou center: **Centra vzdělávání** a **Centra motivace a stimulační**. Činnosti center se prolínají a navzájem doplňují, aby mohly co nejlépe zajistit potřeby klientů.

Nedílnou součástí pedagogické práce v IQ Roma servisu je **kontaktování rodin klientů**, spolupráce s rodinami v oblasti vzdělávacích potřeb jejich dítěte, konzultace jeho budoucího uplatnění a podpora rodin v nabídce volnočasových aktivit pro dítě. S rodinami se setkáváme v rámci individuálního kontaktu v rámci **terénní práce nebo na společných akcích** pořádaných pedagogickým nebo sociálním programem. **Spolupracujeme také se základními a středními školami, pedagogicko-psychologickými poradnami, odbory sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)** a dalšími organizacemi a institucemi.

2. Aktivité sociálního programu

Při řešení různých oblastí je důležité propojení zkušeností terénních sociálních pracovníků, pracujících v domácnostech a doprovázejících klienty při kontaktu s institucemi, se zkušenostmi poradenských pracovníků. Řada aktivit je proto společná pro pracovníky obou center. V kapitolách zaměřených na Centrum poradenství a zaměstnanosti a Centrum komunitní a terénní so-

Vydání pracovníků jiných institucí k aktivitám sociálního programu:

1. Jak jste s IQ Roma servisem v roce 2010 spolupracovali?
2. Jaké aktivity IQ Roma servisu jsou pro vaši instituci přínosné?
3. Co vám na sociálním programu (terénní sociální práci/odborném sociálním poradenství) IQ Roma servis chybí? Co by podle vás zvýšilo efektivitu?
4. V jakých oblastech byste rádi s IQ Roma servisem spolupracovali v roce 2011?

Mgr. Ivana Ondráková, vedoucí odboru trhu práce, Úřad práce Brno-město

1. Individuální řešení konkrétní situace klientů s cílem umístění na trh práce.
2. Obousměrný přenos informací, pro klienty možnost zapojení do projektů ESF.
3. Možnost větší informovanosti zprostředkovatelek o případech, kde by propojení terénní sociální práce a poradenské činnosti na ÚP mohlo vést k většímu úspěchu při hledání možností klienta pro uplatnění na trhu práce.
4. Ve stejných jako doposud – zvyšování zaměstnatelnosti klientů z cílové skupiny ohrožené sociální exkluzí. Přivítali bychom lepší informovanost o realizovaných projektech ESF.

Markéta Tvrđiková, lokální konzultantka pro Brno a Břeclav, Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách

1. Příprava konkrétních dokumentů pro zlepšení situace obyvatel sociálně vyloučených lokalit v Brně. V Břeclavi spoluprá-

ce v pracovních skupinách na přípravě konkrétních opatření, přinášení námětů pro zlepšení práce.

2. Informovanost o lokalitě, schopnost pracovníků pružně a efektivně reagovat, schopnost pracovníků jednat a zastupovat na všech úrovních. Spolupráce při tvorbě různých opatření v lokalitě (prostupný model bydlení, metodika informovanosti, propojení spolupráce mezi městem a NNO, atd.)
3. Nemohu posoudit.
4. Předávání informací důležitých pro zlepšení situace v Brně. Tvorba nových opatření pro zlepšení stávající situace, navazování kontaktů. De facto rozšíření stávající spolupráce.

Filip Fuchs, vedoucí Terénní sociální práce (TSP) Brno, DROM, romské středisko

1. Zejména v rámci realizace projektu Druhá šance – společné setkávání TSP a jejich vedoucích z různých brněnských NNO.
2. Přínosná je pro nás určitě vzájemná výměna názorů a zkušeností při práci s klienty a při spolupráci s institucemi (Magistrát města Brna, Agentura pro sociální začleňování atd.), stejně tak jako vzájemná podpora při vyjednávání s institucemi. IQRS je pro nás také vítaným partnerem při realizaci projektů ESF a doufáme, že je tomu i naopak.
3. Možná trochu více nadhledu? (Ale to je jen možná nepodstatný detail!)
4. Spolupracovat budeme v rámci společného projektu se správcovskou kanceláří MČ Brno-střed a na spolupráci se těšíme.

ciální práce pak uvádíme pouze specifické aktivity realizované zvláště poradenskými nebo terénními pracovníky.

2.1 Společné aktivity sociálního programu

2.1.1. Bydlení

Problematikou bydlení se sociální program IQ Roma servisu zabývá dlouhodobě. Jednou ze stěžejních aktivit je příprava **konceptu sociálního bydlení** ve městě Brně. Pokud se rodina nachází v obtížné sociální situaci, není podle našeho názoru řešením pouze poskytnout ubytování, ale důležitou součástí je doprovodný sociální program. Ten by měl spočívat ve společném hledání řešení potíží, se kterými se rodina potýká, což může zahrnovat jak hledání stabilního bydlení, tak stabilizaci příjmů rodiny.

Součástí navrhované konceptu sociálního bydlení jsou:

- » **prostupný model bydlení**, který v sobě spojuje jak bydlení, tak návazný sociální program, protože záměrem je poskytnout adekvátní míru podpory i kontroly rodinám dle jejich individuální situace,
- » aktivity směřující k **předcházení zadluženosti** na bydlení nebo řešení už vzniklých dluhů (tyto aktivity byly v roce 2010 realizovány v rámci programu Druhá šance, který je popsán níže).

Příležitostí pro nastartování sociálního bydlení je lokalita ohraničená ulicemi Cejl, Bratislavská a Francouzská. V této lokalitě

Sociální program aktuálně pracuje na konceptu prostupného modelu bydlení.

bude z prostředků evropských fondů realizována komplexní regenerace vybraných bytových domů (v současné době se jedná o 11 domů), v několika dalších domech proběhnou částečné opravy a dojde také k revitalizaci veřejných prostranství. Záměrem IQ Roma servisu (v souladu se závěry Pracovní skupiny pro integraci) je využít této příležitosti ke **zřízení a realizaci sociálního bydlení** – tedy zařadit část bytů do prostupného modelu bydlení a realizovat doprovodný sociální program.

Tyto aktivity by měly pomoci rodinám, které jsou ohroženy sociálním vyloučením a které mají v současnosti jen velmi málo

Příklady z praxe – Komerční zadluženost

V roce 2008 jsme s paní H. začali pracovat na zakázce týkající se komerční zadluženosti. Důvodem zadlužení paní H. je několik jízd „na černo“ – bez platné jízdenky. Cílem této zakázky bylo sestavení přehledu věřitelů paní H., jejich kontaktování a nastavení splátkových kalendářů na jednotlivé dluhy. Tento úkol se podařil a klientka má vytvořen přehledný dokument se svými věřiteli, do kterého jsou pravidelně dopisovány výše jednotlivých splátek.

Pracovníci spolu s klientkou vyčíslili, že paní H. má devět dluhů v celkové výši 152 625 Kč a velmi starý dluh na bydlení, který je řešen zvláště. Vzhledem k tomu, že paní H. je 64 let a žije z minimálního starobního důchodu ve výši kolem 4 500 Kč, není s to při veškeré své snaze svůj dluh splatit. Splátky má paní H. stanovené po 100 Kč na každý z dluhů. Paní H. se snaží dluhy platit v pravidelných splátkách (každý měsíc si paní H. dojde do poradny, kde jí pomůžeme s vyplněním složenek), i když některé dluhy hradí střídavě. Od července 2008 do listopadu 2010 se podařilo paní H. zaplatit celkově částku 15 050 Kč.

S paní H. jsme si také na začátku spolupráce nastavili pravidlo, že dojde do poradny, jakmile dostane nějaký úřední dopis, kterému nebudou s manželem úplně rozumět. Díky tomu se nám podařilo zachytit včas elektronický platební příkaz, který obdržela paní H. v září 2009 na popud společnosti vy-

máhající pohledávku od dopravního podniku a proti tomuto podat odpor z důvodu promlčení na Městský soud v Brně.

Soudkyně, posuzující celý případ, si vyžádala bližší informace o životní situaci paní H. a jejího manžela (příjmy a výdaje domácnosti). K vyjádření jsme přidali stanovisko sociální pracovnice IQ Roma servisu, která popsala spolupráci s klientkou a vedený přehled věřitelů a splátek jednotlivých dluhů. Městský soud vydal rozhodnutí o tom, že paní H. nemusí hradit náklady vymáhací společnosti a že stačí, pokud uhradila pokutu vůči dopravnímu podniku ve výši 1 000 Kč s příslušnou jízdenkou. Celkově paní H. uhradila vymáhací společnosti 1 900 Kč. Proti tomuto rozhodnutí se společnost odvolala a celý případ se dostal před Krajský soud v Brně, ke kterému jsme sepsali také vyjádření v platné lhůtě. Krajský soud rozhodl případ ve prospěch paní H.

Základním předpokladem v tomto případě, resp. jedním z důvodů toho, proč bylo rozhodnuto ve prospěch klientky, byl fakt, že paní H. navštívila poradnu, jakmile jí přišel dopis od soudu, čímž vznikl prostor pro včasnou reakci. K úspěšnému vyřešení případu dále mohla přispět skutečnost, že **klientka dluh splácela** (dle svých možností), mohla tato svá tvrzení doložit konkrétními podklady a v době rozhodování soudu měla uhrazenou jistinu dluhu (pokuta + cena příslušné jízdenky), tj. částku 1 022 Kč.

možností k důstojnému bydlení ve městě Brně. Pracovníci IQ Roma servisu se také zapojili do předávání informací nájemníkům, kteří ve vybraných domech žijí a kterých by se plánované kroky v budoucnu měly dotknout.

Problematikou bydlení se ze systémového hlediska zabývají především terénní sociální pracovníci, více o aktivitách v roce 2010 proto najdete v sekci Centra komunitní a terénní sociální práce.

2.1.2. Komerční zadluženost

Problematikou zadluženosti se zabývají poradenští i terénní sociální pracovníci, jedná se tak o téma celého sociálního programu. V roce 2010 byly aktivity k tématu zadluženosti zaměřené na dluhy za dopravu ve městě Brně a na prevenci předvánočních půjček.

Dluhy za dopravu

Na základě vědomí dalekosáhlosti problému dluhů za dopravu je toto téma jednou z klíčových aktivit v otázce zadluženosti. V roce 2010 se pracovníci sociálního programu setkali se zástupci Dopravního podniku města Brna. Cílem setkání bylo zlepšení informovanosti těch, kteří dostanou pokutu za jízdu bez jízdenky tak, aby se dozvěděli co nejvíce o dalším průběhu vymáhání pokuty. Dalším cílem bylo vyjednání možnosti postupného splácení, protože velká část klientů nemá možnost uhradit pokutu najednou. Výstupem se stalo to, že klientům je umožněno uzavřít splátkový kalendář ještě předtím, než jsou pohledávky odprodány některé z vymáhacích společností.

Aktivity před Vánoci

Další problematice téma, na které se naši pracovníci zaměřili, vychází z vědomí rostoucí zadluženosti našich klientů před Vánoci. Mnozí klienti hojně využívají nabídek půjček úvěrových firem, za které mohou snadno pořídit velké množství dárků pro své blízké. Tyto půjčky však ve skutečnosti představují velké riziko a mohou snadno vést k rostoucí zadluženosti. Proto jsme se před Vánoci zaměřili na **preventivní kampaň Vánoce na dluh? Řekněte: NE!**

Sociální program tvoří dvě registrované sociální služby: terénní programy a odborné sociální poradenství.

2.1.3. Zaměstnanost

Služby centra zaměstnanosti byly v roce 2010 druhou nejvyhledávanější aktivitou z nabídky služeb organizace IQ Roma servis. Ve spolupráci s poradenskými pracovníky se podařilo 60 klientům nalézt zaměstnání. Klienti nadšeně uvítali nové aktivity zaměřené na zvyšování kompetencí na trhu práce. Začal se hojně využívat počítač pro klienty, za asistence pracovníků si 131 klientů založilo emailové schránky a sepsalo 117 životopisů. Tématem zaměstnanosti se ze systémového hlediska zabývají především poradenští pracovníci, více o aktivitách v roce 2010 proto najdete v sekci Centra poradenství a zaměstnanosti.

Poradenští pracovníci řeší s klienty jejich zakázky v rámci poraden (Hybešova 41 a Cejl 49).

2.1.4. Další aktivity

V roce 2010 patřily k aktuálním společenským tématům **komunální volby**, proto i jim byla věnována část našich aktivit. Na základě potřeb klientů jsme také rozšířili nabídku služeb o **poskytování socioterapeutických aktivit**.

Komunální volby

V souvislosti s podzimními komunálními volbami proběhlo v poradnách i v terénu informování klientů o významu komunální politiky a účasti na volbách. Po prostudování volebních programů politických stran, které se o přízeň voličů v Brně ucházejí, jsme se rozhodli oslovit jednotlivé strany a jejich kandidáty s konkrétními dotazy, jak budou řešit **problémy, které se bezprostředně dotýkají voličů, kteří využívají našich služeb**.

Dotazy se týkaly způsobů řešení bytové problematiky sociálně znevýhodněných občanů, plánů na dlouhodobé zlepšení situace v sociálně vyloučených lokalitách (zejména v lokalitě Cejl, Bratislavská, Francouzská) a programu Druhá šance (zaměřený na prevenci a řešení zadluženosti na bydlení). Další dotazy se zabývaly otázkou veřejně prospěšných prací a veřejné služby,

Pan Š. je klientem IQ Roma servisu od června roku 2009. Jeho požadavkem bylo pomoci mu s hledáním práce. Je vyučený truhlář a chtěl najít práci v tomto oboru nebo obecně ve dřevozpracujícím průmyslu. Na podzim si klient našel práci a přestal tak poradnu navštěvovat. Od ledna 2010 opět začal naše služby využívat, protože v práci skončil – **zaměstnavatel mu nedal smlouvu a nezaplatil mzdu.**

Klient nejprve chtěl pouze pomoci s hledáním inzerátů práce. Postupně jsme si stanovili společný cíl: najít práci na HPP do dubna 2010, přičemž dalšími cíli bylo sepsání klientova životopisu, založení e-mailu a bližší obeznámení se situací. V poradně získané kontakty na potencionální zaměstnavatele si sám obvolával z domu. Navíc jsme společně našli personální agenturu, kam se zaregistroval. Sepsaný životopis ukazoval zaměstnavatelům a ze založeného e-mailu posílal reakce na inzeráty.

Dalším z cílů bylo naučit klienta, jak si sám může **vyhledat práci na internetu a odeslat e-mail.** Proto jsme klientovi nabídli pravidelný kurz práce na počítači organizovaný přes IQ Roma servis. Klient začal do kurzu chodit a u příbuzného si práci na počítači trénoval.

Na jedné ze schůzek se zmínil o tom, že u minulého zaměstnavatele nedostal pracovní smlouvu a následně ani dvě výplaty a dokonce mu bez dokladu půjčil vysokou částku pe-

ně. Právnička IQ Roma servisu mu vysvětlila, že bude velmi obtížné dokázat, že mu peníze půjčil, což klient nakonec ani nechtěl – obával se, že by se mu pomstila rodina zaměstnavatele (měli klientovu adresu). Vzhledem k tomu, že se s tímto jednáním nesetkal pouze tento klient, ale v rámci naší poradenské činnosti byl už druhý, kterému se toto stalo, bylo nakonec dohodnuto, že právnička IQ Roma servisu sepíše podnět k provedení **kontroly zaměstnavatele z důvodu porušování pracovněprávních předpisů** u Úřadu práce Brno-město, přičemž jméno klienta nebude uvádět.

Pan Š. byl vždy spolehlivý a chodil na dohodnuté schůzky. Byl aktivní a samostatně si volal na ty pracovní nabídky, které mu přišly reálné a dosažitelné. Zapisoval si, které zaměstnavatele už kontaktoval, aby měl přehled. Podpora IQRS spočívala ve **zvýšení kompetencí** pro uplatnění na trhu práce. Sepsáním životopisu a založením e-mailu měl více šancí na zaměstnavatele zapůsobit a více jich kontaktovat. Navíc jsme jej učili práci s počítačem, aby si mohl nabídky práce hledat samostatně. IQ Roma servis poskytl klientovi podporu a snahu otevřít otázku nepoctivých zaměstnavatelů. Klient nabyl sebevědomí, naučil se základy práce s počítačem a navíc měl pocit, že není na hledání práce sám. Na poslední schůzce (duben 2010) klient sdělil, že nastupuje na dlouhodobou brigádu ve strojírenské výrobě.

problematiky heren na území města Brna a zapojení města do oslav Mezinárodního dne Romů.

9. září 2010 byly všechny kandidující politické strany osloveny s žádostí o vyjádření politického stanoviska k těmto šesti otázkám. Odpovědi jsme obdrželi pouze od tří z nich a vyjádření jejich zástupců jsme poté uveřejnili na internetu a v poradnách, které navštěvují naši klienti. Článek o komunálních volbách se objevil také v mládežnickém časopisu Romano V.I.P., aby i mladší generace věděla, co může svým hlasem ovlivnit.

Terénní pracovníci navštěvují klienty také v jejich přirozeném prostředí.

Socioterapie

V roce 2010 jsme se v sociálním programu zaměřili rovněž na poskytování socioterapeutických aktivit. Socioterapie patří do sféry sociálních služeb, z čehož vyplývá také kontext, kterým je vymezena (poslání, cíle sociální služby, práce s nemotivovaným klientem atd.). Nad rámec toho je socioterapie zaměřena na **potřeby klientů** a na **zvýšení kvality jejich života.**

Socioterapeutické aktivity vnímáme jako vhodný doplněk všude tam, kde běžné techniky sociální práce nestačí a kde by možnosti psychoterapie nebyly vhodným nástrojem. Jedná se například o případy, kdy se klienti opakovaně vrací s obdobným problémem (např. strategie řešení dluhů opakovanými půjčkami), což vede k zamyšlení nad širšími souvislostmi problému. Dále je socioterapie využívána v případech, kdy nácvik určitého jednání v poradně není dostačující a klient vyžaduje podporu pracovníka v přirozeném prostředí či mimo dosah poradny (na úřadech, u zaměstnavatele, v rodině). Socioterapii lze využít i v případech klientů, jejichž potíže se negativně odrážejí na jejich psychickém rozpoložení. Socioterapie pak slouží jako nástroj pro načerpání nových sil a poskytnutí naděje, že situace má řešení. Socioterapeutický přístup se snažíme rovněž uplatňovat v problematice rodinné – zejména v otázce prevence odebrání dítěte z péče rodičů a přípravě vhodných podmínek pro návrat dítěte zpět do rodičovské péče.

2.1.5. Prezentace a konference

V roce 2010 se pracovníci sociálního programu účastnili řady konferencí, workshopů a přednášek, a to nejen jako poslucha-

či, ale také s vlastním příspěvkem či prezentací. Tyto aktivity vnímáme jako přínosné a inspirující vzhledem ke vzájemnému sdílení zkušeností mezi jednotlivými organizacemi.

Jihomoravská konference k problematice chudoby a sociálního vyloučení (5. 10. 2010)

Konference se zaměřila na popis životní situace a příčin a na návrhy konkrétních opatření k jejich předcházení nebo odstranění. Pracovníci IQ Roma servisu se aktivně zapojili do programu v rámci tří tematických bloků, a to nejen zpracováním příspěvků, které byly následně vydány ve sborníku, ale také prezentací pro účastníky workshopových skupin. Pracovníci IQRS vystoupili s těmito tématy:

- » bariéry v přístupu sociálně vyloučených na trh práce,
- » problematika bydlení s návrhem dostupného modelu bydlení, který se IQ Roma servis snaží aplikovat ve městě Brně,
- » zadluženost v sociálně vyloučených romských lokalitách.

Pracovníci sociálního programu se několikrát ročně aktivně účastní řady konferencí, workshopů a přednášek.

2. Výroční kongres poskytovatelů sociálních služeb ČR (7.–8. 10. 2010)

Kongres se konal v Táboře při příležitosti Týdne sociálních služeb. Pracovnice IQ Roma servisu vystoupila s příspěvkem na téma význam sociálních služeb při řešení problematiky bydlení a zadluženosti v rámci workshopu Boj proti chudobě.

Aktivní sociální začleňování v České republice (9. 11. 2010)

Konference pořádaná sítí místních observatoří (NLAO – Network of Local Authority Observatory) se týkala sociálních služeb a programů zaměřených na integraci. Pracovnice IQ Roma servisu prezentovala aktivity sružené v zóně IPRM (Cejl, Francouzská, Bratislavská) na témata práce s obyvateli této lokality, zvyšování informovanosti, předcházení vystěhování cílové skupiny z lokality, přínosy a rizika aktivit v zóně IPRM z hlediska poskytovatele sociálních služeb.

Konference Rovné příležitosti a sladování práce a rodiny v regionech (5. 10. 2010)

Na konferenci vystoupily pracovnice IQRS s příspěvkem o přínosu značky Ethnic Friendly zaměstnavatel.

Workshop Peer Review in Prague 2010 (25. 11. 2010)

Na mezinárodním workshopu, který pořádal Odbor řízení ESF Mi-

nisterstva práce a sociálních věcí, prezentovaly pracovnice IQRS téma služeb neziskového sektoru v oblasti zaměstnanosti v ČR.

IQ Roma servis se dále stal součástí **kampaně Boje proti chudobě**, kde byl prezentován příběh klientky Centra poradenství a zaměstnanosti. Putovní výstava se objevila během podzimu 2010 ve všech krajských městech ČR.

V roce 2010 jsme měli několik možností poskytnout vyjádření k aktuálním problémům do médií (reportáže **České televize**, články v periodikách **Moderní obec**, **Rovnost** a dalších).

V neposlední řadě se snažíme o předávání znalostí a zkušeností budoucím sociálním pracovníkům. V roce 2010 jsme proto ve spolupráci s dalšími týmy organizace připravili řadu **prezentací pro studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol**, a to nejen ve městě Brně.

2.2 Aktivity Centra poradenství a zaměstnanosti

Centrum poradenství a zaměstnanosti spolupracovalo v roce 2010 s **890 klienty**, s nimiž proběhlo více než **4 000 kontaktů**. Oblasti zaměstnanosti se týkalo 37 % kontaktů z celkového počtu. **V otázce zaměstnanosti tedy došlo ke kontaktu s 393 klienty, z nichž si minimálně 60 našlo zaměstnání.**

Koncepce Ethnic Friendly zaměstnavatel napomáhá odstraňování bariér při zaměstnávání příslušníků národnostních menšin.

2.2.1. Zaměstnanost

Koncepce Ethnic Friendly zaměstnavatel (EFZ)

Značka Ethnic Friendly zaměstnavatel slouží jako prostředek ohodnocení a zviditelnění subjektů dodržujících zejména **zásady rovného přístupu a nediskriminačního chování** na pracovišti a zákonná nařízení v celém personálním řízení. Nenásilnou formou tak tito zaměstnavatelé přispívají **k odstraňování převážně nevědomých diskriminačních praktik na trhu práce.**

Koncepce je založena na pozitivní certifikaci zaměstnavatelů, dodržujících **zásadu rovného zacházení** s etnicky odlišnými zaměstnanci a fungování **nediskriminačního prostředí a vztahů** na pracovišti. Značka také slouží osobám s odlišným etnickým původem, které se často setkávají s diskriminací při hledání práce, jako důležitá informace, že jsou zde zaměstnavatelé, kteří je neodmítnou kvůli jejich původu, a že tedy není namístě rezignovat na hledání práce.

Značka je udílena od roku 2007, kdy byla poprvé představena veřejnosti, a od té doby bylo již certifikováno **23 zaměstnavatelských subjektů** z celé České republiky. **V roce 2010 byly uděleny tři certifikáty EFZ**, a to společně s T-SOFT a.s., CzechPak Manufacturing, s.r.o. a Policií ČR – Krajskému ředitelství JMK. Značka je předávána zaměstnavatelům na slavnostní certifikaci, které se účastní význačné osobnosti státní správy i samosprávy a zástupci médií.

Naše organizace bude nadále usilovat o šíření značky, a to nejen v Jihomoravském kraji, ale rovněž v rámci celé České republiky.

Nedílnou součástí sociálního programu je i právní poradenství.

Mezinárodní strojírenský veletrh

V týdnu od 13. do 17. září se pracovníci CPZ zúčastnili Mezinárodního strojírenského veletrhu, kde měla naše organizace vlastní stánek, a to **za účelem propagace značky Ethnic Friendly zaměstnavatel** a získávání kontaktů na spolupracující firmy. Součástí propagace byla tisková konference a během veletrhu se nám **podařilo oslovit 39 potenciálních zájemců o udělení značky EFZ z řad zaměstnavatelů**. V roce 2011 tak bude probíhat komunikace s vážnými zájemci o tuto značku.

Spolupráce se zaměstnavateli

Důležitou součástí práce CPZ je kontaktování zaměstnavatelů za účelem navázání spolupráce. Hlavním důvodem k navázání fungující spolupráce je reálná šance zaměstnání našich klientů. Spolupráce spočívá v posílání nabídek volných pracovních míst, ale také např. v možnostech stáží a praxí našich klientů. Naši organizaci se podařilo navázat, a to i v době stále ještě nepříznivé situace na trhu práce, několik fungujících vztahů, které

budou v budoucnu nadále rozvíjeny. Spolupracujícím zaměstnavatelům můžeme nabídnout nejen zprostředkování pracovní síly z řad našich klientů, ale také např. poradenství v otázce získávání dotací ze zdrojů EU a peněz v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

2.2.2 Poradenství

Práce s počítačem

Klienti Centra poradenství a zaměstnanosti mají často **zhoršený přístup k počítači a internetu**, proto se pracovnice zaměřily právě na tuto oblast. Klientům pomáhaly pracovat s počítačem, díky čemuž bylo v průběhu roku s klienty napsáno **131 životopisů**. Pracovnice s klienty průběžně pracovaly rovněž na **zlepšení kompetencí** (návčik telefonních rozhovorů, návčik vlastních pohovorů, práce s PC, e-mailem nebo textovým editorem).

V oblasti zvyšování kompetencí klientů proběhlo celkem **201 kontaktů**. Někteří klienti, kteří se učili pracovat s počítačem v rámci poradny, již používají internet zcela bez pomoci pracovníce a pravidelně navštěvují internetové kavárny nebo Knihovnu Jiřího Mahena.

Široké spektrum poradenství

Dalšími významnými oblastmi, v nichž Centrum poradenství a zaměstnanosti poskytovalo v roce 2010 služby, je **problematika bydlení a zadluženosti**. V oblasti bydlení v roce 2010 proběhlo **715 kontaktů s 278 klienty**. Otázka zadluženosti byla diskutována s **357 klienty** v rámci **707 kontaktů**. Pracovníci však s klienty řeší i problematiku týkající se sociálního zabezpečení (315 kontaktů), rodinných a mezilidských vztahů (276 kontaktů) a také oblasti patologických jevů (156 kontaktů).

2.2.3 Právní poradenství a právní servis

Odborné sociální poradenství IQ Roma servisu poskytuje možnost využít i bezplatného **právního poradenství a právního servisu**. Klienti tak mohou pro život ve společnosti, kladoucí stále

Právníčky Centra poradenství a zaměstnanosti poskytují klientům podporu také v případech diskriminace.

vyšší nároky na úroveň právního povědomí, získat odbornější informace a zprostředkování světa práva. Právnické poradny se při své práci rovněž řídí principy a metodami sociální práce. Cílem je posílit orientaci klientů v právech a povinnostech stanovených právními předpisy, vést je k uvědomění si vlastní odpovědnosti, samostatnosti a aktivitě při uplatňování svých práv či plnění povinností.

Právnické ve spolupráci s dalšími pracovníky organizace v přímé práci pomáhají klientům zejména:

- » **porozumět úředním dokumentům** (od soudů, advokátů, exekutorů, úřadů aj.) a pochopit jejich účel, smysl a souvislosti,
- » **porozumět právním předpisům** a zjistit v dané oblasti klientova práva a povinnosti,
- » **informovaně se rozhodnout** o dalším postupu a předvídat právní důsledky těchto rozhodnutí,
- » **připravit se na jednání** před orgány veřejné správy a soudy, opatřit si potřebné důkazy a dokumenty k jednotlivým řízením,
- » **sepsat podání** pro soud nebo orgán veřejné správy či samosprávy.

Právní úsek IQRS kromě přímé práce s klienty také dohlíží na dodržování obecně závazných právních předpisů ve všech procesech, kterých se IQ Roma servis účastní. Jedná se především o kontrolu smluv a z nich plynoucích závazků vůči třetím osobám – jak pracovníkům, klientům, tak i dalším subjektům.

Pracovníci právního úseku dále aktivně **spolupracují s kolegy v přímé práci**, poskytují jim konzultace, tematická právní školení (ta realizují i pro externí subjekty) a metodické vedení v orientaci ve světě paragrafů, se kterými se setkávají při každodenní práci.

Během svého působení si právní servis IQRS vybudoval **dobrou pověst** nejen v Brně, ale i v okolí, a na poradnu IQ Roma servisu se obrací i klienti a pracovníci jiných organizací či státní správy. Právní úsek poskytuje dále služby v otázce podezření na diskriminující chování.

Ochrana před diskriminací

Klienti IQ Roma servisu čelí zakořeněným **předsudkům ve společnosti** a jsou ohroženi **diskriminací** – nerovným zacházením a odmítáním kvůli romskému původu. Záměrem IQ Roma servisu je dát klientům najevo, že ochrana jejich práv a projevy rasismu a diskriminace nám nejsou lhostejné a že jsme ochotni jim pomoci čelit předsudkům ve společnosti a projevům diskriminace.

Klientům, kteří chtějí případ diskriminace řešit, mohou pracovníci organizace nabídnout prostor pro rozebrání situace z pohledu klienta a poskytnout informace o možných postupech. V případě zájmu klienta pomohou sepsat stížnost, připravit a uskutečnit **testing** (příprava situace, ve které se ověří diskriminační jednání a získají se důkazy pro další postup). IQ Roma servis klade důraz na **vyjednávání a smírné řešení konfliktů**, avšak pokud je potřeba, pracovníci provázejí klienta i v průběhu soudního řízení.

Příklady z praxe – Diskriminace – (ne)poskytnutí ubytování

*Paní W. přišla do poradny, protože chtěla pomoci nalézt vhodnou ubytovnu, jejíž služeb by mohla využít. Paní hledala ubytování pouze pro sebe. S pracovníci poradny proto telefonicky kontaktovaly jednu z brněnských ubytoven. Zaměstnanec ubytovny se během telefonického hovoru pracovnice vyptával na příjem klientky. Pracovnice ho informovala o tom, že paní má stálý příjem ve formě důchodu. To ale zaměstnanci nestačilo a začal s pracovníci vést hovor týkající se původu paní. Přímou pak uvedl, že **některým etnikům ubytování odmítají poskytnout**. Z tohoto důvodu byl telefonický hovor ukončen. Paní W. nechtěla záležitost s ubytovnou dále řešit, protože jejím hlavním cílem bylo získat ubytování, a to tam, kde s ní takovým způsobem jednat nebudou. Na stranu druhou ale takové jednání zakazuje antidiskriminační zákon a také zákon o ochraně spotřebitele. **Pokud by v ubytovně opravdu odmítali ubytovat zájemce z důvodu jejich původu (ať romského či jiného), jedná se o zakázanou diskriminaci**, za kterou může být ubytovně udělena pokuta. Protože pracovnice poradny byla přímým svědkem diskriminačního jednání, rozhodla se podat jménem organizace **podnět České obchodní inspekci**, které náleží kontrola dodržování rovného přístupu ke všem zájemcům o ubytování. Podnět však může podat kdokoliv, takže by ho mohla podat i samotná paní W.*

V ubytovně následně Česká obchodní inspekce provedla kontrolu. Ta vypadala tak, že pracovnice inspekce přišla do ubytovny a předstírala, že je běžnou zájemkyní o ubytování, přitom vzhledově připomínala osobu romského původu. Správce ubytovny jí přesto poskytl ubytování. Porušení zákazu diskriminace se při poskytování služeb tedy neprokázalo. Nicméně Česká obchodní inspekce zjistila, že provozovatel ubytovny před objednávkou řádně neseznamuje zákazníky s cenou poskytovaných služeb a ani tyto informace vhodně nepřístupňuje. Provozovatel tímto porušil zákon o ochraně spotřebitele a Česká obchodní inspekce proto zahájila s ubytovnou řízení týkající se tohoto porušení.

Pracovníci sociálního programu se účastní pravidelných supervizních setkání s cílem neustálého zlepšování práce s klienty.

2.3 Aktivity Centra komunitní a terénní sociální práce

Centrum komunitní a terénní sociální práce v Brně spolupracovalo v roce 2010 s **535 klienty**, s nimiž proběhlo více než **3 000 kontaktů**. Nejčastěji byla řešena problematika bydlení a zadluženosti.

2.3.1. Bydlení

Druhá šance

V loňském roce byl připraven program Druhá šance, který se zaměřuje na **včasné předcházení vzniku zadluženosti na bydlení** nebo na **řešení už vzniklých dluhů na nájemném**. V roce 2010 se do realizace Druhé šance zapojila pouze městská část Brno-střed, a to ve spolupráci s Magistrátem města Brna a neziskovými organizacemi (včetně IQ Roma servisu). Protože se jednalo o prvotní ověření tohoto programu v praxi, bylo nejdříve potřeba zjistit, jaké oblasti bude nutné v budoucí spolupráci změnit.

Přesto považujeme Druhou šanci z hlediska motivace klientů za úspěšnou. Z navržených 34 nájemníků se aktivně zapojilo 11 domácností. Spolupráce se sociálními pracovníky spočívala v kontaktování přímo v domácnostech. Následně sociální pracovníci společně s dlužníky probírali možnosti splácet dluhy, nastavili výši splátek, dle potřeby rodinný rozpočet a řešení dalších sociálních problémů.

Za období půlroční dohody s městskou částí Brno-střed byla v rámci realizace programu uhrazena částka přes 300 000 Kč, což svědčí o motivaci nájemníků ke splácení svých dluhů na nájemném a snaze udržet si bydlení.

Přestože prvotní ověření spolupráce s městskou částí Brno-střed bylo ukončeno v říjnu 2010, další spolupráce by měla být navázána s nově zřízenou správou nemovitostí v roce 2011.

Program Druhá šance se zaměřuje na včasné předcházení vzniku zadluženosti na bydlení.

Sociální byt

IQ Roma servis provozuje od roku 2008 jeden sociální byt s doprovodným sociálním programem. Tento byt je určen sociálně znevýhodněným rodinám s nezaopatřenými dětmi. V navrhovaném **modelu prostupného bydlení** se jedná o mezistupeň mezi ubytovny či azylovým bydlením, které jsou určeny pro rodiny v krizových situacích, a mezi běžným bydlením poskytovaným obcí nebo soukromými pronajímateli.

Sociální byt slouží zejména ke **stabilizaci bytové i sociální situace v rodině**. Nezbytnou součástí je tzv. **doprovodný sociální program**, který spočívá v práci s rodinou na základě konkrétních potřeb členů rodiny – zejména se jedná o práci v oblasti zadluženosti, hledání zaměstnání či udržení stávajícího zaměstnání, vzdělání a rodinných vztahů. Nejdůležitější spolupráce však probíhá na poli otázky bydlení. Rodina ubytovaná v bytě s doprovodným sociálním programem si v rámci svých možností hledá nové stabilní bydlení. Protože získat obecní byt v tak krátké době není možné, zaměřuje se pozornost také na hledání bydlení v soukromém sektoru.

Profesní vztahy jsou utužovány prostřednictvím teambuildingových aktivit.

Doba, kterou rodina stráví v sociálním bytě, slouží zejména ke **stabilizaci rodinných financí**. Průběžně se pracuje na vytvoření úspor na náklady spojené s novým bydlením (např. kauce a provize, náklady na stěhování a pořízení vybavení bytu). Podnájemní smlouva se klientské rodině poskytuje na dobu šesti měsíců, přičemž je možné smlouvu prodloužit maximálně na jeden rok. V roce 2010 se rodině, která prošla programem v sociálním bytě, podařilo najít vhodný byt u soukromého majitele v klidné lokalitě. V současné době je v rámci sociálního bytu navázána spolupráce s již třetí rodinou.

Podpora bydlení

V rámci podpory bydlení klientů v soukromém sektoru byly v roce 2010 poskytnuty finanční prostředky formou bezúročných půjček, které jsou v plné výši vratné. Tyto půjčky byly určeny na náklady spojené s bydlením (zejména kauce a provize, náklady při stěhování a další výdaje). Impulsem k této aktivitě byly opakované situace, v nichž klienti sociálního programu sice dosáhli svými příjmy na běžné náklady spojené s bydlením

Paní Z. je aktivní a pečlivá a problémy se snaží hned řešit. Přesto byla nucena vyhledat služeb naší poradny. Paní Z. je nájemnicí domu se soukromým pronajímatelem a má regulované nájemné, což se majiteli nelíbilo. Paní Z. jednoho dne přestala téct voda a ocitla se bez elektřiny. Vše nasvědčovalo tomu, že přívod elektřiny i vody zastavil právě majitel, aby nájemníky přinutil k odchodu. Paní Z. měla přitom platnou nájemní smlouvu. Do poradny přišla s tím, že se chtěla dozvědět, co může dělat. Pracovnice zase chtěla klientku informovat o všech jejích právech a možnostech a podporovat ji v jejím aktivním jednání. Klientce vysvětlila, že postup majitele je v rozporu s právními předpisy.

Pronajímatel se dopustil hned několika porušení. Nejednal v souladu s ustanoveními občanského zákoníku. Podle něho je pronajímatel povinen předat nájemci byt ve stavu způsobilém k řádnému užívání a zajistit nájemci plný a nerušený výkon práv spojených s užíváním bytu. Toto pronajímatel nejen že nedodržel, ale dokonce i sám svévolně porušil. Dále je podle ustanovení trestního zákoníku trestné, když někdo **oprávněné osobě** v užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru neoprávněně brání. Přitom oprávněnou osobou je **nájemce, který má platnou nájemní smlouvu**. Nájemní smlouva by byla neplatná v případě uplynutí doby, na které se v nájemní smlouvě nájemce a pronajímatel dohodli nebo by byla dána nájemci výpověď a zároveň už uplynula výpovědní doba. Osobou, která nájemci protiprávně brání nerušeně byt užívat se vším, co k tomu patří, může být přitom i sám pronajímatel.

V této situaci je možné napsat na soud návrh na vydání před-

běžného opatření, kterým by soud pronajímateli přikázal přívod dodávky vody a elektřiny obnovit. Dále se klientka mohla obrátit na úřad městské části a požádat o tzv. ochranu pokojného stavu. V neposlední řadě nabídla pracovnice možnost podpory při sepsání trestního oznámení pro podezření ze spáchání trestního činu. Klientka se rozhodla, že chce pomoci se sepsáním trestního oznámení a vše řešila přes policii. Na policii zanesla osobně trestní oznámení a rovnou zde osobně podala vysvětlení.

Policie začala celou věc vyšetřovat. Společnost zdůvodnila zastavení vody tím, že došlo k závadě, která je opravována. Policie klientce řekla, že v tom případě se nejedná o trestný čin. Klientka se opět přišla poradit do poradny, co má dělat. Pracovnice klientce vysvětlila, že může zajít na služebnu a požadovat, aby policisté provedli v domě šetření. Na základě takového šetření se pak zjistí, jestli se opravdu jedná o poruchu nebo někdo přívod vody a elektřiny úmyslně zastavil. Klientka zašla na policii a **příslušníci policie provedli v domě šetření**, kterým bylo zjištěno, že se o poruchu opravdu nejedná, ale že byl **přívod elektřiny a vody přerušen úmyslně**.

V současnosti je celá věc policií stále prošetřována. Co se týče návrhu na ochranu pokojného stavu, příslušný úřad městské části vydal rozhodnutí, kterým pronajímateli přikázal dodávku vody a elektřiny obnovit. Klientka zjistila, že jednání pronajímatele je protiprávní a jaké má zákonné možnosti k tomu, aby se takovému jednání bránila, a na základě toho začala podnikat patřičné kroky. Díky tomu se celému případu začala věnovat policie.

v soukromém sektoru, ale nemohli si dovolit jednorázové úhrady relativně vysokých kaucí a provizí realitních kancelářů.

Rozhovor s klienty na téma diskriminace v bydlení

V červnu 2010 byl uskutečněn skupinový rozhovor s klienty, kteří mají osobní zkušenost s diskriminací na trhu s byty. V rozhovoru se potvrdilo, že klienti se opakovaně setkávají s diskriminací v bydlení, ale také to, že mnohdy neví, kde přesně mohou hledat pomoc a jak situaci řešit. V průběhu rozhovoru byly prodiskutovány možné vlivy na obtíže při hledání bydlení i návrhy pro zlepšení situace.

2.3.2. Zvyšování kvality poskytovaných služeb

V roce 2010 proběhlo **12 supervizních setkání**. Ta byla zaměřena na témata práce s klienty a týmových vztahů, zejména pak témata odpovědnosti a hranice pracovníka při spolupráci s klientem, empatie, zvládnání nejistoty při práci s klientem, řešení náročných situací s klientem, stanovování cílů a také zvládnání pracovní zátěže.

Pro zvyšování kvality poskytovaných služeb jsme oslovili řadu spolupracujících institucí a požádali jsme je o vyjádření. Ptali jsme se na přínos poskytovaných služeb, možnosti spolupráce a náměty ke zvýšení efektivity služeb.

3. Aktivity pedagogického programu

Pedagogický program IQ Roma servisu nabízí své služby a aktivity prostřednictvím **Centra vzdělávání a Centra motivace a stimulace** především **romským dětem a mládeži ve věku 10–21 let**.

Centrum vzdělávání je zaměřeno na **přímou podporu studijních úspěchů klientů**. Základními prostředky práce jsou poradenství, stimulační techniky a výuka. Veškeré aktivity probíhají jak formou individuální, tak formou skupinovou.

Centrum motivace a stimulace využívá potenciálu klientů pro **podporu jejich osobnostního růstu, motivace a rozvoje kompetencí**. Zajišťuje také **preventivní aktivity** v oblasti drogové problematiky, zdravého životního stylu, kriminality a dalších.

V roce 2010 realizovali pracovníci pedagogického programu v Brně aktivity zaměřené na vzdělávání, poradenství, volný čas, motivaci i osobnostní rozvoj. Program pracoval v základní struktuře vzdělávacích a volnočasových aktivit.

3.1 Centrum vzdělávání

Centrum vzdělávání je v systému komplexních služeb pro mládež zaměřeno na **přímou podporu vzdělávání, studia a poradenství v oblasti profesní volby a školní problematiky**. Hlavním cílem je **podpora vzdělávání romských dětí v hlavním vzdělávacím proudu a následném studiu na středních školách**. Zvyšováním kvalifikace a ukončeného stupně vzdělání rostou šance mladých na pozdější uplatnění na trhu práce.

Součástí aktivit směřujících k úspěšnému studiu je i **výuka a výchova zaměřená na obecné znalosti a dovednosti**. Centrum vzdělávání realizuje dva základní druhy aktivit: **poradenské a vzdělávací**.

Pedagogický program nabízí své služby a aktivity prostřednictvím Centra vzdělávání a Centra motivace a stimulační.

3.1.1. Poradenství

a) Skupinové poradenské lekce pro ZŠ

Navazující skupinové lekce pro druhý stupeň základní školy jsou součástí **profesního poradenství** a jsou primárně určené pro žáky 6.–9. tříd. Žáci jsou tedy již od 6. třídy připravováni na finální informované rozhodnutí o svém dalším studiu. Nejdříve se zaměřují na komunikaci, sociální interakce a sebepoznání, na ty pak navazují konkrétní a praktické informace o středních školách, jejich oborech a podmínkách přijetí. Výsledkem skupinových poradenských lekcí na ZŠ je **zvýšený zájem o navazující studium a motivace ve vybraném studijním směru vytrvat a udržet se**.

V roce 2010 bylo realizováno **55 lekcí na čtyřech různých základních školách**, se kterými spolupracujeme. Jednalo se o **ZŠ Sekaninova, ZŠ 28. října, ZŠ Vranovská a ZŠ Křenová**.

Cílem poradenských lekcí je poskytnout třídnímu kolektivu formou her a interaktivních technik informace z oblasti budoucího vzdělávání, podporovat a motivovat žáky k přechodu ze základní školy na navazující středoškolské studium, navázat s žáky individuální spolupráci v otázce budoucího vzdělání, motivovat je k tomu, aby škola pro ně byla důležitou součástí jejich osobnostního rozvoje a v jednotlivých případech konzultovat aspirace žáka s jeho rodiči.

V 6. třídách je kladen důraz zejména na seznámení pracovníka s třídním kolektivem a na **navázání atmosféry důvěry ve vztahu poradenský pracovník a třídní kolektiv** prostřednictvím seznávacích her, jednoduchých cvičení a interaktivních technik. Využívá se prvků arteterapie, skupinové dynamiky apod.

V 7. třídách se lekce zaměřují jak na rozvoj spolupráce mezi žáky, tak na **rozvoj individuálního postoje žáka k otázce jeho budoucnosti a budoucího profesního uplatnění** (hry pro třídní kolektiv, cvičení zaměřená na rozvoj osobnosti žáka a popis jeho vizi do budoucna, konfrontace jeho názorů s ostatními spolužáky apod.).

V 8. třídách jsou s žáky řešeny více do hloubky otázky jejich preferencí do budoucna a postoje jejich rodičů a okolí k **volbě budoucí životní dráhy**. Dále je kladen důraz na **prospěch žáka**, který může hodně ovlivnit jeho budoucí povolání, a na **východiska z problémových situací** v případě, že jej rodiče a okolí v jeho volbě nepodporují. Techniky jsou směřovány na cvičení, která reflektují postoje a názory a slabé a silné stránky žáka. Žák popisuje svoje vzory, hodnotí svoje vize do budoucna a cíleně pracuje na tom, aby plnil jednotlivé kroky k úspěšnému přechodu ze ZŠ na navazující studium.

V 9. třídách je kladen důraz na to, aby žák byl **schopen zhodnotit svoje znalosti a dovednosti** a aby si vzhledem k tomu vybral obor, který mu bude nejvíce sedět a u něhož je současně reálná šance, že jej zdárně dokončí. Poradenský pracovník může po čas skupinové lekce pomoci s vyplňováním přihlášky na školu.

b) Individuální profesní poradenství pro žáky ZŠ

Individuální poradenství je určeno žákům druhého stupně základních škol a úzce navazuje na skupinové poradenské lekce. Poradenství probíhá formou rozhovoru a monitoringu představ žáka o jeho budoucím profesním zaměření a motivaci. Pracovník s klientem společně přehodnotí jeho osobnostní předpoklady, školní prospěch, plnění školních povinností a motivaci pro navazující studium. Poradí, jak si stanovit nové reálné cíle do budoucna a jak těchto cílů dosáhnout. Klient současně získává informace o různých studijních oborech (typ a způsob ukončení

Pedagogové spolupracují především s romskými dětmi a mládeží ve věku 10–21 let.

studia, úspěšnost absolventů na trhu práce a při přijímání do dalšího studia atd.).

V individuálním poradenství jsou využívány různé metody, a to především rozhovor, dotazníky a testy profesní orientace. Takto získané informace jsou použity na individuální plánování s klientem, které spočívá v nastavení jednotlivých kroků směřujících k cíli. Plánuje se vždy na krátký časový horizont tak, aby byly cíle pro klienta dosažitelné. Klient tak po malých krůčcích překonává překážky a přibližuje se ke stanovenému cíli.

c) Skupinové profesní poradenství pro žáky SŠ

V oblasti středoškolského poradenství byl důraz kladen na spolupráci se školami a na navazování nových kontaktů s dalšími brněnskými školami. V roce 2010 se přitom úzce spolupracovalo se dvěma školami. Stěžejní aktivitou byly **skupinové lekce profesního poradenství**, ve kterých se pracovnice zaměřovaly především na vztahy žáků v jednotlivých třídách, na jejich vztah ke studiu a na přípravu na vstup na pracovní trh.

Na lekcích žáci získávali informace o fungování úřadu práce a dalších institucí poskytujících poradenství ve věci **hledání zaměstnání**, vyzkoušeli si **pracovní pohovory** a sestavovali **životopisy a motivační dopisy**. Dále byla žákům poskytována **asistence v oblasti stipendijních programů** a nabídnuta možnost využití individuálního poradenství, pro které sehrává klíčovou roli právě skupinové poradenství svým důrazem a efektivitou v navazování důvěry žáků k poradenským pracovnícím. V roce 2010 proběhlo celkem **56 skupinových lekcí**.

d) Individuální poradenství pro žáky SŠ

Individuálního poradenství využívali klienti a žáci středních škol především k **řešení přestupů ze stávajících škol a k podpoře při výchovných komisích**, o což v některých případech zažádala sama škola. Dále žáci využívali individuálního poradenství v obvyklých tématech, jako je např. **nástup na navazující studium**. Individuálního poradenství využívali i **rodiče žáků**, jejich zájem byl hlavně o **doplnění si vzdělání dálkovou formou studia**. Lze tedy shrnout, že v loňském roce vzrostl počet dospělých se zájmem doplnit si vzdělání.

Jedním z hlavních cílů pedagogického programu je podpora studijních úspěchů klientů.

Příklady z praxe – Zápis na ZŠ

Popis situace

Klientka se obrátila na organizaci v situaci, kdy byl její syn dva měsíce po skončení pobytu v dětském domově a hledala pro něho možnost umístění v některé ze základních škol v Brně. Po neúspěšných pokusech, kdy sama zkoušela kontaktovat některé z brněnských škol, zvolila možnost **zprostředkování kontaktu se školou přes IQ Roma servis**. Pracovnice s klientkou probrala situaci, která předcházela neúspěšným pokusům o zápis do školy. Chlapec byl mezitím umístěn do střediska výchovné péče Help me, odkud utekl. Situace byla o to komplikovanější, že včasným zápisem do školy byl podmíněn zásah odebrání dítěte OSPOD. Matka si nepřála, aby její syn chodil na základní školu s většinovým zastoupením romských žáků, protože chtěla předcházet konfliktům, kterých se chlapec v problémovém kolektivu sám účastnil.

Postup práce

Pracovnice IQ Roma servisu kontaktovala spádové školy dle trvalého bydliště chlapce. Nicméně školy byly v daných ročnících zcela naplněné a i přes kontakty s řediteli škol se nepodařilo vyjednat možnost žáka na nástup do 3. třídy. Škola, na kterou chodil před umístěním do dětského domova, ho nechtěla přijmout zpět a bránila se tvrzením, že žák spádově patří pod jinou školu. Po opakovaných telefonátech jednotlivým školám se pracovnice dohodla s maminkou i se školami, že se celá situace **bude muset řešit přes odbor školství brněnského magistrátu**. Na schůzce byla představena klientova situace, i když se tím řešení protáhlo o měsíc. V této záležitosti spolupracoval s IQ Roma servisem i kurátor. Za společné dohody všech subjektů byl chlapec umístěn na ZŠ Kameňáčky, která spádově odpovídala bydlišti chlapce a matka tak měla zajištěnou kontrolu chlapce před školou a po skončení školy, a mohla tak být s výsledkem spolupráce spokojená. Byla sjednána schůzka na základní škole, kde jí nabídli možnost asistenta ve výuce nebo možnost, aby její syn nastoupil na ZŠ Palackého, kde jsou žáci s výchovnými problémy. Po dohodě s pracovníci a kurátorem bylo navrženo, aby syn zůstal na škole, kde jej přijali s možností zařízení asistenta.

3.1.2 Vzdělávání a výchova

a) Finanční vzdělávání

IQ Roma servis realizuje dále skupinové a individuální lekce finančního vzdělávání, které jsou určeny hlavně pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a žáky středních škol. V současné době se začínají uskutečňovat skupinové lekce na základních školách a další lekce jsou naplánované. Spolupráce byla dosud navázána na **ZŠ Sekaninova, ZŠ 28. října a ZŠ Křenová**.

Skupinové lekce jsou určeny pro celý kolektiv tříd základní nebo střední školy. Mají motivovat žáky k tomu, aby se začali zajímat o svou finanční gramotnost, hlavně o hospodaření s osobním/

rodinným rozpočtem a financemi, a to z hlediska prevence zadlužování.

Na skupinové lekce finančního vzdělávání navazují **lekce individuální**, které jsou realizovány na základě předešlého kontaktu během skupinových lekcí. Žáci mohou navštívit pracovníky IQ Roma servisu a konzultovat s nimi nejasnosti ohledně financí i své finanční problémy.

Poradenské lekce probíhají s třídními kolektivy ZŠ i SŠ.

S klienty jsou na skupinových a individuálních lekcích probírána jednotlivá témata za využití těchto metod: názorné příklady, modelové situace z reálného života, zajímavé úlohy na řešení a další. Současně jsou s klienty konzultovány jejich aktuální znalosti, rozebírány jednotlivé příklady z jejich života a života jejich rodiny a následně jsou nové znalosti zapracovávány do jejich každodenního života.

Výstupem z těchto lekcí je **zvýšená znalost finanční oblasti, znalost různých rizik a rizikových řešení finančních situací, schopnost posouzení rizik podepisovaných smluv**, znalost postupu při řešení ztráty občanského průkazu a rizik při jeho nenahlášení, povědomí o **možnostech řešení zadluženosti a exekuce a také o způsobech jejich prevence**.

b) Doučování

Doučování v IQRS je doplňkovou aktivitou, která zdařile probíhá již několik let. V rámci doučování existují dvě formy výuky. První z nich se uskutečňuje **v pedagogickém centru IQRS**, druhá **za asistence dobrovolníků přímo v rodinách**.

Doučování představuje aktivní pomoc všem dětem na základních a středních školách k tomu, aby jejich příprava do školy byla efektivní. Klienti, kteří doučování využívají, jsou dětmi, jimž doučování zprostředkovává **lepší pochopení učiva, získání či doplnění nedostatečných informací, vysvětlení pojmů činících problémy, zdokonalení dovedností** potřebných pro úspěšné zvládnutí školního procesu a **relativně snadný postup do dalších ročníků** základních, středních, případně jiných škol.

Doučování pomáhá s každodenní přípravou do školy, dále s přípravou na malé i velké testy, zkoušení, referáty, seminární, ročníkové aj. práce, školní projekty apod. Doučování tedy umožňuje kvalitně zpracovat úkol, nechat si vysvětlit náročnou látku nebo se připravit na obtížný test. Mimo to je možné na doučování docházet pravidelně a pracovat na sobě a na svém vývoji systematicky.

Díky doučování se klienti učí pracovat sami na sobě. Jejich příprava se netýká pouze nutných povinností, které je třeba splnit, ale v mnoha případech rozvíjí nějaký jejich vlastní zájem. **Klient je veden k samostatnosti a zodpovědnosti.** Učí se dodržovat termíny a tvořit si vlastní časový harmonogram pro přípravu na své povinnosti. Rozvíjí si smysl pro budování svého **vlastního názoru, prezentačních i argumentačních dovedností**, s nimiž názor předkládá. Je podporován k **rozvíjení zájmu o předměty**, jež se ho dotýkají, i s ohledem na budoucí povolání, přičemž z tohoto úhlu pohledu plní pedagog zároveň **funkci motivační a poradenskou**, poskytuje informace o možném výběru školy, jejích typech a obtížnosti. Rovněž vypomáhá s **přípravou k maturitním a přijímacím zkouškám** na střední, vyšší odborné i vysoké školy.

Klienti docházejí na doučování dle potřeby či pravidelně od pondělí do čtvrtka v odpoledních hodinách. Na doučování se může přihlásit každý sám či prostřednictvím svých rodičů.

Centrum vzdělávání podporuje klienty ve volbě jejich budoucího povolání.

Doučování dobrovolnickou formou

Doučování dobrovolnickou formou je aktivita navázaná na spolupráci zejména s vysokoškolskými studenty. Zvláště tato skupina mladých lidí se v mnoha ohledech chce, ať již v rámci svého studia či nikoliv, angažovat a nějakým způsobem podporovat klienty, kteří potřebují pomoci s učivem. **Dobrovolníkem organizace IQ Roma servis se však může stát každý plnoletý muž nebo žena, jež si svůj volný čas chce zpestřit pocitem ze smysluplné činnosti**, a to za zachování podstaty této formy doučování, tj. **myšlenky poskytnutí výpomoci na bázi dobrovolnosti, bez nároků na jakoukoliv odměnu za vykonanou službu**.

Dobrovolníci působí **v rodinách klientů**, za nimiž pravidelně dochází. V rodinách se pak s klienty doučují. Zajímají se o prospěch svých svěřenců, vypracovávají společně domácí úkoly i jinou zadanou školní práci, připravují své žáky na zkoušení a testy. Touto svou iniciativou chtějí přispět k tomu, aby klienti získali patřičné znalosti a úspěšně zvládli pololetní i závěrečnou klasifikaci.

Toto partnerství je sympatickou formou spolupráce, přičemž často dochází k navázání přátelství mezi dobrovolníkem, klientem i jeho rodinou. Dobrovolníci tak mají možnost proniknout do života svých mladších vrstevníků a částečně ovlivnit život nejen jejich, ale zároveň obohatit ten svůj.

c) Osobnostně sociální výchova

Další aktivitou loňského roku byla osobnostně sociální výchova (dále jen OSV), která byla realizována především formou interaktivních skupinových lekcí na SŠ. Zvláště intenzivně se spolupracovalo s jednou školou, kde proběhlo celkem **27 lekcí**.

OSV je aktivita, která má přesah do veškerých služeb, které pedagogický program IQRS nabízí. **Cílem je rozvíjení osobnostního a sociálního potenciálu mladých Romů a rozvoj jejich individuality a předností** tak, aby byly v souladu s jejich očekáváním, sociálním prostředím a celospolečenskými postoji. Zároveň OSV podporuje klienta v uvědomování si své vlastní role ve společnosti a její důležitosti.

Na lekcích OSV se s žáky pracuje pomocí interaktivních technik, zážitkové pedagogiky a prvků dramatické výchovy, navíc bývá využíváno těch technik kritického myšlení, které se jeví jako efektivní.

3.1.3 PC kurzy

PC kurzy fungují v IQRS řadu let a úspěšně, jak vyplývá ze zpětné vazby mnohých klientů. Klienti oceňují zejména volný přístup k internetu, ale vítají i možnost se v průběhu PC lekcí něco naučit, získat poznatky, které rozšiřují jejich přehled, případně vylepšují práci s počítačem. PC kurzy probíhají v třídní frekvenci: v úterý probíhá tzv. **výuka s PC**, ve středu a čtvrtek tzv. **PC dovednosti**. V roce 2010 proběhlo v rámci PC kurzů více než **2 000 kontaktů**.

Kurzy jsou během dne rozděleny do dvou výukových časů pro skupinu starších a mladších klientů. Časový harmonogram je navázán na další aktivity, především na nízkoprahový klub. Klienti tak nemusí volit, které z volnočasových aktivit dají přednost, mohou jich během dne využít více.

Kurzy PC dovedností se stejně jako v předchozích letech zaměřovaly na získání především praktických dovedností klientů v oblastech práce v uživatelském prostředí **MS Windows, práce s textovým editorem MS Word**. Zvláštní pozornost byla věnována oblastem práce s internetem (vyhledávání stránek, vytváření záložek, získání přehledu o užitečných stránkách, práce s profily na sociálních sítích a další) a emailovou schránkou (založení schránky, vytváření zpráv, odesílání příloh, práce se složkami pošty).

Výuka s PC vychází z potřeby tzv. nenásilného učení, kdy klienti **získávají, rozvíjejí, procvičují a v důsledku toho zažívají školní látku**. Témata vycházejí z aktuální potřeby klientů, prioritou je zjistit, co se pro ně jeví jako problematická látka a čemu by bylo vhodné věnovat čas. Mimo to slouží kurzy k **rozvíjení všeobecného kulturního přehledu a k reflexi aktuálního dění**. Prostor je dán také školnímu učivu, tedy zpracovávání referátů, seminárních prací, projektů a dalších úkolů. Klienti si osvojují dovednost zpracování těchto materiálů za využití spolupráce s pedagogem a následně v přesahu k samostatné práci na svém úkolu. V rámci Výuky s PC bylo loni učiněno **375 kontaktů**.

a) PC brigády

V roce 2010 byla nově zahájena aktivita PC brigády, která si klade za **cíl zlepšit finanční situaci klientů při studiu na střední škole** a zároveň se jeví jako **efektivní součást skupinových poradenských lekcí**, protože při hledání a absolvování brigády klienti uvádějí do praxe své poznatky ze skupinových lekcí.

Tato aktivita je také úzce navázána na PC kurzy, kde se klienti zdokonalují v teoretických a praktických dovednostech při práci s počítačem a své dovednosti pak zúročují právě při vyhledávání brigád. Kurz PC brigády je spojen s **nácvikem telefonátů na zaměstnavatele, odpovídáním na nabídky práce prostřednictvím emailu, sestavením životopisu** a následným zasláním do personálních agentur.

b) Akreditovaný PC kurz

Od 7. února do 31. března 2011 probíhal pod vedením pracovníků IQRS akreditovaný PC kurz. Kurz, jehož se mohli zúčastnit klienti i neklienti starší 15 let, byl zaměřen na získání základní uživatelské úrovně na PC. Jednotlivé okruhy propojily teoretické znalosti s praktickými cvičeními a věnovaly se především klíčovému oblasťm vhodným pro zvládnutí práce s PC, mezi něž patří:

- » základní hardware, základní software,
- » údržba a bezpečnost PC,
- » práce v OS Windows, MS Word, MS Excel,
- » internet.

Velmi navštěvovanou aktivitou jsou PC kurzy, v rámci kterých proběhlo loni více než 2 000 kontaktů.

Akreditovaný PC kurz byl rozdělen do šesti týdenních běhů, celkově se jej zúčastnilo téměř padesát posluchačů a úspěšně jej absolvovalo 42 osob, kterým byly uděleny po splnění podmínek kurzu a závěrečného testu certifikáty. Těmito certifikáty se mohou prokázat a předložit je např. při hledání zaměstnání.

Vyjádření studentů SOŠ Lomená v Brně k akreditovanému PC kurzu:

Uměli jste pomoci, když někdo něco nevěděl. Naučila jsem se tady nové věci, co budu potřebovat v životě, když si najdu práci, kde budu na PC... tak budu aspoň něco umět. Líbil se mi výklad, kolektiv, který spolupracoval. Bylo to poučné.

Eva

Tento kurz byl pro mě přínos nových znalostí. Word, Excel, věděl jsem, co to je za programy, ale vůbec jsem to neviděl. V pohodě. Probíhalo to skvěle, měl jsem z toho kurzu strach, nevěděl jsem, co mě tu čeká... Bylo tu to super, díky za ty nové informace.

Honza

3.1.4 Víkendové pobyty

Motivační víkend

Součástí Centra vzdělávání jsou i víkendové akce, které mají za cíl zvýšit motivaci klientů ke vzdělání. Příkladem z loňského roku byla víkendová akce, která se konala od 20. do 22. dubna 2010 v Olešnici u Kunštátu. **Cílem víkendového pobytu byla podpora a zvýšení motivace klientů na jejich cestě za vzděláním.** Víkend zde proto trávili především klienti vycházejících ročníků základních škol a klienti navštěvující střední školy.

Pomocí interaktivních technik naši klienti společně pracovali na tématech týkajících se vlastní motivace a postoje k dalšímu vzdělávání. Klienti, kteří již dochází na navazující studium, refletovali vlastní postup, který vedl k úspěšnému přechodu do dalšího vzdělávání. Žáci základních škol si definovali jednotlivé

Pedagogický program se zaměřuje také na výchovu dětí předškolního věku.

kroky k tomu, aby úspěšně zvládli přijímací řízení a nástup do školy. Na víkendové akci samozřejmě nechyběly ani volnočasové aktivity pro zpříjemnění atmosféry.

3.2 Centrum motivace a stimulace

Centrum motivace a stimulace je tou součástí komplexní péče, která se zaměřuje na **motivační činnosti, prevenci a zájmové aktivity dětí.** V rámci Centra motivace a stimulace je tedy realizována celá řada aktivit volnočasových a nízkoprahových.

Pedagogický program realizuje celou řadu zájmových aktivit.

3.2.1 Nízkoprahový klub

V uplynulém roce došlo v klubu k mnoha změnám, a to z hlediska jeho organizace a tematické náplně. **Každý měsíc byl a je spojen s jedním tématem,** jednalo se např. o slavné osobnosti, životosprávu, svátky a náboženství, světadíly a další. Aktivity v klubu se plánují na každý den, přičemž je užíváno **mnoho rozličných technik** – výtvarné aktivity, sport, projekce filmů atd. **Jednou měsíčně je v rámci klubových aktivit uspořádán výlet.** Naši klienti tak měli možnost navštívit Eko Lipku, výstavu Šangrila, veletrhy Brno, ZOO Brno a další místa, která jsou nějakým způsobem spojená s probíranými tématy.

Klub je rozdělen na **dvě věkové hranice.** Klub pro mladší je spojen ponejvíce s kreativními dílnami, klub pro starší s poradenským ohledně volby školy, mezilidských vztahů a dalších témat, jež jsou našim klientům blízká.

Každý rok jsou v rámci klubu realizovány navíc **tradiční klubové akce,** jako např. Halloween, valentýnská party, vánoční večírek a další.

Pomocí osobnostních a stolních her se snažíme **rozvíjet u klientů všeobecné znalosti,** které se jim mohou v životě hodit. Navštěvují nás děti převážně ze sociálně znevýhodněného prostředí. Jsme proto **připraveni jednat s drogovými uživateli,** kterým můžeme nabídnout zprostředkování odborné pomoci nebo

večerní klub zaměřený na prevenci. Klub slouží současně jako místo, odkud vyvěrají další nastavbové aktivity IQRS, které vycházejí z potřeb našich klientů a které jim mohou pomoci začít žít lepší a kvalitněji trávený život.

Preventivní aktivity

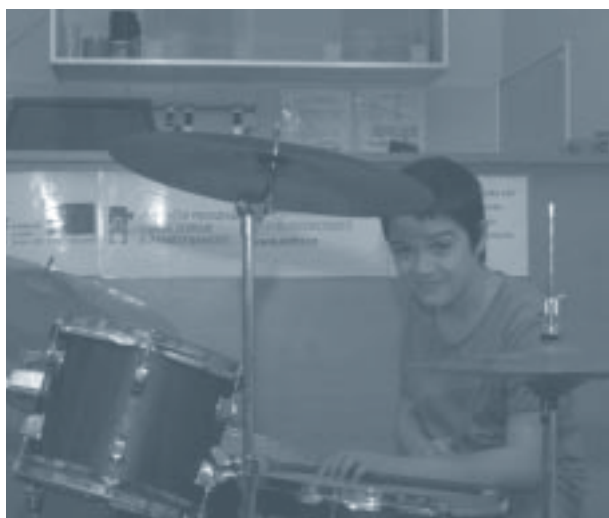
Klubové aktivity mají navíc preventivní rozměr. S ohledem na prevenci byla volena celá řada měsíčních témat, v jejichž duchu se klubové aktivity nesly. Byla řešena zejména **témata primární drogové prevence, prevence kouření, bezpečného sexu a výchovy ke zdravému životnímu stylu.** Byly uspořádány také **besedy** nad preventivními tématy, jako např. v březnu 2011 beseda realizovaná v rámci NZDM IQRS, ZŠ Sekaninova a NZDM DRDM. Beseda byla věnována tématu drogové problematiky, čímž se snažíme reagovat na aktuální realitu v ulicích. Konkrétně se jednalo o zneužívání těkavých látek, což ilustruje název besedy **O Toluenu Murdarelu.** Preventivní témata se pravidelně objevují i v časopise Romano V.I.P., na jehož tvorbě se také podílejí naši klienti.

3.2.2 Kroužky

a) Hudební dílna

Hudební dílna funguje od roku 2010 pod vedením zkušeného lektora a muzikanta. Hudební dílna, o níž mají klienti velký zájem, je naučila žánrům a stylům hudby. Výstupem této aktivity byla **čtyři veřejná vystoupení.** Zkoušky a workshopy probíhají třikrát týdně a jednotlivé dílny jsou rozděleny dle věku a pokročilosti uživatelů. Hudební dílna **rozdívá a dává prostor vyniknout talentu našich klientů,** a to vždy s ohledem na jejich dobrý školní prospěch. Současně směřuje naše klienty k dalšímu vzdělávání v rámci hudební akademie či konzervatoře.

Cílem hudební dílny je poskytnout dětem i mládeži **prostor pro smysluplné trávení volného času.** Hudebna, vybavena kvalitními hudebními nástroji a ozvučovací technikou, slouží také jako zkušebna romským kapelám. Je určena jak těm, kteří chtějí rozvíjet svůj talent a nadání, tak i těm z dětí, které se o hudbu teprve začínají zajímat.

Hudební dílna rozvíjí hudební nadání našich klientů a současně umožňuje smysluplné trávení volného času.

Článek klienta v Romano V.I.P.: Chtěl bych být kapelník!

Ahoj, říkají mi Frenklin. Mám rád svoji rodinu. Do IQéčka jsem začal chodit na začátku školního roku a chtěl jsem hrát na bicí. Strašně mě to baví a myslím, že mě to bude bavit furt. Mám to po tátovi, který taky hrál. Taky mám rád Michaela Jacksona, protože dobře tančuje.

V IQéčku jsem potkal pana Gejzu Horvátha, který mě vzal do hudebny a ptal se mě, jestli na něco umím hrát. Odpověděl jsem, že na bicí. Od dvou odpoledne do čtyř jsem proto pravidelně s ním hrál a moc mě to bavilo. S Gejzou se mi hraje dobře, vždy se spolu sladíme. Musím říct, že na to má, hodně jsem se od něj naučil.

Na Mezinárodní den Romů jsem hrál na Moraváku s mýma kolegama Davidem (basa), Honzou (klávesy) a Pavlem (bonga), se kterými se znám ze školy, jazzovou skladbu Hrdinové. Bylo to super, skoro vůbec jsem neměl trému. Líbili se mi tam jedni kapelníci – Gipsy Morava, hráli: „Stojím sám u okna a rozmýšlam...“. Nemají chybu, hlavně ten jejich zpěvák, má dobrou hlas.

Jak budu velkej, chtěl bych dělat práci na stálo a to by byl zedník. Taky chci být kapelník a bojovník. Přál bych si mít hezkou holku a hezký děti.

V roce 2010 byla hudebna klienty plně využívána. Pravidelně ji navštěvovali jednotlivci i hudební skupiny. Mladí muzikanti se seznamovali s teoretickými i praktickými hudebními znalostmi, učili se kolektivní hře, hudebnímu respektu a zodpovědnosti a své schopnosti si mohli vyzkoušet v kolektivní hře s profesionálními muzikanty. Děti hrály na kulturních veřejných vystoupeních a prezentovaly, co se naučily, na akcích spřátelených organizací.

Cílem hudební dílny pro rok 2011 je rozvíjet v dětech jejich hudební talent a nadání a pěstovat v nich hudební osobnost, sebevědomí, pocit zodpovědnosti a touhu po dalším vzdělání. Snahou je dostat nadané děti do hudebních škol tak, aby získaly základní hudební vzdělání, které je nutné pro jejich další rozvoj v této oblasti.

b) Dívčí kroužek

Mezi oblíbené aktivity dívek patří dívčí kroužek, který probíhá jedenkrát týdně. Kroužek je určen všem **dívčím ve věku 9–21 let.** Náplní této aktivity jsou především dvě hlavní oblasti: **rukodělné práce** (zde se klientky učí různým technikám výroby šperků a módních doplňků) a **základy péče o vzhled** (zde klientky získávají informace a praktické rady v oblasti líčení, péče o pleť a úpravy vlasů a nehtů). **Hlavním cílem aktivit jsou však neformální besedy pedagožek s klientkami o důležitých tématech,** která se jich osobně dotýkají a která samy chtějí probírat (rodinné a partnerské vztahy, školní kolektiv, šikana, bezpečný a zodpovědný sexuální život, antikoncepce, plánované a neplánované těhotenství a další). Intimnější a otevřenější prostředí v dívčím kroužku tak umožňuje pedagogům preventivně na klientky působit.

c) Filmový klub

V rámci filmového klubu byla započata spolupráce s filmovým festivalem Jeden svět a jejich filmy byly promítány v prostorách klubu. Ve filmovém klubu jde především o **pořady, které mají preventivní charakter nebo které jsou zajímavě umělecky zpracovány, čímž chceme u klientů dosáhnout zvýšení zájmu o kvalitní filmy**, poskytnout přehled slavných herců a režisérů a nabídnout řadu informací rozšiřujících jejich přehled či fantazii. Na začátku je film ve zkratce představen. Na závěr proběhne reflexe a rozhovor s klienty – jaký dojem v nich film zanechal a jaké důležité informace si odnáší.

d) Fotokroužek a PC foto

Fotokroužek je jednou z volnočasových aktivit pedagogického programu. Klienti se mají možnost během jednotlivých lekcí naučit ovládat digitální zrcadlovku a pořizovat fotografie, které potom mohou v navazujících lekcích PC foto upravovat na počítači a v elektronické podobě je dále použít, ať už vložit na internet, vypálit na CD nebo uložit na flash disk.

Fotokroužek je založen na principu dobrovolnosti, kdy si klienti sami určují, co a kde budou fotografovat. **Cílem fotokroužku je efektivně trávit volný čas a naučit se základy fotografování a úpravy fotografií.** V roce 2010 v rámci fotokroužku bylo učiněno **181 kontaktů.**

Fotokroužek je přínosem pro rozvoj dovedností a pro seberealizaci našich klientů.

3.2.3 Multikulturní aktivity

Multikulturní lekce proti diskriminaci a rasismu

Mezi probíhající aktivity, které se zaměřují na **mapování předsudků mladé generace a na práci na odstraňování bariér a diskriminace mezi lidmi**, patří **skupinové lekce**, které se zaměřují na cílovou skupinu majoritní mládeže na druhém stupni základních škol. Témata lekcí se opírají o definování toho, co považujeme za diskriminační jednání, jestli se žáci s takovým chováním setkávají ve svém životě, jestli oni samotní mají nějaké předsudky a z čeho pramení, případně jak s nimi mohou pracovat a odstraňovat je. Formou her a interaktivních technik třídní kolektiv řeší jednotlivé úkoly, v diskuzi s pedagogy získávají žáci nové informace a pohledy na problematiku a individuálně jsou konfrontováni se svými názory a postoji celé skupiny.

Plánovanou aktivitou je setkání romských a neromských žáků v rámci volnočasových aktivit mimo školu a společné víkendové akce.

3.2.4 Časopis Romano V.I.P.

Časopis Romano V.I.P. **pravidelně vydáváme již od roku 2008 čtyřikrát za rok.** Je zaměřen zejména na mladé čtenáře, ovšem dnes už víme, že jej čtou i jejich rodiče, známí a učitelé. Během let se rozšířil do povědomí lidí, kteří jsou navázáni na naši organizaci, i mezi ty, kteří se s ní teprve seznamují. Časopis si mezi čtenáři získal velkou popularitu, snad i proto, že **se snaží reagovat na aktuální témata, která se týkají cílové skupiny jeho čtenářů**, a na věci, které jsou jejich věku blízké a tím atraktivní.

V roce 2010 vyšla čtyři čísla. Všechna čísla byla mnohem více zaměřena směrem k preventivním tématům, a to jak směrem k dětem a mládeži, tak i dospělým osobám, které časopis čtou. Tematický okruh **časopisu se tedy rozšířil například o témata zadluženosti, diskriminace** a podobně.

Časopis vytváří společně redakční rada složená zejména z pedagogických pracovníků organizace a klientů IQRS. Zapojení klientů je různorodé. Někteří se do tvorby zapojují spíše nárazově podle toho, které téma je zrovna zaujme. V rámci aktivit organizace se zapojují do pro ně atraktivních rubrik, tvoří tak fotoromán, fotí sebe i své přátele do módní rubriky, píšou příběhy ze života a vymýšlí hádanky a vtipy pro zasmání ostatních. V průběhu roku se nám podařilo motivovat několik klientů, kteří do časopisu začali přispívat intenzivněji a zaměřovat se na hlubší témata. Jejich motivací je často ovlivnění situace romské komunity a postojů veřejnosti k ní.

V příštím roce plánujeme inovativní změny v obsahu i způsobu tvorby jednotlivých rubrik. Věříme, že nová podoba ještě zvýší zájem o časopis IQRS a jeho klientů.

Časopis Romano V.I.P.

3.2.5 Stránky Jak to vidím já

V průběhu roku 2010 začala **práce na změně vizuální podoby, kvalitě i kvantitě obsahu našich webových stránek Jak to vidím já**. Cílem bylo více přiblížit stránky vzhledem i obsahem klientům pedagogického programu a také je vizuálně sjednotit s časopisem Romano V.I.P. V průběhu roku byly vytvořeny návrhy stránek, které by měly být dokončeny na začátku roku 2011. Byla také aktualizována fotogalerie o fotografie z významnějších akcí pedagogického programu. Stránky Jak to vidím já se formou článků a odkazů začaly také více zaměřovat na **primární a sekundární prevenci sociálně patologických jevů**.

Aktivita IQRS rozvíjí kreativitu našich klientů.

3.2.6 Bengore

a) Mezinárodní setkání mládeže v Berlíně

Ve dnech 30. 4.–9. 5. 2010 jsme se zúčastnili mezinárodního setkání mládeže v Berlíně. Za IQ Roma servis se účastnili dvě pracovnice a šest mladých romských klientů. Projekt s názvem Let the monkey in your head go surfin byl zaměřen na společnou tvorbu divadelního představení. Celkem se projektu zúčastnilo 50 lidí z několika zemí (z Německa, Bulharska, Maďarska, Polska, Řecka a z České republiky). Připravené workshopy – taneční, hudební, divadelní improvizace, stínové divadlo a pěvecký – byly nabitě energií a radostí. **Pomocí divadelních a výtvarných technik jsme společně vytvořili více než půlhodinové divadelní představení, které jsme představili na festivalu**, jenž symbolicky zakončoval celé naše desetidenní setkání. Z Berlína jsme si všichni odvezli nejen zajímavé zážitky a nová přátelství, ale i touhu a odhodlání nadále **pracovat na myšlence multikulturního dialogu mezi mladými lidmi**, jež vykazuje velký potenciál v boření předsudků a rasismu. Na základě tohoto setkání vznikla **skupina Kali Čercheň** (dnes vystupující pod názvem **Bengore**), která se skládá z osmi mladých lidí, kteří mají chuť a odhodlání pracovat s mládeží v České republice (zejména ve městě Brně) a vytvářet pro ně prostor, který bude motivační jak v otázce vzdělávání, tak i v aktivitách posilujících jejich osobnostní rozvoj.

b) Bengore

Bengore je název v současné době **11členné skupiny mladých lidí**, většinou středoškolských studentů. Cílem našeho pravidel-

ného setkávání je podporovat se navzájem v tom, co nás baví, čeho chceme dosáhnout, co bychom chtěli ovlivňovat a měnit. Jedním z hlavních témat je pro nás pohled veřejnosti na Romy, **na předcházení diskriminaci a nepochopení mezi vrstevníky**. Půl roku pracovali klienti na divadelním ztvárnění příběhu, který vychází z jejich vlastních pohledů na svět, na to, jak odlišnost může ovlivňovat lidské životy, jak je důležité nepodléhat skepsi a jít si za svým snem. **Divadelní inscenace s názvem Ironie osudu** mělo již svou premiéru a my bychom chtěli poselství plynoucí z příběhu předávat i nadále a zpřístupnit je více divákům. V našich plánech je také pomáhat při přípravě a realizaci lekcí na školách, které budou pro romské i neromské žáky. Jako skupina se naši klienti zúčastnili také setkání pořádaného Fakultou sociálních studií k občanské angažovanosti. Klienti mají pravidelné pořady v internetovém studentském rádiu R a přispívají do časopisu Romano V.I.P.

c) Romský festival Khamoro

Ve dnech 28.–30. 5. 2010 jela skupina šesti mladých Romů z pedagogického programu IQ Roma servisu do Prahy na festival Khamoro. Byla to velice vydařená akce. Na festivalu jsme se potkali s našimi přáteli z Berlína, se kterými jsme se seznámili při realizaci mezinárodního projektu. Na festivalu byly kapely z různých koutů světa a hrály opravdu skvěle. Do Prahy jsme se nepřijeli jen pobavit, ale také jsme se jako nově vzniklá skupina **Bengore** přijeli domluvit na tom, co chceme v budoucnosti dělat za aktivity pro děti a mládež, jak bychom mohli **pomoci v otázce odstraňování xenofobie a rasismu především mezi mladými lidmi**. Naplánovali jsme spoustu zajímavých aktivit, které bychom chtěli uskutečnit jak na školách, tak i v nízkoprahovém zařízení IQ Roma servisu či ve formě divadelního představení pro veřejnost. Mezi další zajímavosti z našeho pobytu v Praze patřila **exkurze na Úřad vlády pro záležitosti romské menšiny**, kde jsme se dozvěděli spoustu zajímavých informací o jejich činnosti a možnosti naší vlastní participace. Ve zbylém volném čase jsme se prošli Prahou a měli jsme tak možnost zhlédnout památky a zajímavá místa našeho hlavního města.

Divadelní spolek Bengore veřejně prezentoval vlastní inscenaci s názvem Ironie osudu.

Příklady z praxe – Vzdělávání a osobnostní výchova

Obecný kontext

Klientka se dozvěděla o službách IQ Roma servisu přes maminku, která kontaktovala organizaci **s přáním začít doučování**. Začala pravidelně docházet na doučování a řešit svůj školní prospěch v předmětech, které pro ni byly obtížnější tak, aby měla na vysvědčení co nejlepší studijní výsledky. Klientka byla studentkou 9. ročníku základní školy a přemýšlela o dalším uplatnění v rámci svého navazujícího studia. V této otázce byla s klientkou řešena **volba navazujícího studia**. Konzultace probíhala jak s klientkou samotnou tak s její maminkou, která se v otázce vzdělání dcery velmi angažovala a chtěla pro svou dceru dobré profesní uplatnění, tedy umístění na kvalitním navazujícím studiu.

Výchozí situace

Na začátku spolupráce klientka spatřovala význam služeb IQ Roma servisu jako podpůrný prostředek pro zlepšení prospěchu na ZŠ. Sama reflektovala to, že by se chtěla dostat na dobrou školu a měla veškerou podporu v rodině.

Reflexe spolupráce s klientkou

S klientkou byla navázána užší spolupráce. **Klientka zvolila možnost studovat na gymnáziu a připravovat se na vysokou školu. Pravidelně se doučovala a na zvolenou školu se dostala.**

V rámci volnočasových aktivit IQ Roma servisu se zúčastnila desetidenního workshopu v Berlíně, který byl zaměřen na expresivní terapii a vyjádření mladých účastníků pomocí divadelního tvaru. Klientka se po této zkušenosti rozhodla v divadle v IQRS pokračovat a **v současné době je členkou skupiny Bengore**, která pracuje na výchovných a vzdělávacích tématech pro mladistvé s antidiskriminačním podtextem. V rámci spolupráce se také angažuje ve vysílání internetového rádia R, na jehož stanici vede se svojí kamarádkou pravidelný pořad. Stala se také tváří kampaně propažující rovnoprávnost při umístování převážně romských dětí na běžné základní školy. V rámci svých aktivit se účastní různých workshopů a setkání, které přispívají k jejímu osobnostnímu růstu.

S maminkou klientky je řešena otázka studia dcery i její volnočasové aktivity. Klientka je nadále podporována v úspěšném zvládnání svého školního prospěchu a v osobnostním rozvoji. Sama reflektuje svůj zájem se dále vzdělávat. Ráda by se i nadále účastnila mezinárodních workshopů a byla aktivní v otázce podpory multikulturality u mladistvých.

3.2.7 Mimořádné aktivity

a) Komunitní akce

IQ Roma servis je organizací, která si zakládá nejenom na pravidelném kontaktu se svými klienty, ale i na svém náhledu na životní dění, kterým chce **působit a ovlivňovat veřejnost**. Jako jednu z forem volí realizaci neformálních akcí, které bývají organizovány v komunitě či ve vlastních prostorech IQRS. Zaměření

akcí vyplývá z prezentace poslání a vizí, přičemž primárně **plní funkci seznamovací a informační**. Zároveň je uspořádání akce motivováno zájmem o určitá témata (např. občanská aktivizace, bytová problematika, zápisy do mateřských a základních škol), a to v reakci na momentální společenské problémy.

Komunitní akce jsou tedy pravidelným zpestřením činnosti IQ Roma servisu, na jejich pořádání se podílí sociální i pedagogický tým IQRS. Zvláště pak v posledním roce byly **příležitostí pro setkání dětí a jejich rodičů, pro navázání bližšího kontaktu mezi nimi a pracovníky organizace a pro představení výsledků jejich práce a aktivit**, které IQRS nabízí.

b) Mulačák

Mulačák je vnímán jako komunitní akce, která sdružuje prostřednictvím organizačních snah pedagogického centra nejenom klienty tohoto programu, ale i jejich rodiče, jiné rodinné příslušníky, jejich přátele a známé. **Setkání** se pořádají při příležitosti **ukončení nebo zahájení školního roku**. Účastníci mají možnost společně strávit příjemný den plný různorodých aktivit, her, soutěží, hudby a tance a zároveň se lépe poznat, rodiče zase mají možnost dozvědět se, jak IQ Roma servis ovlivňuje život jejich dětí.

Jednou z mimořádných aktivit loňského roku byla mikulášská besídka.

c) Mikulášská besídka

Další z každoročně pořádaných setkání pedagogického programu, určených dětem i jejich rodičům, je mikulášská besídka. Loni se na ni klienti pečlivě připravovali v rámci klubové umělecké dílny a vytvořili předvánoční výzdobu. V průběhu besídky vystoupili klienti hudební dílny, čekání na Mikuláše, anděla a čerta bylo dále zpříjemněno různými soutěžemi a tvořivou dílnou, výrobou masek, fotografováním, atd.

d) Valentýnská party

Oslavy při příležitosti svátku svatého Valentýna získaly velkou oblibu u našich klientů, a proto je pořádáme se železnou pravidelností. Nejinak tomu bylo i na počátku tohoto roku, kdy peda-

gogové přichystali pro klienty několik nových soutěží, jako byla např. soutěž o nejlepšího bubeníka, hra na mumii (obalování se v týmu do toaletního papíru na čas) a velmi oblíbená židličkovaná. Přichystána byla také hudební vystoupení ve stylu funky a čardáše. Akce se těšila účasti mnohých klientů a stala se **příjemným kulturním a společenským zážitkem**.

e) Festiválek Pro radost

Festiválek uspořádaný v rámci projektu Nadace Vodafone usiloval o **zvýšení povědomí místních obyvatel o cílech a fungování nízkoprahového zařízení IQ Roma servisu**, tedy o posílení pozitivního vnímání klubu i našich klientů. Podařilo se ukázat, že klienti NZDM jsou aktivní mladí lidé, kteří jsou schopni vytvářet pozitivní hodnoty. Festiválek byl vyústěním projektu postaveného na **participaci klientů na výrobě mobiliáře určeného pro přilehlý park** a následné péči o tyto výrobky a konal se při příležitosti „otevření parku“ a dne otevřených dveří v IQRS. Kromě vystoupení našich klientů byl spojen i s propagační akcí (rozdávání magnetek „Fandíme NZDM“), s cílem zvýšit informovanost místních obyvatel.

f) Tábor

Tábor se konal ve dnech 17.–21. 7. 2010 v krásném prostředí jesenických hor za účasti devíti klientů ve věku od 12 do 18 let. Program byl zaměřen na **hodnoty, které náš život ovlivňují** (hodnota přírody, zdraví, peněz, vztahů ke druhým lidem a vztahu k sobě samému). Účastníci tábora měli možnost seznámit se s řadou zajímavých činností, a to **od sportovních her, přes výtvarné a poznávací aktivity až po preventivní činnosti**, které rozvíjely jejich znalosti a fantazii. Během těchto pěti dní se klienti při hrách seznámili nejen s prostředím, ale měli také možnost seznámit se s lidmi a jiným způsobem života. Na táboře nechyběl ani výlet do Bruntálu a do nově vybudovaného wellness centra, což bylo dětmi hodnoceno velmi pozitivně.

V rámci klubu jsou pořádány výlety do přírody a návštěvy kulturních akcí.

4. Společné aktivity a kampaně

Pedagogický a sociální program poskytují klientům celou řadu aktivit. Přestože jsou jejich aktivity definovány rozdílnými službami a také jinými cílovými skupinami, již několik let pracovníci programů spolupracují v několika oblastech přímé práce. Týmy břeclavské pobočky a Jihomoravského kraje začaly v roce 2010 propojovat své služby a spolupráci v rámci aktivit sociální a pedagogické činnosti. V Břeclavi tak byla registrována nová sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi. Tým Jihomoravského kraje se odpojil od svých programů a vytvořil jednotný tým, který s programy spolupracuje již jen na metodické úrovni. V Brně se spolupráce propojila v následujících oblastech a tématech.

4.1 Case management

Case management v práci s rodinou probíhal v roce 2010 za podpory projektu **Společná cesta**. Cílem bylo při řešení zakázek týkajících se více členů rodiny **zapojit sociální, terénní a pedagogické pracovníky** tak, aby bylo dosaženo co nejkomplexnější a nejefektivnější spolupráce. Vybraní pracovníci z obou programů se společně scházeli na klientských poradách, supervizích i individuálních konzultacích, aby společně s klientskými rodinami hledali nejlepší cesty řešení problémů. Společným ukazatelem bylo **propojení práce na sociálních potížích a práce s dětmi**. Nejčastějšími zakázkami spolupráce byla **péče o dítě, školní docházka a školní problematika**, spolu s **potížemi s bydlením, zaměstnaností nebo s dluhy**. Práce s rodinami byla intenzivní, probíhala v domácnostech klientů i v centru, pracovníci zapojovali dle možností do řešení zakázek více členů rodiny. Některé z rodin se zúčastnily také **víkendové akce**, jejímž cílem bylo hlubší propojení rodin a pracovníků IQRS a vytvoření prostoru pro otevírání nových témat, a to především v oblastech **výchovy dítěte**.

Mezi aktivity postavené na spolupráci pracovníků pedagogického a sociálního programu patří case management.

Hlavními cíli bylo nastavit efektivní spolupráci, která bude přenositelná do obou programů. Postupně se vzájemná spolupráce a komunikace aplikovaly také v dalších oblastech, takže pracovníci programů běžně konzultují specifické stránky zakázek klientů s odborníky z řad kolegů. Tým case managementu v průběhu roku a při získávání zkušeností v klientské práci postupně začal vydělovat služby, které mohou rodinám běžně poskytovat pracovníci sociálního či pedagogického programu. Definovali jsme cílovou

Paní Z. využívala služby IQ Roma servisu již v období 2006–2009. Tehdy s ní pracovníci spolupracovali na zakázce **zajištění stabilního bydlení** a s tím spojeným **svěřením dětí do péče**. Bydlení se podařilo zajistit klientce v roce 2009 díky vstřícnému rozhodnutí úřadu městské části Brno-Židenice, na základě něhož byl klientce přidělen obecní byt. Paní Z. tak měla připravené vhodné bydlení pro návrat svých tří dětí, které do té doby musely být umístěny několik let v dětském domově mimo bydliště matky. V návaznosti na to paní Z. chtěla v roce 2010 pomoci se zajištěním vhodného vzdělání pro své děti v Brně (zakázka **zajištění návazného kvalitního vzdělávání dětí**), jako druhou nutnou podmínku OSPOD pro bezproblémové svěření dětí zpět do péče matky. Klientka měla v té době již rok ve své péči syna, pro kterého chtěla zajistit rovněž přestup na jinou školu, protože se stávající nebyla spokojená (šikana dětí, nízké nároky na děti). Celkem tedy dvě děti klientky potřebovaly zprostředkovat vzdělání na základní škole a jedno na škole se speciálními vzdělávacími potřebami.

Paní Z. si přála, aby její děti chodily do tříd, kde nebudou pouze mezi romskými dětmi. Své přání zdůvodnila tím, že si nepřeje, aby děti byly sociálně vyloučeny již skrze omezené přátelské vazby pouze s vrstevníky z téže etnické skupiny. Děti byly doposud zvyklé mít kamarády jak z majoritního, tak minoritního prostředí. V rámci realizace těchto zakázek (a nastaveného case managementu v projektu Společná cesta – komplexní práce s rodinou) přizvala terénní sociální pracovnice ke spolupráci rovněž pedagogickou pracovnici IQ Roma servisu, která se specializovala na poradenství pro volbu školy. Klientka se již snažila domluvit vhodnou školu sama, bohužel neúspěšně – škola její žádost zamítla s odůvodněním plné kapacity tříd. Klientka by preferovala mít syna společně s jeho dvěma sestrami na téže základní škole, pokud možno poblíž bydliště, aby pro ni doprovázení dětí nebylo časově příliš komplikované (paní Z. je matkou samoživitelkou a na péči o děti je sama). Pedagogická pracovnice nabídla paní Z. po zvážení těchto kritérií několik škol a poskytla jí poradenství k odbornému zaměření jednotlivých škol. Klientka si z nabídky vybrala několik priorit. Na základě zkušeností s některými školami (a jejich strategií ne vždy romské děti přijímat) provedla terénní sociální pracovnice nejdříve telefonický test, aby zjistila, zda kapacita tříd byla již naplněna či nikoliv. Poté se pedagogická pracovnice a paní Z. domluvily se školou na osobní schůzce, aby oficiálně

požádaly o přijetí dětí do školy a dozvěděly se další potřebné informace k podmínkám přestupu. Pedagogická pracovnice rovněž klientku seznámila s možnými důsledky přestupu dětí na jinou školu (adaptace na jiné školní prostředí a požadovanou úroveň znalostí dětí) a bylo jí nabídnuto doučování od pedagogů IQ Roma servisu. Klientka si tyto souvislosti uvědomovala a nabídku této služby v případě potřeby chtěla využít. Na základě osobního jednání se školami a vyšetření dětí v pedagogicko-psychologické poradně mohly děti na vybrané školy v novém školním roce nastoupit. Paralelně s jednáním o přestupu dětí na novou školu probíhala spolupráce klientky a terénní sociální pracovnice s OSPOD, vyústěním bylo oficiální stvrzení svěření dětí zpět do péče matky.

Syn klientky přestupoval na školu s vyššími nároky, než která měla dosavadní škola, proto byl ve spolupráci s budoucí třídní učitelkou ZŠ a pedagogy IQ Roma servisu vytvořen individuální plán v **doučování**. Pravidelným doučováním se syn klientky rychleji přizpůsobil novému školnímu prostředí a předešlo se tak případnému zhoršení školního prospěchu. Konzultací s pedagogy IQ Roma servisu v novém školním roce nakonec využila **přípravu domácích úloh** i starší dcera paní Z. – konkrétně se jednalo o zprostředkování PC pro sepsání seminárních prací a referátů do školy a konzultace ohledně jejich podoby.

Paní Z. v roce 2010 využila rovněž službu poradenského pracovníka Centra poradenství a zaměstnanosti v zakázkách týkajících se **snížení komerční zadluženosti a hledání nového zaměstnání**.

V rámci projektu byla v roce 2010 rodině nabídnuta rovněž **účast na víkendové akci**, díky které mohla paní Z. s dětmi strávit společný víkend a skrze připravený program pedagogů a terénních sociálních pracovníků se s dětmi vzájemně více poznat. Víkendová akce byla prostorem pro vzájemné poznání v interakcích rodič-dítě-sourozence, pro nalezení a rozvíjení potenciálu v různých oblastech a současně možností odraťování se od každodenních starostí.

Pracovníci IQ Roma servisu se v práci s rodinou soustředili nejen na úspěšné naplnění přání jednotlivých členů rodiny, ale rovněž na posílení jejich kompetencí a odpovědnosti. Paní Z. podporovali např. v samostatnějším jednání s institucemi, v aktivním přístupu a orientaci v postupech řešení různých situací a oceňováním poukazovali na úspěchy, které svým přičiněním dosáhla.

skupinu rodin, které se nachází v tíživé situaci především v oblasti péče o dítě, a to zejména v případech, kdy jim **hrozí odebrání dětí nebo naopak usilují o jejich navrácení**. V roce 2011 tak chceme zaměřit svou práci na nastavení case managementu pro tyto rodiny a současně zapojit do **intenzivní spolupráce další relevantní subjekty**, jako je OSPOD, škola, zdravotníci a další.

4.2 Prevence

V roce 2010 jsme začali rozvíjet nové cíle v oblasti prevence. Původními záměry bylo řešit **problematiku drog** vyskytující se

u mladých klientů. Současně však vyvstala potřeba zabývat se intenzivněji také dalšími rizikovými oblastmi, které ovlivňují kvalitu života klientů nejen mladých, ale i dospělých. Vznikla tedy platforma prevence, v níž se začali scházet pracovníci sociálního i pedagogického programu z Brna, Břeclavi i týmu Jihomoravského kraje tak, aby strategie, cíle a aktivity v rámci organizace byly jednotné a propojené. Jako základní témata byly vybrány legální a nelegální drogy, **podpora zdravého životního stylu** u mládeže a žen a na koncepční úrovni ovlivňování strategií obcí v řešení **problematiky hazardu**. Vznikly informační materiály, které především terénní pracovníci šíří v komunitě a pedagogičti

pracovníci mezi dětmi a mládeží. V rámci klubů a filmových večerů jsou s dětmi probírána témata závislosti, důsledků života s drogou a podobně. Časopis Romano V.I.P. ve svých číslech publikoval články s tématy prevence i zdraví. V nejbližší době je plánovaná interaktivní beseda s bývalým uživatelem, na niž jsou pozváni jak děti, tak jejich rodiče.

4.3 Zápisy do škol

V lednu roku 2010 i 2011 probíhaly společné aktivity pracovníků pedagogického i sociálního programu při řešení zápisů do základních škol. Nápad věnovat se intenzivně tématu zápisů vzešel ze zkušeností pracovníků s tím, že rodiče často nemají dostatek informací o termínech zápisů, ani o právech a povinnostech s tím souvisejících. V roce 2010 jsme v období před zápisem začali komunikovat s rodiči, vysvětlovat jim rozdíly vzdělávání na základních školách a základních školách praktických, současně jsme je informovali o termínech zápisů a důvodech, z jakých mohou školy legálně jejich děti odmítnout přijmout. Na základě této zkušenosti jsme se rozhodli pro větší a komplexnější kampaň pod projektem **Vzdělávání proti sociálnímu vyloučení** (viz str. 67, sekce Přehled projektů), který je financován nadací Open Society Fund.

Další z našich aktivit je příprava dětí na zápis do mateřských a základních škol.

Kampaň začala již na podzim v roce 2010, její název zněl **Dža lachi andre škola/Jdi do dobré školy**. V tramvajích města Brna byly vyvěšeny letáky pozitivně motivující rodiče k výběru kvalitní školy pro své děti. V lednu 2011 pak byly vyvěšeny **letáky s konkrétními informacemi** o vybraných spádových školách včetně termínů zápisů. Někteří z klientů využili naší nabídky doprovodu přímo na zápisy do škol. Návazně na letáky a informace poskytované přímo terénními pracovníky byl na webové stránky organizace vyvěšen **video spot** poukazující na problematiku segregovaného školství a výběru školy ze strany rodičů. V současnosti monitorujeme, na jaké školy budou v září děti našich klientů nastupovat. Nabízíme jim i školám spolupráci a hledání nejlepší cesty v řešení případných potíží či nedorozumění.

4.4 Mateřské centrum

V návaznosti na zkušenosti při vstupu dětí do základních škol se začaly v průběhu roku 2010 vyvíjet služby pro cílovou skupinu

Mateřské centrum se zaměřuje na ranou péči.

děti ve věku 3–7 let a jejich matek. V návaznosti na rodinnou asistenci vzniklo tzv. mateřské centrum. Zde probíhá pedagogická **práce s předškolními dětmi**, jejímž cílem je připravit je na vstup na základní školu, nebo ideálně ještě na školu mateřskou. Součástí aktivit je i **práce s matkami a rodinami**, kdy pracovníce mateřského centra současně podporuje matky v jejich rodičovských kompetencích a ve spolupráci se sociálními pracovníky hledají řešení dalších životních situací, které rodiny prováží (problémy s bydlením, dluhy, zaměstnaností apod.).

Mateřské centrum je otevřeno každý den od pondělí do čtvrtka, v dopoledních i odpoledních hodinách. Zatím jej navštěvovalo **asi 30 dětí** a služba je dále nabízena potenciálním zájemcům. Pro rok 2011 zvažujeme zvýšení kapacity centra a rozšíření služby jako komplexních aktivit zaměřených na podporu včasné péče.

4.5 Nepřímá práce

Pedagogický i sociální program spolupracují i v oblastech mimo přímou práci s klientem. Podílí se na vytváření strategických plánů organizace. Poskytují si vzájemnou podporu v metodické oblasti, sdílejí příklady z praxe a zkušenosti v práci s klientem.

4.6 Kampaň Každému z nás něco chybí. Chudoba si nezaslouží pohrdání

Kampaň realizovaná v rámci projektu **Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR**, viz str. 68, sekce Přehled projektů) měla **zvýšit informovanost veřejnosti o problematice sociálního začleňování**. Věříme, že tento dílčí cíl projektu byl naplněn, neboť kampaň byla systematicky realizována za spolupráce partnerů projektu, Ministerstva práce a sociálních věcí i dalších společností, jež se bezplatně podílely na propagaci kampaně.

Spot s kampaní spojený se nepodařilo bezplatně odvysílat v kinech ani po několika opakovaných žádostech a jednáních s jejich zástupci. Byla proto zvolena alternativa kin, a to **odvysílání spotu v České televizi a na různých festivalech České republiky**. Ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí se nám podařilo uzavřít partnerství s Českou televizí, která

umožnila odvysílat spot bezplatně během roku 2010. Vzhledem k tomu, že Česká televize patří mezi veřejné celorepublikové masmédiu, vnímáme odvysílání spotu jako velmi významný prvek prezentace kampaně a témat spojených s chudobou a sociálním vyloučením široké veřejnosti.

Kampaň byla koncipována pro širokou veřejnost, tudíž i prezentační materiály a nástroje jejich distribuce byly v souladu s tímto cílem vhodně voleny. Kampaň se stala velmi významnou součástí činnosti IQ Roma servisu, proto byly spot i pohlednice prezentovány a distribuovány při různých příležitostech v rámci aktivit IQ Roma servisu.

Kampaň si kladla za cíl přiblížit problematiku chudoby a sociálního vyloučení širokému spektru lidí na jednoduše laděné linii hesla „**Každému z nás něco chybí, chudoba si nezaslouží pohrdání**“. Záměrem kampaně bylo též začít ovlivňovat stigmatizující pohled na lidi žijící v chudobě. Vzhledem k rozmanitosti distribučních míst věříme, že se nám podařilo tyto cíle naplnit a přiblížit tak různým skupinám obyvatelstva téma chudoby.

5. Plány na rok 2011

IQ Roma servis je neustále se rozvíjející organizací, která klade důraz na průběžnou reflexi své práce za účelem zkvalitnění služeb a flexibility v reakci na potřeby klientů. Nedílnou součástí nepřímé i přímé práce je proto strategické a operační plánování.

5.1 Plány a cíle sociálního programu na rok 2011

Cíle sociálního programu:

- » v obou týmech plánujeme zaměřit se na nastavení cílů služeb s ohledem na výstupy z vyhodnocení dopadů, **průběžně pracovat na zvyšování kvality poskytovaných služeb** a prohlubovat znalosti a dovednosti pracovníků,
- » v tématu bydlení plánujeme dokončit **prostupný model sociálního bydlení** a začít jej ověřovat v praxi ve spolupráci s obcí i soukromými majiteli,
- » pokračovat v realizaci **programu Druhá šance**, který se zaměřuje na prevenci a řešení zadluženosti, nabídnout tento program i do dalších obcí Jihomoravského kraje, nadále hledat alternativní způsoby řešení zadluženosti na bydlení,
- » najít způsoby, jak řešit **zadlužování lidí za černou jízdu** v tramvajích, připravit kampaň zaměřenou na snižování tohoto typu zadluženosti,
- » **rozvíjet socioterapeutické aktivity**.

Další cíle Centra poradenství a zaměstnanosti na rok 2011:

- » zaměřit se na **kvalitní reflexi práce jednotlivých pracovníků** a na základě toho vytvořit systém evaluace práce Centra poradenství a zaměstnanosti,
- » realizovat skupinové **aktivity (PC kurzy a další skupinové aktivity)** na základě poptávky klientů či státních institucí,
- » zaměřit se na **prezentaci služeb CPZ** směrem k odborné i laické veřejnosti,
- » v rámci individuální práce využívat prvky **case managementu**

DZA andre LaChi škola Romalel

Mamo, dado, me som goďaver. Me kamav andre lachi škola.

V IQ Roma servisu Vám rádi s výběrem školy poradíme.

www.iqrs.cz

IQ

Kampaň Dza lachi andre škola se zaměřila na zápisy do škol.

v klientských případech, navazovat spolupráci s jinými institucemi, jejichž služeb klient využívá,

- » navázat a prohloubit předchozí zkušenost v oblasti spolupráce se zaměstnavateli a certifikovat značkou Ethnic Friendly zaměstnavatel v Brně, Jihomoravském kraji a na území celé ČR.

Další cíle Centra komunitní a terénní sociální práce na rok 2011:

- » poskytnout klientům více prostoru pro **individuální nebo skupinové rozhovory** o tématech, která se jich dotýkají nebo je zajímají, poskytnout prostor pro sdílení,
- » začít realizovat komunitní práci,
- » prohloubit své znalosti sociálního systému a vyjednávat v problematických klientských situacích, **ovlivňovat nastavení sociálního systému**.

5.2 Plány a cíle pedagogického programu na rok 2011

Cíle Centra vzdělávání:

V roce 2011 budeme **pokračovat v nastavených výukových aktivitách pro mládež jak formou individuálních sezení, tak i v rámci skupinových aktivit**. Chceme se více zaměřit na cílenou práci se středními školami, a to nejen v konkrétních klientských případech, ale také v práci s celým třídním kolektivem. Toto se bude dít zejména formou **poskytování skupinových lekcí zaměřených na přípravu žáka na trh práce, osobnostní výchovu a multikulturní výchovu na školách**. Oblast multikulturní a osobnostní výchovy by měla být posílena i na základních školách, které navštěvují romští žáci v menším počtu. Tyto žáky bychom chtěli cíleně podporovat v jejich úspěšném zvládnání nároků školy.

Plánuje se také **zvýšení počtu besed a diskusí na středních a vysokých školách**, které připravují své studenty k pedagogické a sociální práci, na téma multikulturalita a odstraňování předsudků v kolektivu žáků. Výuka a aktivity využívající PC budou i nadále rozšířeny o nabídku **podpory při hledání zaměstnání nebo brigády** pro klienty pedagogického programu. Bude posilována jejich podpora v získávání informací a dovedností v této oblasti.

Na ranou péči a podporu předškolních dětí bude kladen také velký důraz. Ze zkušeností z minulého roku vyplývá, že tato nabídka může pomoci v připravenosti dětí navštěvovat a zvládat požadavky běžné majoritní školy. Rodiče budou nadále motivováni, aby s dětmi pracovali již v raném věku a poskytli jim příležitost získat co nejlepší vzdělání, a tím do budoucna i lepší uplatnění ve společnosti. V této oblasti budou i nadále předávány informace klientům také formou terénní práce.

Cíle Centra motivace a stimulace

Cílem roku 2011 je pokračovat v aktivitách zaměřujících se

na **podporu participace** samotných klientů pedagogického programu. Participace bude probíhat zejména jejich aktivním přístupem v oblasti tvorby do **časopisu** a zapojením do **divadelního spolku IQRS**, kde se podílejí na tvorbě a ztvárnění představení. Stejně jako v minulém roce budou mít klienti na starosti vedení vlastního programu v rámci **internetového rádia**.

Klienti budou zapojeni i do **výukových aktivit** pedagogického programu a různých **prezentačních aktivit podporujících rovné příležitosti a odstraňování předsudků ve společnosti**. Nadále budou realizovány **multikulturní a preventivní aktivity** a nabízeny smysluplné **zájmové a volnočasové činnosti**.

V neposlední řadě se naše **činnost zaměří na rodiče našich klientů**, a to ve formě cílené spolupráce při vytváření ideálních podmínek pro zvýšení možností uplatnění jejich dětí ve společnosti. To se bude dít jak formou terénní práce a individuálními konzultacemi s rodiči, tak i prostřednictvím komunitních akcí a akcí pedagogického programu k různým tématům.

Program Druhá šance pomáhá neplatčům nájemného v Brně

Firmy obecních bytů zůstává i přes rozsáhlou privatizaci poměrně velké. Pro mnohé obce však představuje značnou finanční zátěž – většinou jde o starší zástavbu, která nezbytně potřebuje opravy a rekonstrukce. Dalším, pro mnohé obce obtížněji zvládnatelným problémem bývá rostoucí počet dlužníků neboli neplatčů nájemného v jejich bytech.

Přístupem k se vzájemně pomáhat a vzájemně se podporovat. Na jedné straně jsou lidé, kteří mají peníze, ale peníze nemají, a na druhé straně jsou lidé, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

V práci se sčítají nepříjemnosti a úsilí odměňuje jen malá část zisků. V práci se sčítají nepříjemnosti a úsilí odměňuje jen malá část zisků.

Obecní domovní Druhá šance jsou naplněny ze sociálně vyloučených lokality.

a to formou přímé práce se sociálně vyloučenými lidmi.

Programy komunitních organizací se zaměřují na řešení sociálních problémů a podporu lidí, kteří mají problémy s bydlením. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

Obecní domovní Druhá šance jsou naplněny ze sociálně vyloučených lokality. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

POČÍTÁNÍ DÍLEČKY TRŽÍ

Tržní ekonomika znamená, že výrobci a poskytovatelé služeb se snaží získat co nejvíce peněz. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

ZÁKLADNÍ BY MĚLA BYT PŘEVZATA

Podle odhadů z listopadu 2010, v obcích s více než 100 obyvateli je asi 1000 bytů, které jsou v špatném stavu. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

MČ BRNO-SESTŘED BYLA PRVNÍ

První program Druhá šance se realizuje v městské části Brno-sestřed. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

Program Druhá šance je již vzhledem k úspěšnosti realizace rozšiřován i na ostatní městské části. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají. V tomto případě se jedná o lidi, kteří mají peníze, ale peníze nemají.

ZJANĀ MEDVĀNKĀ

Veřejnost se může podílet na řešení sociálních problémů.

IV. Aktivity IQ Roma servisu v Břeclavi

Samostatná pobočka IQ Roma servisu v Břeclavi byla otevřena v **prosinci 2008**. Rok 2010 se v břeclavské pobočce nesl především ve znamení stabilizace a dalšího rozvoje. Důležitým krokem a nutným předpokladem ke zvyšování kvality nabízených služeb byla stabilizace a personální navýšení břeclavského týmu. Rok 2010 byl zároveň obdobím, kdy se **IQ Roma servis stal v Břeclavi dobře viditelnou a snadno čitelnou organizací**, a to jak pro naši cílovou skupinu, tak i pro další instituce a spolupracující organizace.

K tomuto stavu nemalou měrou přispěla prezentace organizace v regionálních médiích a na Veletrhu sociálních služeb. Rozvoj strategické spolupráce s relevantními institucemi v uplynulém roce dosáhl viditelných efektů v dopadu naší práce na konkrétní klientské případy. V této souvislosti je vhodné zmínit především dynamicky se rozvíjející spolupráci s Odborem správy nemovitostí při Městském úřadu Břeclav, zkvalitnění spolupráce s břeclavským úřadem práce a rozvoj kontaktů s břeclavskými základními školami.

Podobně jako v předešlém roce byla i v roce 2010 širší aktivit břeclavského pracoviště IQ Roma servisu nastavena způsobem, který umožňuje poskytnout podporu klientům všech věkových kategorií.

- » Nadále byla rozvíjena **práce v terénu**, a to jak s dospělými, tak s dětskými klienty,
- » třikrát v týdnu byla klientům k dispozici **poradna**, včetně **specializovaného profesního poradenství**,
- » klienti měli možnost trávit **volný čas v klubu Přístav** a v návazných **zájmových kroužcích**,

Od roku 2008 má IQRS pobočku v Břeclavi.

- » v souvislosti se zaměřením na zlepšování školního prospěchu měli naši klienti možnost využívat nabídku **doučování** a pravidelnou výuku vedoucí ke **zvyšování PC dovedností**,
- » na několika základních školách probíhaly **lekce skupinového profesního poradenství**, v rámci každodenních kontaktů s dětskými klienty rovněž probíhalo **poradenství ve věci školních záležitostí**.

Pracovní tým na konci roku 2010 tvořili **tři pracovníci pro práci s dětskými klienty, tři pracovníci pro práci s dospělými klienty a koordinátor pobočky**. Služeb pobočky využilo v loňském roce **228 klientů**, s nimiž bylo učiněno **2 625 kontaktů**.

Rok 2010 byl dále spojen s **hledáním optimálního modelu spolupráce mezi pracovníky zaměřenými na práci zvláště s dětskými a s dospělými klienty**. Toto úsilí bylo vedeno snahou o vzhled do celkového rodinného prostředí našich klientů, které často v různé míře ovlivňuje jejich situaci a dílčí zakázky. V souvislosti s touto potřebou se **intenzivně pracovalo na registraci nové, zastřešující sociální služby, tzv. sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi**. Příprava na registraci vyvrcholila na konci roku 2010 a nová služba byla registrována k počátku roku 2011.

Vyjádření klientů – pohled zaslaný pracovníkům pobočky

*Srdečně Vás všechny moc zdravíme a děkujeme za to, že nám všem pomáháte. Ať Vám všem Bůh žehná i ve vašich rodinách a dá Vám hodně síly a trpělivosti, které není nikdy dost.
Děkujeme.
A moc si Vás vážíme,
břeclavští Romové.*

1. Práce s dospělými klienty

V uplynulém roce probíhaly kontakty s dospělými klienty dvěma základními způsoby. Klienti byli kontaktováni v přirozeném prostředí svých domácností a současně měli možnost navštívit poradenské zařízení v zázemí organizace v Břeclavi-Poštorné. V rámci **úsilí o větší samostatnost a aktivizaci klientů** byla vyvíjena snaha o zvýšení počtu klientů, kteří samostatně a podle svých aktuálních potřeb vyhledávají poradenské zařízení. V reakci na to došlo k výraznému nárůstu počtu klientů navštěvujících poradnu.

V souvislosti s personálním navýšením týmu byl kladen velký důraz na rozšíření aktivit organizace i do dalších obcí břeclavského regionu. V roce 2010 došlo především k **zintenzivnění práce v obcích Mikulov a Lanžhot**. Po delší odmlce byla opět

zahájena práce v obci **Hustopeče u Brna**, rovněž došlo ke kontaktování klientů v obci **Valtice**.

V rámci platformy **Lokálního partnerství** byla navázána nová důležitá spolupráce s **odborem správy nemovitostí** při Městském úřadu Břeclav, jejímž hlavním cílem je prevence ztráty bydlení u naší cílové skupiny. V praxi to znamenalo intenzivní práci s klienty rodinami, které dluží na nájmu nebo již mají výpověď z nájmu bytu, a monitoring dodržování dohodnutých splátek dluhů. Praktické výsledky přinesla i spolupráce s **Úřadem práce a Městským úřadem Břeclav**, která směřovala k zapojení našich klientů do nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Tři klienti se stali zaměstnanci města v rámci veřejně prospěšných prací.

Především v druhé polovině roku byla zvláštní pozornost věnována významné břeclavské lokalitě, ubytovně Pohoda, kde hrozilo neprodloužení nájmních smluv cca 20 klientům. Po sérii jednání se správcem ubytovny, jejími obyvateli a zástupci OSPOD bylo dosaženo toho, že většinu nájmníků byly nájmní smlouvy prodlouženy i do roku 2011. **Mezi nejčastější zakázky v roce 2010 patřily především prodloužení domácností, hledání zaměstnání a otázky spojené s hledáním či udržením stávajícího bydlení.**

2. Práce s dětskými klienty

V roce 2010 směřovaly aktivity pro děti a mládež především k vytvoření kvalitní nabídky možností **kreativního trávení vol-**

ného času, navázání **užšího kontaktu se základními školami** v břeclavském regionu, **aktivizaci klientů** směrem ke **zvyšování jejich kompetencí a zlepšování školního prospěchu a zapojení rodičů** klientů do řešení jednotlivých zakázek.

Dětské klienty měli v uplynulém roce k dispozici **klub**, kde mohli v odpoledních hodinách trávit svůj volný čas. Na klub navazovaly během roku kroužky **rukodělný, preventivní, sportovní** (s laskavým poskytnutím prostor od ZŠ Slovácká) a **multimediální**. Nízkoprahové zařízení navštěvovalo denně průměrně **17–20 dětí**. Součástí břeclavské pobočky je taky **PC učebna**,

I v Břeclavi probíhá terénní práce. Pracovníci navštěvují klienty v jejich domácnostech a řeší sociální témata.

Příklady z praxe – Bydlení

Ubytovna Pohoda se v průběhu roku 2010 stala významnou klientskou lokalitou ve městě Břeclav. Stala se útočištěm především pro rodiny, které v předchozím roce obývaly byty IV. kategorie v prostorách bývalého kravína, které byly na přelomu roku 2009 a 2010 uzavřeny. Jednalo se o šet klientských rodin o celkovém počtu 25–30 osob.

Vzhledem k velikosti lokality byly pracovníci IQ Roma servisu po celý rok v kontaktu jak s jednotlivými klientskými rodinami, tak i se správcem ubytovny Pohoda. Již na podzim 2010 se začínaly objevovat signály, že vzhledem k dluhům na nájem bude ubytovna uzavřena a klienti vystěhováni. Ve stejném období pracovníci IQ Roma servisu iniciovali setkání se zástupci města Břeclav a správcem ubytovny s cílem začít aktivně řešit hrozící ztrátu bydlení velkého množství osob. Na tomto setkání správce ubytovny označil informace o uzavření ubytovny za fámy s tím, že problém řeší jenom s jednou rodinou, která dlouhodobě nehradí svoje závazky. Pracovnice docházející na ubytovnu v tomto období především důrazně doporučovaly klientům, aby pravidelně platili nájem a informovali je o hrozících rizicích neplacení nájmu.

Velký zvrat nastal počátkem prosince 2010. Klienti sociální pracovníci oznámili, že ubytovna Pohoda bude nejpozději do konce roku uzavřena. Tuto informaci potvrdil i správce ubytovny. Začal kolotoč čtrnáctidenního vyjednávání

se správcem ubytovny, jejím majitelem a klienty. Možnosti řešení krizové situace sociální pracovníci IQ Roma servisu konzultovali také s Orgánem sociálně právní ochrany dítěte. Situace byla velmi zoufalá. Pan správce požadoval okamžité zaplacení všech dluhů na nájmu. Přesnou částku se nám nepodařilo zjistit, ale pohybovala se v rozmezí 120 až 140 tisíc. Vystěhování hrozilo pěti rodinám. Situace byla o to vážnější, že hrozilo umístění dětí do ústavu.

Přes veškerou snahu sociálních pracovníků IQ Roma servisu se nepodařilo najít pro klienty jakoukoliv formu ubytování, podnájem apod. Do řešení situace byli zainteresováni také zástupci Apoštolské církve, jejímiž členy jsou někteří z obyvatel ubytovny. Tito zástupci rovněž intervenovali u správce ubytovny ve prospěch našich klientů. Dva dny před Štědrým dnem, kdy situace již vypadala beznadějně, se díky angažovanosti sociálních pracovníků IQ Roma servisu podařilo dohodnout další provoz ubytovny. Pan správce přistoupil na návrh opakovaně prodlužovat nájmní smlouvy každé rodině pouze na jeden měsíc, a to po řádném zaplacení nájmu. Dále byla poskytnuta možnost splátkového kalendáře pro dlužníky. Touto dohodou se podařilo jednak udržet klientům bydlení a předejít narůstání dlužných částek, ale především posílit u klientů pocit odpovědnosti za pravidelné placení nájmu a hospodaření s financemi v rámci jejich rodinných rozpočtů.

kde probíhala výuka s využitím PC. V prostorách PC učebny je zřízena **knihovna**, kde si mohli klienti bezplatně půjčovat knihy. Klientům byla nabízena možnost **doučování**, které zajišťovali pracovníci a z větší části dobrovolníci, především z řad studentů břeclavských středních škol. V roce 2010 se do naší činnosti aktivně zapojili **čtyři dobrovolníci**.

Vyjádření klientů pedagogického programu

IQ Roma servis je dobrou klub pro nás Romy, jsou tu hodní lidé, kteří se nám věnují, například Šárka, Martin, Kája, Míša a ještě Kája. V letošním roce jsme měli dobrý program, například pyžamovou párty. Užívali jsme si to tu. Minulý rok tu byl karneval a byli jsme oblečení do masek. Jsou tu dobří přátelé, a za dobré chování jsme dostávali cenné dárky. Je tu možné i doučování a tím nám umožňuje být chytrými. Ještě bych chtěla říct, že tu máte k dispozici hudební kroužek, rukodělný a taneční. Tohle vám vzkazuje Andrea, Valerie a Andy.

V období letních prázdnin byl pro naše klienty připraven rozšířený program, co se náplně i otevíracích hodin týče. Probíhaly **tématicky zaměřené dny**, např. na geografii světa, lidské tělo, zdravé potraviny atd. Významné bylo uskutečnění několika **výjezdových akcí**, které byly orientovány na poznávání přírodních a kulturních zajímavostí břeclavského regionu (návštěva Lednicko-Valtického areálu, zámku v Mikulově, přechod Pavlovských vrchů a návštěva tamějších zřícenin hradu). Součástí prázdninových výjezdů byla i návštěva města Brna a Muzea romské kultury.

Během roku probíhaly také speciální akce jako například **týden oslav Mezinárodního dne Romů, Literární karneval, Oslava konce léta** spojená s grilováním a další. Klienti a dobrovolníci se podíleli na přípravě a realizaci **fotografické výstavy Jak to vidím já**, uskutečněné na **Veletrhu sociálních služeb v Břeclavi**, kde byly prezentovány fotografie z klientské práce.

Na břeclavskou pobočku je navázána také intenzivní práce v Mikulově, Lanžhotě, Hustopečích u Brna a Valticích.

3. Cíle břeclavské pobočky na rok 2011

- » Vytvoření optimálního modelu **práce s klientskou rodinou** jako celkem,
- » zintenzivnění **oslovování zaměstnavatelů** a zvýšení počtu klientů zaměstnaných v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti,
- » zaměření se na intenzivní **spolupráci s OSPOD** ve věci prevence odebírání dětí,
- » pokračování a zefektivnění v modelu **spolupráce s odborem správy nemovitostí**,
- » zvýšení počtu **dobrovolníků** zapojených do našich aktivit,
- » navázání intenzivní spolupráce se **středními školami** v břeclavském regionu,
- » inovace ve věci **propagace našich aktivit**.

V rámci břeclavského klubu byly přes léto pořádány výlety do přírody a za kulturou.

V. Aktivity IQ Roma servisu v Jihomoravském kraji

V obcích Jihomoravského kraje v roce 2010 působili **čtyři terénní sociální pracovníci** a nově také **dva terénní pedagogičtí pracovníci** IQ Roma servisu. Služby **sociálních pracovníků** byly poskytovány v obcích **Tišnov, Zastávka u Brna, Vyškov, Ivanovice na Hané, Veselí nad Moravou, Bučovice, Blansko, Rosice, Zbýšov a Pustiměř**, služby **pedagogických pracovníků** v obcích **Zastávka u Brna, Ivanovice na Hané, Bučovice a Vyškov**.

V roce 2010 byly služby naší organizace v obcích Jihomoravského kraje rozšířeny. V první řadě byl **navýšen počet pracovníků** a nabídka služeb byla **rozšířena o pedagogickou činnost**. V neposlední řadě byl **rozšířen i okruh obcí**, ve kterých působíme. Jedním z důvodů bylo účelné propojení činnosti terénních sociálních a pedagogických pracovníků, jejichž spolupráce zvyšuje efektivitu řešení důležitých klientských zakázek. Toto propojení se v minulých letech ukázalo jako potřebné, proto jsme se rozhodli nabídnout ve vybraných obcích komplexní službu zaměřenou jak na dospělé osoby, tak i na děti a mládež.

Působení v obcích Jihomoravského kraje je důležité s ohledem na menší obce, kde jsou potřebné sociální služby hůře dostupné, i na větší města, kde se zase nachází početná cílová skupina. Mezi hlavní témata, kterými se pracovníci v obcích zabývají, patří **předluženost domácností, nízká zaměstnanost** spojená s nedostatečnou nabídkou volných pracovních míst, **bytová problematika** a také výskyt **sociálně patologických jevů**, jako je například **gambling**. Nově je v jednotlivých obcích řešena **vzdělanost dětí, docházka do škol** a připravenost žáků na přestup do dalšího vzdělávacího stupně.

Vyjádření klientů k aktivitám programu JMK

Já jsem spokojená. Jsem ráda, že mně pomáháte hledat práci, když ten internet nemám. Nebo když něco nevím, tak mi s tím poradíte.
Jana Lacková

1. Terénní sociální práce

Terénní sociální práce započala v obcích Jihomoravského kraje v roce 2006. Služby terénního programu byly zpočátku nabízeny a poté poskytovány např. **v Ivanovicích na Hané, Bučovicích, Zastávce u Brna** a v dalších. V průběhu let byla nabídka služeb rozšířena o další lokality. V roce 2010 v obcích Jihomoravského kraje působili čtyři terénní sociální pracovníci a služba byla nově nabídnuta ve **Zbýšově, Veselí nad Moravou a Pustiměř**.

V roce 2010 započala realizace projektu s názvem **Čas zkosit to jinak**, kterému předcházelo dojednávání **partnerství s vybranými obcemi**. Partnerství s obcemi je postavené na užší spolupráci terénního sociálního pracovníka, sdružení IQRS a zástupců

obcí. Cílem projektu je napomoci dlouhodobě nezaměstnaným či nezaměstnaností ohroženým obyvatelům sociálně vyloučených lokalit k **zapojení se do standardních sociálně ekonomických sítí**.

Příklady z praxe – Zaměstnanost

Klientka K. žije v menším městě JMK. Kvůli vzdálenosti a omezeným finančním možnostem k dojíždění do poradny se rozhodla využívat služeb terénního programu, v rámci kterého je jí jednou týdně poskytováno poradenství v její nepříznivé sociální situaci především formou návštěv v domácnosti.

S klientkou začala terénní sociální pracovnice spolupracovat v říjnu 2010, kdy se na ni klientka obrátila kvůli řešení nezaměstnanosti. Paní K. byla nezaměstnaná dva roky, od doby, co po šestnácti letech ztratila práci ve výrobě firmy z blízkého okolí. Ukázalo se, že velkou bariérou v hledání zaměstnání je, stejně jako u většiny klientů, chybějící přístup k internetu. Paní K. navíc neumí pracovat s počítačem, takže nemůže příliš pružně reagovat na aktuální nabídky zaměstnání. Přáním klientky bylo vrátit se do původního zaměstnání ve firmě. Pracovnice tedy sehnala na firmu kontakt, ale když bylo klientce nabídnuto, že může zaměstnavateli zavolat, vyšlo najevo, že má velký strach z telefonování, takže telefonát absolvovat nechtěla. Stejná situace se týkala i dalších nabídek práce, které pracovnice s klientkou probírala.

Sociální pracovnice se tedy během několika kontaktů snažila s klientkou telefonát nacvičit a motivovat ji k větší aktivitě při hledání práce. U klientky postupně došlo k výraznému posunu v tom, že si opravdu zavolala do původní firmy, kde jí však byla nabídnuta pouze dočasná práce. Paní K. se rozhodla hledat dále. Poté si zavolala na jednu z nabídek zprostředkovaných terénní sociální pracovnicí a opravdu se jí povedlo po necelých dvou měsících od zahájení spolupráce získat zaměstnání na plný úvazek u potravinářské firmy. Jedná se o práci z domu, takže se klientka navíc může starat o vnoučata. Paní K. při závěrečné reflexi zakázky uvedla: „Sice se mi v telefonu klepal hlas, ale nakonec to šlo, nebyť vás, tak o té nabídce vůbec nevím, tak děkuju.“

Terénní sociální pracovníci se v lokalitách setkávají s celou řadou překážek, které negativně ovlivňují celkovou kvalitu života klientů. Nejčastěji se jedná o problémy, které pramení z dlouhodobě neřešené **předluženosti** rodin, která je navíc spojená s nedostatkem nabídek vhodných pracovních míst a s omezeným přístupem na trh práce. Pracovníci se tak v této otázce zaměřují na podporu při hledání zaměstnání, současně se snaží působit preventivně a upozorňovat klienty na rizika při uzavírání smluv především u nebankovních společností.

Rok 2010 se nesl ve znamení zintenzivněné práce v dalších obcích jihomoravského regionu.

V oblasti **zaměstnanosti** se pracovníci snaží klienty motivovat a pomáhat jim zvyšovat kompetence při hledání zaměstnání – tvorba životopisu, nácvik rozhovoru, telefonní kontakt se zaměstnavatelem apod.

Dalším společným jmenovatelem jednotlivých obcí je problematika **bydlení**, jehož kvalita je mnohdy velmi nízká, a klienti vzhledem ke svým příjmům často nedosáhnou na komerční formy bydlení. Pracovníci se snaží vést klienty k **přijetí odpověd-**

nosti za svoji vlastní situaci, což v praxi znamená komunikaci s obcí a zvýšenou aktivitu již při počátečních potížích. Pracovníci tak v těchto případech často působí jako prostředník mezi klientem a obcí.

V neposlední řadě pracovníci řeší **rodinné a mezilidské vztahy** tam, kde se v rodinách vyskytují sociálně patologické jevy. Pracovníci se snaží s klientem tato témata otevřít, předávat kontakty na odbornou pomoc a podporovat klienta během celého průběhu řešení situace.

Kromě přímé klientské práce je činnost v jednotlivých obcích spojena s účastí na **komunitním plánování sociálních služeb** a v navázání **dlouhodobé spolupráce s dalšími lokálními institucemi**. Nejčastěji se jedná o spolupráci se zástupci sociálních a bytových odborů v rámci řešení jednotlivých klientských případů či o vyhodnocení spolupráce v podobě ročních závěrečných zpráv. Těžiště práce však spočívá v poskytování kvalitních služeb klientům žijícím v obcích Jihomoravského kraje a ve stabilizaci jejich situace.

1.1 Práce v jednotlivých obcích v roce 2010

V obci **Tišnov** byla navázána intenzivní spolupráce s bytovým a sociálním odborem. Terénní pracovník zde řeší zakázky spo-

Příklady z praxe – Bydlení

Paní K. sama oslovila terénní pracovníci v červenci roku 2010, a to na základě dřívější spolupráce, kterou kladně hodnotí. Byl jí velmi dobře znám způsob, jakým organizace pracuje. Přesto jsme při dohodě o službě znovu probrali všechny aspekty nutné pro oboustranně uspokojivou spolupráci. Předmětem zakázky bylo, že by si klientka přála vyměnit svůj byt za větší. V obecním bytě velikosti 1+1 žije s druhem, pěti dětmi a otcem druhu, o kterého druh klientky trvale pečuje. Klientka se informovala u vedoucího odboru místního hospodářství o možnosti získat větší byt, pokud splatí dluh na nájmu ve stávajícím bytě. Proto požádala terénní pracovníci o pomoc se sepsáním žádosti o byt.

V průběhu řešení zakázky se ale ukázalo, že spolupráce bude probíhat dlouhodoběji a bude vyžadovat více kroků. Klientka je samostatná, má oporu ve svém druhovi a spoustu věcí si vyřídí sama. Na druhé straně je její slabou stránkou, že se v rozrušení často vyjadřuje nepřiměřeně hlasitě a vulgárně. Pokud se však něco takového stane, dokáže se omluvit a úředníci její omluvu přijmou. V průběhu spolupráce, když terénní pracovníce doprovodila klientku na odbor místního hospodářství pro žádost o byt, se ukázalo, že klientka nesprávně pochopila informace vedoucího odboru. Nárok na větší byt jí nevzniká automaticky při bezdlužnosti. Město požaduje při žádosti na byt kromě bezdlužnosti také to, aby žadatel žádný obecní byt neměl. Navíc musí žadatel složit kauci ve výši tří měsíčních nájmu a záloh na služby. Následně je žádost projednávána radou města.

Klientka se za podpory terénní pracovníce dohodla s vedoucím odboru místního hospodářství, že si žádost podá, jakmile bude mít uhrazeny závazky vůči městu. V žádosti klientka a terénní pracovníce popsaly rodinnou situaci, uvedly, že klientka má uhrazeny dluhy vůči městu a dluh za komunální odpad pravidelně splácí. Pokud jí bude přidělen větší byt, samozřejmě vrátí městu byt, ve kterém nyní bydlí. Místo složení kaucí by pak městu nabídla, že si může z jejich dávek strhávat automaticky částku za nájemné. Toto opatření, které město z pochopitelných důvodů vítá, vyhovuje i klientce.

*Současná situace je taková, že klientka **zaplatila dlužné nájemné, nyní splácí penále a na základě splátkového kalendáře, který sestavila s terénní pracovníci, začala splácet i dluh za komunální odpad**. V nejbližší době bude klientka žádost o byt podávat.*

Další spolupráce probíhá na sestavení finančního rodinného rozpočtu, který umožní v pravidelných splátkách hradit i další závazky. Cílem klientky bylo zvýšit příjem sociálních dávek, na které má zákonné právo, což se podařilo (příspěvek na živobytí, jednorázová dávka na nákup školních potřeb). Výše popsané kroky pak mají vést k získání většího bytu.

Cílem terénní pracovníce je pomoci klientce zvládat finanční rozpočet rodiny. Dalším cílem je, aby klientka a její muž postupně a dlouhodobě hradili závazky, které mají. Snahou terénní pracovníce je také zvýšení komunikačních schopností klientky. V případě, že hrozí situace, kdy by mohla klientka jednat emotivně, doprovází ji terénní pracovníce či její druh.

jené především s bydlením, komerční zadlužeností a podporou při hledání zaměstnání. Nedílnou součástí je stejně jako v jiných obcích komunikace s místními institucemi. Činnost terénního pracovníka je rovněž spojena s prevencí sociálně patologických jevů, jako je např. předcházení zadluženosti. Výstupem terénní práce v Tišnově je **zvýšování kompetencí klientů** při jednání s institucemi a s věřiteli, s nimiž se daří nastavit přijatelné podmínky pro řešení vzniklých situací. Dalším výsledkem je úspěšně ukončená zakázka zaměstnanosti. V obci byl navíc zahájen **pilotní projekt přidělování bytů s doprovodným sociálním programem** osobám ohroženým sociálním vyloučením.

V obci **Bučovice** se naše organizace v roce 2010 zapojila do přípravy komunitního plánu a při řešení klientských zakázek byla zahájena spolupráce se sociálním odborem. V rámci propagace sociálních služeb IQRS byl v Bučovických novinách otištěn článek představující naši činnost. V klientské práci byl důraz kladen na prevenci v oblasti uzavírání smluv o půjčkách. Výsledkem této intenzivní práce je **stabilizace předlužených rodin** a jejich orientace v problematice.

Od září 2010 probíhá v obci **Veselí nad Moravou** terénní sociální práce na základě partnerské smlouvy IQRS a města, v rámci které bylo Veselí nad Moravou zařazeno do projektu Čas zkusit to jinak. Po úspěšném kontaktování zájemců o službu zde probíhá v současnosti stabilní spolupráce přibližně s deseti klienty. Nejčastěji řešené zakázky se týkají nezaměstnanosti, výsledkem jsou v současné době **dva zaměstnaní klienti**. V obci byla **navázána fungující spolupráce** s pracovníky sociálního odboru v oblasti řešení klientských případů a předávání klientů, kteří by mohli využívat služeb terénního programu.

V roce 2010 byl v **Zastávce u Brna** ustálen pracovní tým. Při jednání s obcí byly nově domluveny pravidelné písemné i ústní

reflexe naší práce, obci byl předložen návrh smlouvy o spolupráci při realizaci programu prevence a řešení zadluženosti na bydlení. Řešené zakázky jsou spojeny s komerční zadlužeností, řádným užíváním bytů a problematikou zaměstnanosti. V otázce zaměstnanosti jsou patrné úspěchy především ve **zvýšení kompetencí klientů** při uplatnění na trhu práce (vytvoření životopisu, reakce na elektronické nabídky práce, samostatné telefonování apod.).

Hlavními oblastmi řešených zakázek byly zaměstnanost, bydlení a předluženost.

Ve **Vyškově** jsme v roce 2010 intenzivněji spolupracovali jak se zastupiteli obce, tak se sociálním odborem při řešení klientských případů. Přímá práce byla zaměřena nejen na řešení vzniklých potíží, ale i na **prevenci**, zejména v **oblasti finanční gramotnosti**. V rámci rozšiřování povědomí o našich službách byl **vydán článek ve Vyškovském zpravodaji**.

V **Ivanovicích na Hané** spočívala klientská práce zejména v hledání možností pracovního uplatnění pro klienty a při některých klientských zakázkách se uplatnila i spolupráce s obcí. V Ivanovickém zpravodaji byl publikován článek o našich službách zaměřený na **zvýšení informovanosti o organizaci** jak pro potencionální klienty, tak pro veřejnost.

Obec **Zbýšov** byla v roce 2010 nově zahrnuta do lokalit, kde by mohl IQRS působit. Práce byla zaměřena na **rozšiřování povědomí o službě** a **monitoring** potencionálních klientů.

Obec **Pustiměř** byla na konci roku 2010 předána nové pracovníci. V současné době probíhá klientská práce se zaměřením zejména na zadluženost, hospodaření domácností a zaměstnanost. V navazujícím období je plánována intenzivní **komunikace se zástupci obce** a případné **rozšíření služeb**.

Obec **Blansko** byla v průběhu roku předána nové pracovníci. Hlavní aktivitou bylo tedy vyhledávání zájemců o službu.

V obci **Rosice** byla v loňském roce v rámci terénního programu navázána spolupráce s OSPOD a začaly být řešeny zakázky klientů, které se týkají zadluženosti a udržení bydlení.

S vybranými obcemi byla navázána spolupráce s cílem zlepšení dopadu poskytovaných služeb.

I. Obecný kontext situace

Domácnost je ve finančně náročné životní situaci. Vzhledem k narůstajícímu dluhu na nájmu obec klientce neprodoužila nájemní smlouvu a podala žalobu na vyklizení. Příjem domácnosti je tvořen invalidním důchodem klientky a dávkami SSP. Klientka má několik exekucí a pohledávek u komerčních věřitelů, které jsou postoupeny vymahačským agenturám. Z důchodu je klientce strhávána částka na hrazení exekuce. Děti mají přiznaný nárok na výživné od otce, který však výživné neplatí. Dluh na výživném přitom převyšuje částku, kterou klientka dluží za bydlení obci. Současný partner klientky usilovně hledá zaměstnání, momentálně však do rodinného rozpočtu nepřispívá žádnými prostředky. Klientka tak nemá prostředky na splácení komerčních závazků. S věřiteli se zatím na řešení situace nedohodla, takže hrozí další exekuce. Pokud nebude řešen dluh na nájmu, je zde reálná hrozba ztráty bydlení. Plyn je pro neplacení odpojen, hrozí i odpojení elektřiny.

II. Reálný vývoj situace ve spolupráci s pracovníkem

Klientka měla oprávněné obavy z možnosti ztráty bydlení. Společně s terénním pracovníkem byl vypracován přehled veškerých příjmů, nezbytných výdajů a závazků domácnosti. To pomohlo nahlédnout další souvislosti situace a začít pracovat na úpravách hospodaření rodiny. V dalším kroku byla dohodnuta schůzka se starostou obce. Klientka uvítala možnost vysvětlit situaci a společně hledat řešení, které by bylo v jejích možnostech a zároveň uspokojivé pro obec. Při jednání vyšlo najevo, že ačkoli se zastupitelé obce domnívali, že dobře znají všechna rozhodná fakta, mnohé souvislosti nebyly vyjasněny. Neměli tak možnost nahlédnout situaci komplexně a klientka pro ně byla „neplatič“, i když se snažila situaci celou dobu řešit. Pracovník nastínil smysl sociální práce a spolu s klientkou prezentoval nemalé výsledky ve změně klientčina splácení. Klientka začala pravidelně platit nájem. Starosta klientku ujistil, že pokud bude svou situaci řešit a řádně splácet, není nic ztraceno. Soud ohledně žaloby na vyklizení proběhne, ale ani po získání rozsudku se obec nebrání dalšímu dohodám. Pokud bude klientka komunikovat s obcí a situaci prokazatelně řešit, dohoda bude možná. Starosta nás upozornil, že poslední slovo ve věci má zastupitelstvo obce. Po dohodě s klientkou zaslal pracovník na zastupitelstvo k projednání návrh na stažení žaloby s vysvětlením situace a návrhem řešení, ke kterému by se klientka mohla

zavázat. Zastupitelstvo se nakonec usneslo na pozastavení žaloby s tím, že klientka dostane šanci situaci řešit. Klientka je motivována a rozhodnuta dluh, s přihlédnutím k dalším povinnostem, co nejdříve splatit. V současné době klientka řádně hraď nájem a dle možností splácí dluh.

Ve věci neplaceného výživného jsme začali spolupracovat s vyšším soudním úředníkem, který případ klientky zná. Podali jsme návrh na exekuci strháváním ze mzdy. Věc je v současné době řešena soudem. Dále došlo ke kontaktování věřitelů s vysvětlením situace a žádostí o odložení nebo snížení splátek do doby, než se vyřeší situace s bydlením.

Klientka má nyní realistický přehled o své finanční situaci. Uvědomuje si prioritu placení nájmu a ví, jak může efektivně situaci s bydlením řešit. Je zde reálná šance, že klientka do šesti měsíců od pozastavení žaloby splatí celý dluh spojený s bydlením. Spolupráce se zřetelem na hospodaření domácnosti nadále pokračuje.

III. Jaké náklady byly pravděpodobně ušetřeny

Obec ušetřila náklady za sepsání návrhu na výkon rozhodnutí ve výši **5 520 Kč** a poplatky spojené s výkonem rozhodnutí řešeným exekutorem ve výši **10 200 Kč**. Celkem tedy **15 720 Kč**. Ztráta bydlení by byla vzhledem k dalším souvislostem velmi pravděpodobně doprovázena rozdělením rodiny a umístěním dětí do ústavní péče. Měsíční náklady na dítě v dětském domově jsou vyčísleny na **23 217 Kč**. Pokud by byly odebrány tři děti, státu by vznikly náklady na jejich výchovu ve výši **69 651 Kč měsíčně**. Za rok se jedná o částku **835 812 Kč**. Pokud by se podařilo udržet děti v péči matky při zajištění azylového domu, bylo by to spojeno také s náklady státu a tedy i daňových poplatníků. Průměrný náklad státu na jednu rodinu v azylovém domě se pohybuje kolem **10 000 Kč za měsíc**. Za rok je tato částka **120 000 Kč**. Dohodou s jedním věřitelem a zamezení postoupení pohledávky exekutorovi klientka ušetřila náklady nalézacího řízení ve výši **17 640 Kč**, soudní poplatek **1 600 Kč**, náklady oprávněného **13 980 Kč** a náklady exekutora spojené s náklady hotových výdajů ve výši **17 380 Kč**. Celkem tedy **50 600 Kč**. Tyto náklady by ve výsledku platili také daňoví poplatníci, protože exekuce by mohla být prováděna jedine srážkami z dávek klientky.

Je tedy patrné, že sociální práce může napomoci klientům nejen žít důstojný a plnohodnotný život, ale vyplatí se i všem občanům státu.

2. Pedagogická práce

Práce pedagogického týmu v obcích Jihomoravského kraje započala v roce 2010 spolu s projektem **Začni tady a teď**. Projekt, jehož partnerem je obec Ivanovice na Hané, je určen především pro cílovou skupinu **žáků základních škol**. S cílovou skupinou se pedagogičtí pracovníci setkávají nejen **na školách při skupinových lekcích**, ale díky propojení s terénní prací i **v rodinném prostředí** klientů. Cílem projektu je zlepšit současnou

situaci v oblasti vzdělání dětí se sociokulturním znevýhodněním. Jedná se hlavně o udržení žáků v hlavním vzdělávacím proudu a podporu při nástupu na další stupeň vzdělání. Dalším cílem je podpora participace rodičů na vzdělávání, profesní volbě žáků a prevenci patologických jevů.

Aktivní klientské práci předcházely schůzky se školami a zastupiteli obcí. Koordinátorka projektu za doprovodu pedagoga vyjednávala podmínky spolupráce s řediteli škol, kteří se na zá-

kladě jejich prezentace rozhodovali, zda budou s naší organizací spolupracovat či nikoli. V této chvíli jsou do projektu zapojeny nejen **Ivanovice na Hané**, ale i **Bučovice, Vyškov, Břeclav, Zastávka u Brna a Mikulov**.

Od podzimu probíhají v Bučovicích, Ivanovicích na Hané, Zastávce u Brna a Vyškově **lekce osobnostní výchovy a poradenství pro volbu školy**. Poradenské lekce pro vyšší ročníky byly postaveny zejména na podávání přihlášek do navazujícího studia a na diskusích o možnostech dalšího vzdělání, na zkoušení pracovních pohovorů a na možnostech uplatnění na trhu práce. Nižší ročníky se s kariérovým poradenstvím teprve seznamovaly, a to na bázi představ o budoucím povolání a uplatnění. Lekce jsou navázány na komunikaci s výchovnými poradci, vedením školy a třídními učiteli, od nichž máme pozitivní odezvy.

Terénní pedagogická práce začala již o prázdninách roku 2010 a probíhala zejména v **Zastávce u Brna**. Zde se pedagožce dávalo vytvořit stálou skupinku klientů, s nimiž byly provozovány společenské aktivity a individuální doučování. Vzájemná důvěra se pak zúročila i při skupinových lekcích. V ostatních obcích šla terénní práce ruku v ruce s naplňováním lekcí. Ve **Vyškově** byl

zaznamenán velký zájem o individuální doučování, jehož potřeba rostla, jak se informace o provozované službě šířila dále mezi příbuzné a známé klientů. Doučování zůstává i nadále jednou z hlavních aktivit pedagogického programu ve Vyškově. Činnost v **Ivanovicích na Hané** a dalších jihomoravských obcích byla v loňském roce spojena především s nabídkou a představením našich služeb potencionálním klientům, výsledkem čehož bylo uzavření několika zakázek na doučování.

Terénní pedagogická práce ale nespočívá pouze v kontaktu s dětmi. Je spojena také s **pravidelnými návštěvami jejich rodičů**, jež v některých případech probíhají společně s terénním sociálním pracovníkem. Cílem návštěv je otevírání témat, jako jsou prospěch, vzdělání, pokračující formy studia, práce, výchovné problémy a další, pro naše klienty klíčové, oblasti. Další náplní pedagogické činnosti je spolupráce s celou řadou institucí, účast na schůzích městských zastupitelstev a na komunitním plánování jednotlivých obcí.

Hlavním cílem pedagogické činnosti v jednotlivých obcích je **udržet stávající klienty v hlavním vzdělávacím proudu, podpořit je v postupu do dalšího vzdělávacího stupně a spolu-**

Příklady z praxe – Doučování

S klientkou M. se pedagogická pracovnice seznámila prostřednictvím terénního sociálního pracovníka, který s rodinou klientky spolupracuje dlouhodobě a zná situaci, ve které klientka žije a vyrůstá. Proto počáteční kontakty probíhaly za účasti terénního pracovníka, který pedagožku představil a usnadnil poznávání členů rodiny a fungujících rodinných vzorců. Situace v rodině by se dala popsat takto: matka své děti miluje, ale sama se často stává obětí podvodů a ne vždy je schopná odhadnout, co je pro její děti nejlepší. Spolupráci s IQ Roma servisem je otevřená a je ochotná o některých věcech ohledně svých dětí diskutovat, což je přínosné.

Pedagogická pracovnice spolupracuje v rámci rodiny se třemi dětmi. Nejvíce času je věnováno nejstarší klientce M., která navštěvuje 6. ročník a jako nejstarší dcera se musí často starat o mladší sourozence. Je matčina pravá ruka a pomáhá jí vyřizovat věci, ve kterých potřebuje podpořit. V této situaci se M. moc volného času na přípravu do školy nedostává, což se projevuje na jejích školních výsledcích. Opakuje ročník, z čehož se poučila a chce svou situaci změnit. Po navázání dlouhodobějšího kontaktu klientka sama navrhla, zda jí pedagožka nemůže pomoci s doučováním anglického jazyka či výkladem učiva, které jí zajímá, ale nikdo jí ho neumí vysvětlit, a se psaním domácích úkolů, kterým sama nerozumí.

Během doučování vyplynulo, že je potřeba na klientku působit i preventivně a ovlivňovat její postoj ke škole a okolí. Proto je doučování spojeno i s rozvojem osobnosti a zodpovědnosti, se kterou od mala vyrůstá a přichází tak o část dětství. Doučování, nejdříve angličtiny, probíhalo minimálně jednou za dva týdny, po čase se ukázalo, že je možné se vídat jednou týdně a věnovat se i jiným předmětům, jako je například

práce na PC. Snahou klientky je zlepšit si známky ve škole a neopakovat situaci s propadnutím. Spolupráce vedla ke zlepšení školních výsledků, celkového postoje ke vzdělání a zamýšlení se nad budoucností a školou, na které bude ve studiu pokračovat.

Klientka souhlasila, že doučování bude probíhat v domácím prostředí za stolem v kuchyni. Bylo třeba zvládnout komplikace spojené se specifícností doučování v rodině, tj. najít způsob, jak zaměstnat mladší sourozence, aby se zároveň necítili odtrženi. Děti si na situaci nakonec zvykly, kreslí si a vědí, že jim bude pozornost věnována posléze. Samotné doučování bylo po vzájemné dohodě nastaveno vyrovnaně tak, aby nebylo ani náročné ani příliš snadné. První část je spojena s výukou předmětu, který klientka potřebuje doučit, druhá část malování a diskusí na volné téma podle nálady. Pedagožka se snaží do diskusí nenásilně zahrnout i problematiku sociálně patologických jevů, se kterými je klientka v každodenním kontaktu.

Posun klientky je znát ve dvou rovinách. První je vědomostní posun. Klientčina příprava do školy byla od počátku nedostatečná, proto je učivo probíráno od základů. I přes uvedené znevýhodnění získala klientka v angličtině správnou výslovnost, rozšířila si slovní zásobu a je schopná komunikovat v jednoduchých větách. Získala tedy již potřebný základ pro další vzdělávání. Druhou rovinou posunu je chování klientky k ostatním lidem, vystupuje vyrovnaněji a sebevědoměji. Zlepšily se i její rodinné vztahy, které jsou poměrně nevyjasněné a problematické. Její celkový posun je znát nejen při individuální práci, ale projevuje se i na skupinových lekcích ve škole.

formovat zdravý vývoj jedince (aktivní využívání volného času a prevence patologických jevů). Na to je významně napojena pokračující spolupráce s obcemi při komunitním plánování

Příklady z praxe – Doučování

V říjnu roku 2010 proběhlo první setkání s matkou klienta V. Jako problém bylo uvedeno špatné zvládnání učiva. Klient je žákem základní školy, je v prvním ročníku a větší problémy mu dělá počítání a četba. Matka rovněž sdělila, že ho učitelé mohou navrhnout na přesun do speciální školy, pokud bude jeho prospěch stále nedostačující. Maminka klienta byla proti tomuto opatření, a proto bylo jako možnost pro zlepšení situace dohodnuto doučování klienta.

Na počátku spolupráce bylo nejdůležitější navázání společné důvěry, zvláště s ohledem na to, že se jednalo o klienta ve věku sedmi let. Napomáhaly tomu nezávazné rozhovory o jeho zálibách, klient ukazoval, jak umí tančit, co namaloval apod. Dalším tématem rozhovorů byla škola, jak se v ní cítí, jestli má kamarády, jaké jsou paní učitelky, a mnoho dalších otázek, které se zaměřovaly na jeho osobnost a osobnost jako žáka. Během krátké doby tak byl navázán velmi pěkný vztah, který vytvořil dobrý základ k tomu, aby se začaly řešit známky ve škole.

Byly naplánovány pravidelné schůzky jednou týdně a setkání probíhala podle domluvy, doučování se ani jednou neodložilo. Klient byl velice aktivní, zapojoval se a velice se snažil zlepšit. Pauzy mezi učením vyplňovaly rozhovory o jeho volném čase, novinkách v rodině a o jeho psychickém rozpoložení. Doučování vzhledem k problémům se soustředěním spočívalo v kombinaci výuky a odpočinku. Výuka byla zaměřena na poznávání čísel, obkreslování jednotlivých písmenek a na správnou výslovnost.

Během setkávání byly do výuky zapojeny i prvky arteterapie. Hodiny začínaly rozkreslováním ruky podle momentálních pocitů. Při naštvání bylo kreslení důrazné, byly instinktivně používány agresivní a výrazné barvy, při únavě a smutku jemné vodové odstíny. Tato úvodní činnost současně posloužila k rozhovoru o příčinách nálad a podle toho byla volena podoba hodiny.

*Jedním z hlavních pozitiv spolupráce bylo navázání komunikace s klientem a získání si důvěry celé rodiny, čemuž napomohlo, když rodina viděla klientovy pokroky. Dalším významným pozitivem je velký postup klienta. **Během jednoho měsíce aktivní spolupráce si klient zlepšil známky z černých puntíků na samé jedničky, které by se měly odrazit i na vysvědčení.** Situaci kladně reflektuje i třídní učitelka a o přeložení na speciální školu se už neuvažuje. Klient má k doučování pozitivní vztah, těší se na ně a ví, že mu pomáhá. Rovněž se cítí mnohem lépe v prostředí třídy, protože už není „černá ovce“, ale velice šikovný žák. V poslední řadě je přínosem i fakt, že se o doučování dozvěděly další děti, které se o ně nyní hlásí. Práce s klientem není dosud ukončena, bude pokračovat snaha o jeho zlepšování a udržení v hlavním vzdělávacím proudu. Důraz je kladen na rozšíření slovní zásoby a na správnou výslovnost.*

a komunikace s místními institucemi (knihovny, domovy dětí a mládeže, charitativní organizace) tak, aby byla v obcích JMK poskytována kvalitní terénní pedagogická činnost.

2.1 Práce v jednotlivých obcích v roce 2010

Pedagogická činnost byla v obci **Bučovice** zaměřena zejména na získávání klientů a zjišťování jejich potřeb. Byla při tom navázána spolupráce se sociálním odborem a Orgánem sociální péče o dítě. Největší zájem byl o **individuální doučování** dětí.

Doučování je hlavní pedagogickou aktivitou také ve **Vyškově**, kde byla navíc v roce 2010 realizovaná komunitní akce, jejímž účelem bylo zejména rozšířit povědomí o námi nabízených službách. V rámci klientských případů se rovněž osvědčila spolupráce se sociálním odborem.

V obci **Zastávka u Brna** byla v rámci pedagogického programu navázána intenzivní spolupráce s komunitou. Klienti projevovali zájem především o **doučování** angličtiny, matematiky a českého jazyka. Cílem práce zůstává snaha zapojit do školní problematiky i rodiče klientů a zvýšit orientaci klientů a jejich rodičů v nabídce pedagogických služeb.

V **Ivanovicích na Hané** byla v loňském roce zahájena spolupráce s pedagogy místní školy. Jedním z vyústění byla intenzivní **skupinová práce se třídou**, kterou navštěvují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Součástí pedagogické činnosti IQRS byla rovněž individuální podpora klientů. Cílem pro rok 2011 je další rozvoj těchto aktivit v obci.

U dětí a mládeže byl hlavní důraz kladen na vzdělávání.

3. Společné aktivity a kampaně

Díky rozšíření nabídky služeb v JMK o pedagogické aktivity a vzhledem k rostoucí potřebě individuálního doučování se vytvořil prostor pro **zapojení dobrovolníků**. Společným cílem terénních pedagogických pracovníků se tak stalo rozšiřování povědomí o možnosti dobrovolně působit v rámci naší organizace a přispívat svojí pomocí potřebným. V obcích, ve kterých působí naši pedagogové, tak byla v loňském roce zahájena kampaň in-

formující o možnostech dobrovolnictví. Obdobně zacílená kampaň je plánována i na rok 2011.

Na sklonku loňského roku se podařilo zorganizovat první **komunitní akci**, která se konala ve Vyškově a tématicky byla zaměřena na Mikuláše. Nechyběla tradiční mikulášská nadílka, výtvarné aktivity, živá muzika a společenské hry. Hlavním cílem akce byla propagace naší služby v obci, seznámení s potenciálními zájemci o službu a navázání důvěrnějšího kontaktu v neformálním prostředí se stávajícími klienty. Akce měla velký úspěch a vysokou účast, navštívilo ji přibližně **80 lidí**. Realizaci napomohla podpora aktivních členů romské komunity.

4. Plány na rok 2011

V roce 2011 se chceme zaměřit zejména na **navazování a prohlubování kontaktů s vedením obcí**, ve kterých působíme, jelikož se tato spolupráce ukazuje jako velmi podstatná pro situaci samotných klientů. Dalším cílem je získat pro spolupráci **dobrovolníky**, kteří by nás podpořili zejména v pedagogických aktivitách.

Mimo stálé priority, jako je posun v oblastech **zadluženosti, bydlení a pracovního uplatnění**, se budeme zaměřovat také na **školní prospěch a vzdělávání klientů** a na komunikaci s jejich

Pedagogičtí pracovníci doučují klienty v jejich rodinném zázemí. Do budoucna by doučování mělo být podpořeno činností dobrovolníků.

rodiči na téma dalšího vzdělávání. Naše práce bude postupně směřovat k propojení terénních sociálních a pedagogických pracovníků, s cílem **komplexní práce s celými rodinami**. V naší činnosti se chceme více věnovat **prevenci** sociálně patologických jevů jak u dospělých klientů, tak u dětí a mládeže.

Vyjádření pracovníků jiných institucí z obcí JMK k aktivitám našeho programu:

1. Jak jste s IQ Roma servisem v roce 2010 spolupracovali?
2. Jaké aktivity IQ Roma servisu jsou pro vaši instituci přínosné?
3. Co vám na sociálním programu (terénní sociální práci/odborném sociálním poradenství) IQ Roma servis chybí? Co by podle vás zvýšilo jeho efektivitu?
4. V jakých oblastech byste rádi s IQ Roma servisem spolupracovali v roce 2011?

Mgr. Vlasta Blahová – sociální pracovnice, Městský úřad ve Veselí nad Moravou

1. Jednalo se především o výměnu informací o klientech. Řešili jsme problémy, které mají naši klienti (zadluženost, nezaměstnanost).
2. Především terénní sociální práce, a to zvládnutí obtíží klientů vlastními silami a hledání vhodných pracovních příležitostí.
3. Nechybí nám nic.
4. Budeme rádi, pokud IQ Roma servis bude ve své činnosti pokračovat. Pracovnice se věnuje svědomitě našim klientům, její práci kladně hodnotí i sami klienti.

Kateřina Smetanová, referentka, Odbor správy majetku a investic, město Tišnov

1. Spolupracovali jsme zejména v oblasti problémů spojených s placením nájemného a služeb spojených s užíváním

bytu romskými nájemníky v bytech města. Společně jsme se snažili nalézt cestu nápravy tak, aby nedocházelo k žalobám na vyklízení bytu již zmíněnými nájemníky. Také jsme společně rozjeli projekt nápravy bývalého nájemníka, který byl rok a půl bezdomovec, když byl z důvodu neplacení nájemného a služeb vyklízen z bytu města. V současné době dostal přidělený byt za podmínky spolupráce s IQ Roma servisem, městem Tišnov a Odborem sociálních věcí Městského úřadu Tišnov. Tento projekt je pilotní, v současné době již přemýšlíme o zapojení dalších problémových nájemníků do podobných projektů.

2. Časté návštěvy u problémových nájemníků, kdy jsou jim důkladně vysvětlovány jejich povinnosti, na druhou stranu se jim pomáhá při vyplňování a podávání různých formulářů, vyřizování na úřadech atp.
3. Častější návštěvy v místě.
4. Ráda bych, aby naše spolupráce probíhala stejně jako v roce 2010 a abychom naši snahu nadále zvyšovali.

Mgr. Ivana Zouharová, vedoucí Oddělení sociálně-právní ochrany, město Vyškov

1. Vzájemné předávání informací a podílení se na řešení tíživé situace klientů.
2. Terénní práce, zejména doprovázení klientů.
3. Zlepšení financování NNO tak, aby mohl být navýšen počet terénních pracovníků a jejich doba strávená v terénu.
4. Společné návštěvy v rodinách a prevence zadluženosti.

VI. Statistické výsledky práce za rok 2010

Nezbytnou součástí **pravidelné reflexe práce a hodnocení její kvality** je průběžný monitoring a evaluace poskytovaných služeb. Veškerá práce s klienty a klientkami naší organizace na všech pobočkách je evidována v jednotné **elektronické databázi**, která zároveň umožňuje rychlé a přehledné zpracování statistických výstupů i průběžné vyhodnocování plnění monitorovacích indikátorů.

Do databáze pracovníci zapisují všechny uskutečněné kontakty s klienty. U nich je mj. sledována jejich tematika (tedy typ kontaktu), forma, jakou kontakt probíhal, místo, kde k němu došlo, stejně jako např. v rámci jakého projektu byl tento kontakt uskutečněn. Zároveň slouží databáze jako místo pro detailní záznam o průběhu poskytované služby, je v ní tedy evidován proces od uzavření dohody o poskytnutí služby přes individuální plánování k uzavření zakázky a její reflexi.

V roce 2010 bylo v rámci poskytovaných služeb s více než **1 799 klienty a klientkami** uskutečněno **22 500 kontaktů** (to představuje cca **140 kontaktů denně**). Necelou čtvrtinu všech kontaktů organizace přitom představují návštěvy nízkoprahového klubu pro děti a mládež.

Podobně jako v předchozích letech i v roce 2010 převažovaly mezi uživateli **ženy (59 %)**, naproti tomu **volnočasové aktivity tradičně navštěvuje více chlapců (64 %) než dívek**. Díky zvýšené snaze o vytvoření zajímavé nabídky služeb také pro mladé dívky se ovšem i v minulém roce rozdíl mezi počtem chlapců a dívek snižoval a tento trend stále pokračuje.

S ohledem na cíle našich služeb a podstatu dlouhodobé komplexní práce s rodinou i s jednotlivci je jistě pozitivním trendem, že již třetím rokem výrazně **klesá počet tzv. jednokontaktních klientů**, tedy těch, kteří v daném roce využijí naši službu pouze jednou. Zvýšení počtu kontaktů s každým klientem či klientkou je především u aktivit pedagogického programu důležitým indi-

V roce 2010 bylo v rámci poskytovaných služeb s více než 1 799 klienty uskutečněno 22 500 kontaktů.

kátorem toho, že model komplexní práce s mládeží je uváděn do praxe a mladí klienti a klientky jsou stále více zapojováni do různorodých aktivit, které jim program nabízí.

Kontakty s našimi klienty se z větší části odehrávají v **jednotlivých centrech (68 %)**, ve kterých organizace působí, což plně odpovídá charakteru poskytovaných služeb. Zbýlá třetina kontaktů se realizuje v pro klienty přirozeném prostředí, tedy **v lokalitě**.

Z hlediska tematiky zakázek, podobně jako v minulých letech, **nejvýrazněji narůstaly ty týkající se zadlužení a předluženosti**. V tomto případě statistika velmi dobře odráží aktuální problémy v celé společnosti a rozhodně tak tento jev nelze spojovat pouze s cílovou skupinou našich služeb.

1. Bydlení

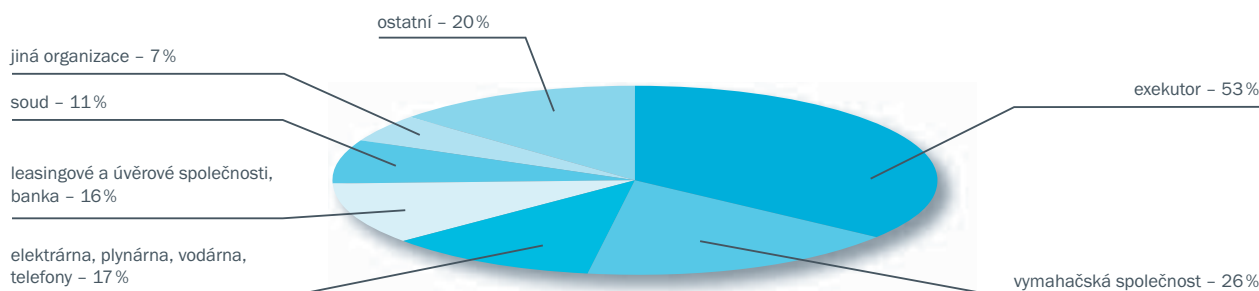
Řešení otázek spojených s bydlením bylo v roce 2010 aktuálních pro **549** našich klientů a klientek, což si vyžádalo více jak **3000** kontaktů s našimi pracovníky. Problematika bydlení se tak opět stala nejčastějším obsahem kontaktů řešených našimi sociálními pracovníky a počet řešených případů oproti roku 2009 opět vzrostl, tentokrát o celou pětinu.

Co se týče bližší specifikace, téměř polovina z nich se týkala **hledání nového bydlení (48 %)**, o něco méně kontaktů bylo způsobeno snahou **udržet si stávající bydlení (44 %)** a stejný podíl kontaktů jako v předešlém roce **se týkal stavebních nedostatků a oprav** v bytě stávajícím (**8 %**). Blíže k rozložení viz tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: **Typy zakázek při řešení problematiky bydlení**

Typy zakázek při řešení problematiky bydlení	Počet kontaktů	Podíl (v %)
hledání nového bydlení	1 412	46
udržení stávajícího bydlení	1 145	37
poplatky spojené s bydlením (voda, plyn, elektřina, odpad)	347	11
opravy v bytě, stavební nedostatky	162	6
Celkem	3 066	100

Při řešení bytové otázky využívají klienti nejčastěji možnosti **konzultace a odborného poradenství** ze strany našich pracovníků (**42 %**). Ve velké míře, především nárůstem podílu kontaktů týkajících se řešení nedoplatků na nájmu a službách, také pracovník pravidelně kontroluje plnění dohodnutých kroků ze strany klienta. V necelých 5 % případů se klient s pracovníkem domluvil na doprovodu při vyjednávání (většinou) na úřadech.

Graf č. 1: Subjekty kontaktované při řešení zakázek v oblasti komerční zadluženosti

2. Komerční zadluženost

V roce 2010 se na nás při problémech s komerčními dluhy obrátilo **téměř 500 klientů**, což je cca o pětinu více než v roce 2009.

Z hlediska formy je spolupráce konstantně postavena ze dvou třetin na poskytování **konzultací** a odborného **poradenství** ze strany našich pracovníků především při stanovování **plánu splátek** či na vytváření **rodinného rozpočtu**. Velký důraz je v tomto případě kladen na **osamostatňování klientů** při řešení vzniklé situace a také na **prevenci** v podobě poskytování informací o rizicích plynoucích z dalšího uzavírání nebankovních půjček. Právě z těchto důvodů je pětina kontaktů věnována monitoringu plnění sestaveného plánu.

Při spolupráci na řešení vzniklých dluhů je občas nutné pomoci zprostředkovat **kontakt klienta s dalším subjektem**, tj. vě-

řitelem popř. jeho zástupcem. V roce 2009 se to týkalo **15% kontaktů** v oblasti zadluženosti. Graf č. 1 dokládá, že nejčastěji kontaktovanými jsou exekutoři a zástupci vymahatelských společností, oproti minulým letem také vzrostl počet kontaktů učiněných přímo s poskytovateli služeb, tedy věřiteli (tj. elektrárnou, plynárnou, vodárnou, telefonními společnostmi).

Pro dosažení ekonomické soběstačnosti domácnosti a vyhnoutí se splácení tzv. trvale udržitelného dluhu je nezbytné zabezpečení dostatečných příjmů. I proto v rámci poskytovaných služeb dochází do naší poradny nejvíce klientů a klientek právě kvůli **řešení zaměstnanosti**.

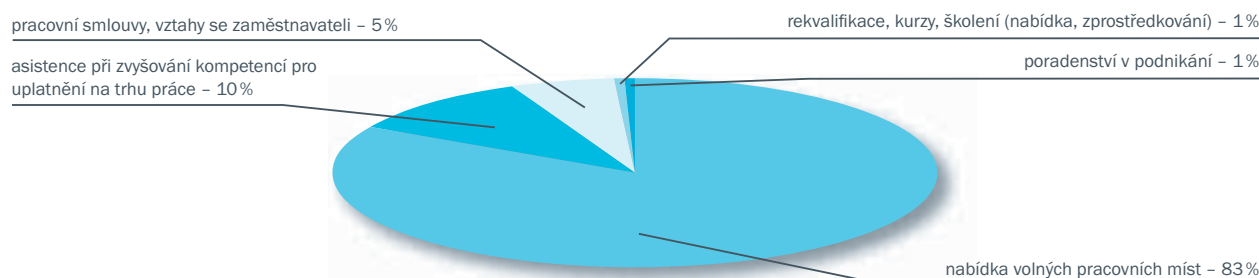
3. Zaměstnanost

Počet klientů a klientek, kteří se v roce 2010 na nás obrátili pro spolupráci v oblasti zaměstnanosti oproti roku 2009 **narostl o 15%, tj. na 570 klientů**, a o celou polovinu přitom **narostl počet kontaktů**. Práce se tedy zintenzivnila a současně ubylo lidí, kteří se přišli v této věci poradit pouze jedenkrát.

Zakázka ze strany klientů byla v roce 2010 zcela jednoznačná (podrobnosti viz graf č. 2). Dle statistiky se na nás klienti nejčastěji obraceli při **hledání uplatnění na trhu práce. Nabídka volných pracovních míst a pomoc při zprostředkování zaměstnání tvořily celých 83% všech kontaktů** týkajících se zakázky zaměstnanosti. **Na 10% (cca 200 kontaktů) narostlo poradenství a asistence pracovníků při rozvoji kompetencí klientů vzhledem k jejich uplatnění na trhu práce.** V praxi to znamená, že pracovníci klientům pomáhali při práci na počítači (MS Office, email, internet), s klienty bylo během roku sepsáno 131 životopisů a byly navčovány telefonní rozhovory a přijímací pohovory.

Více než 3 000 kontaktů si vyžádaly zakázky spojené s bydlením.

Graf č. 2: Obsah kontaktů při řešení zakázek v oblasti zaměstnanosti

Poradenství pro volbu školy v loňském roce proběhlo s 550 žáky.

V menší míře se pak řešily vztahy se zaměstnavateli (5 %). Podobně jako v uplynulých letech i v roce 2010 byl ze strany klientů minimální zájem o již dlouhodobě nabízené poradenství v oblasti podnikání.

Situace na trhu práce se v posledních dvou letech výrazně změnila. Fakt, že **znatelně ubylo volných pracovních míst a kontinuálně stoupal počet nezaměstnaných**, se stal podstatnou překážkou pro nalezení zaměstnání i pro naše klienty. Považujeme proto za úspěch, že v loňském roce si díky spolupráci s pracovníky naší organizace **našlo zaměstnání minimálně 60 klientů**, zatímco v roce 2009 se to podařilo jenom třem.

Jednou z hlavních příčin je samozřejmě také fakt, že zástupce cílové skupiny představují většinou nekvalifikovaní uchazeči a uchazečky se základním vzděláním. I z toho důvodu je velká část současných i plánovaných aktivit organizace zaměřena na **prevenci, tj. zvyšování kvalifikace mládeže** a prodloužení doby jejich setrvání ve vzdělávacím procesu skrze poradenství pro volbu školy.

4. Poradenství pro volbu školy

V rámci **poradenství pro volbu školy** se mohou naši klienti setkat s nabídkou **individuálních konzultací i se skupinovou formou výuky**. Hromadné lekce jsou realizovány přímo na školách, v současné době na čtyřech v Brně a na pěti v dalších obcích Jihomoravského kraje. Právě nárůst počtu zapojených škol v Ji-

homoravském kraji (v Bučovicích, Vyškově, Ivanovicích na Hané a Zastávce u Brna) způsobil skokový nárůst zapojených dětí. Oproti roku 2009 se jejich počet více než zdvojnásobil na **550 zúčastněných dětí**. Vzhledem k nastavení pravidelných cyklů, kdy se s jednou třídou dlouhodobě pracuje, se někteří z nich setkávali s našimi poradenskými pracovníky opakovaně. **90 % dětí** si na školách, se kterými jsme spolupracovali, **podalo přihlášku ke studiu na střední škole**.

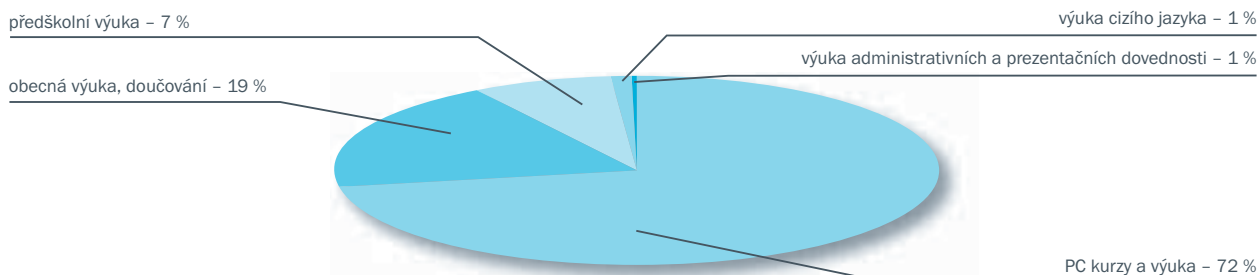
Možnosti **individuální konzultace**, při které se většinou s klientem dlouhodobě pracuje a sestavuje osobní rozvojový plán, využílo v roce 2010 **144 klientů**. Oproti minulým létům převažovaly v roce 2010 dívky, tvořily 62 % všech uživatelů této služby.

5. Výukové aktivity

Vzdělávací aktivity jsou dlouhodobě z hlediska návštěvnosti a poptávky ze strany klientů pro pedagogický program klíčové. Klienti Centra vzdělávání se mohou třikrát týdně účastnit **kurzů počítačové gramotnosti**, průběžně mají možnost zapojit se do **výuky cizích jazyků** a především jsou jim pedagogové i dobrovolníci připraveni pomoci se školním učivem v rámci individuální i skupinové výuky. **Doučování** probíhá jak přímo v centrech IQRS v Brně a Břeclavi, tak díky angažovanosti našich dobrovolníků přímo v rodinách našich mladých klientů.

Alespoň jednou z forem výuky u nás v roce 2010 prošlo **324 klientů** (z 66 % to byli chlapci, v 34 % případů dívky). Rozložení podílů jednotlivých typů aktivit na celkovém objemu výukových kontaktů dokládá graf č. 3.

Statisticky tradičně nejvýznamnější jsou **počítačové kurzy**, které jsou typickou hromadně navštěvovanou aktivitou (v průměru 5 dětí na jednu lekci), která je navíc nabízena několikrát týdně. I přesto ve své poměrové návštěvnosti tolik nepřevažují ostatní typy výuky jako v minulých letech. Stejně jako minulý rok i v roce 2010 docházelo k vzestupnému trendu v počtu kontaktů i klientů využívajících možnosti doučování. S tím souvisí také nárůst počtu kontaktů realizovaných v přirozeném prostředí klientů, tedy přímo v lokalitě. Tento příznivý stav je způsoben především úspěšným **zapojováním dobrovolníků** do domácího doučování. Ti letos stáli za více jak **40 % kontaktů týkajících se obecné výuky a zapojili do doučování 35 dětí v celém Jihomoravském kraji**.

Graf č. 3: Struktura vzdělávacích aktivit IQ Roma servisu v roce 2010

6. Nízkoprahový klub

Brněnské i břeclavské **klubové aktivity** jsou jako **anonymně poskytované služby** monitorovány pouze prostřednictvím prezenčních listin. U nízkoprahového klubu tedy pravidelně evidujeme a z hlediska kapacity vyhodnocujeme počet uskutečněných kontaktů, kterých bylo v roce 2010 okolo **5 600**, z toho **2 000 kontaktů** bylo uskutečněno v břeclavském klubu Přístav.

Tabulka č. 2: **Návštěvnost specifických volnočasových aktivit**

Typ aktivity	Počet kontaktů
kroužky (výtvarný, rukodělný), dívčí klub	475
hudební dílna	321
fotokroužek	181
divadlo Fórum	171
taneční kroužek	102
příprava časopisu	83
Celkem	1 333

Nejvyšší počet kontaktů byl spojen s návštěvou nízkoprahového zařízení dětí a mládeže a návazných aktivit.

Některé z volnočasových aktivit, které jsou součástí nabídky nízkoprahového klubu, však vyžadují dlouhodobou spolupráci a individuální plánování a jsou proto systematicky evidovány v elektronické databázi (taneční kroužek, hudební dílna, výtvarné a rukodělné dílny, dívčí klub, filmové kluby a další). Díky tomu máme přehled o tom, že v roce 2010 využilo nabídky volnočasových aktivit klubu **210 klientů**, což je **o celých 50 % více než v roce 2009**. V loňském roce navíc ztrojnásobila návštěvnost hudebních dílen, kam pravidelně docházelo téměř 70 klientů. Konkrétní počty kontaktů v rámci specifických klubových aktivit naleznete v tabulce č. 2.

7. Mateřské centrum

Ve druhé polovině roku jsme nově otevřeli Mateřské centrum **pro rodiče s předškolními dětmi**, které si do konce roku získalo **26 stálých klientů**. Aktivita má tedy mezi klienty velký ohlas, proto do budoucna očekáváme a plánujeme její další rozvoj.

Věříme, že se činnost Mateřského centra bude dále rozvíjet a že bude v roce 2011 otevřeno většímu počtu dětí.

VII. Přehled projektů

1. Projekty realizované v roce 2010

1.1 Centrum komunitní a terénní sociální práce

Období realizace: 1. 1. 2010–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 4 546 000 Kč

Zdroje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (74,1 %), Jihomoravský kraj (24,1 %), statutární město Brno (1,8 %)**

Projekt Centrum komunitní a terénní sociální práce zajišťuje finanční prostředky pro **poskytování terénních programů sociálně znevýhodněným klientům** převážně ze sociálně vyloučených romských komunit ve městě Brně a dalších obcích Jihomoravského kraje (Břeclav, Zastávka u Brna, Tišnov, Blansko, Veselí nad Moravou a další).

Projekt byl zahájen již v roce 2003. Přestože se jedná vždy o jednoleté dotace, považujeme tento **projekt za dlouhodobý**. Obsah projektu je každoročně inovován na základě potřeb klientů i pracovního týmu tak, aby aktivity projektu reagovaly na aktuální poptávku a současně byla zajištěna dostatečná kvalita poskytovaných služeb. Finanční prostředky projektu jsou určeny na personální zajištění pracovníků poskytujících terénní sociální práci i pracovníků zajišťujících další činnosti potřebné pro realizaci projektu, na náklady na dopravu v rámci práce s klienty, úhradu vzdělávání a supervize pracovníků či vybavení zázemí Centra komunitní a terénní sociální práce.

Terénní sociální práce spočívá v práci **s klientem či celou rodinou v domácnosti, v zázemí Centra komunitní a terénní sociální práce nebo formou doprovodů na instituce**. Cílem je řešit konkrétní **sociální problémy**, ale také intenzivní práci s klienty zvyšovat jejich orientaci v obtížné situaci a znalosti, které mohou vést k předcházení podobným obtížným situacím.

Záměrem IQ Roma servisu je dlouhodobá realizace tohoto projektu.

Projekt Centrum komunitní a terénní sociální práce zajišťuje finanční prostředky pro poskytování terénních programů sociálně znevýhodněným klientům.

1.2 Centrum poradenství a zaměstnanosti

Období realizace: 1. 1. 2010–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 3 349 490 Kč

Zdroje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí (72,1 %), Jihomoravský kraj (20,7 %), statutární město Brno (7,2 %)**

Projekt Centrum poradenství a zaměstnanosti zajišťuje finanční prostředky pro **poskytování odborného sociálního poradenství sociálně znevýhodněným klientům** převážně ze sociálně vyloučených romských komunit ve městě Brně. Poradenská pracovníci mají pro práci s klientem vybaveny **dvě poradny** (na Hybešově ulici 41 a Cejlu 49). Služeb odborného sociálního poradenství využívají jak dlouhodobí klienti, tak i ti, kterým k vyřešení situace či zorientování se v problému postačí jednorázová konzultace.

Provoz obou brněnských poraden je zajištěn projektem Centra poradenství a zaměstnanosti.

Přestože je projekt hrazen z jednoletých dotací, jedná se o **dlouhodobý projekt**, který byl zahájen již v roce 2003 (před účinností zákona o sociálních službách byly aktivity poskytovány společně s terénní sociální prací, od roku 2007 je odborné sociální poradenství poskytováno jako samostatná služba a v souladu s tím je realizován také samostatný projekt).

Podobně jako u předchozího projektu vycházíme ze znalosti prostředí, aby plánované aktivity projektu odpovídaly potřebám klientů i pracovního týmu. Z projektu jsou hrazeny náklady na personální zajištění poradenských pracovníků i pracovníků zajišťujících další činnosti potřebné pro realizaci projektu, vzdělávání a supervize pracovníků a vybavení zázemí Centra poradenství a zaměstnanosti.

Záměrem IQ Roma servisu je dlouhodobá realizace tohoto projektu.

1.3 Centrum motivace a stimulace

Období realizace: 1. 1. 2010–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 1 263 533 Kč

Zdroje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí (83,1 %), Jihomoravský kraj (12,94 %), statutární město Brno (3,96 %)**

Projekt Centra motivace a stimulace realizuje sociální službu **nízkoprahového zařízení pro děti a mládež** dle zákona o sociálních službách. Cílovou skupinou je převážně **romská mládež ve věku 10–21 let** žijící v podmínkách sociálního vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožená. Realizovaná služba nabízí širokou škálu vzdělávacích, volnočasových, preventivních a osobnostně rozvíjejících aktivit. Hlavní cíle směřují k **podpoře cílové skupiny v oblastech vzdělávání, kvalitního trávení volného času** a v neposlední řadě jejich **sociálních a osobnostních kompetencí**. Klienti služby mohou využívat řízených skupinových i individuálních aktivit. Odborní pracovníci nabízí také poradenské a podpůrné služby směřující k řešení rozličných problémů, s nimiž klienti přicházejí.

V roce 2010 služby využilo **431 klientů**, s nimiž bylo vykonáno **8 250 kontaktů**. V rámci realizace služby spolupracujeme s klienty **formou individuální i skupinovou**. Klademe důraz na rovnost a volný přístup klientů ke službě. Využíváme dle individuálních potřeb metod rozhovorů, výuky, poradenství, projekčních a interaktivních metod práce se skupinou. Pracovníci mají zpracované podrobné metodiky práce s klienty vycházející ze standardů kvality sociálních služeb. Metody práce směřují k individualitě, zacílenosti a efektivitě služby. Současně respektují potřeby a práva klientů, kterým umožňují stěžovat si na průběh poskytování služby. Součástí služby je také podpora prezentace a samostatnosti klientů, včetně jejich pozitivní prezentace směrem k veřejnosti.

Projekt Centrum motivace a stimulace realizuje provoz nízkoprahového zařízení pro děti a mládež.

Při řešení klientských zakázek spolupracujeme za souhlasu klienta se školami, úřady a dalšími institucemi, které jsou součástí řešení problémů. Na koncepční a obecné úrovni spolupracujeme také s městem a městskou částí, s jinými organizacemi a také např. s volnočasovými zařízeními. Snahou je **podporovat samostatnost klienta** a co nejvíce pomoci jeho zařazení do běžných služeb.

1.4 Čas zkusit to jinak

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: 1. 1. 2010–31. 12. 2012

Výše rozpočtu: 6 254 321 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Základním cílem projektu je **napomoci dlouhodobě nezaměstnaným či nezaměstnaností ohroženým obyvatelům sociálně vyloučených romských lokalit v Jihomoravském kraji k plnohodnotnému a dlouhodobě udržitelnému zapojení se do standardních sociálně-ekonomických sítí**.

Klienti se společně s pracovníky organizace zaměřují na **stabilizaci rodinné situace a zvýšení příležitostí k získání pracovního místa** formou aktivního vedení při vyhledávání zaměstnání, nástupu do něj a udržení si pracovního místa. IQ Roma servis bude prosazovat systémový koncept **rovného přístupu v zaměstnání**.

Stěžejními aktivitami je poskytování **odborného sociálního poradenství a služeb zaměstnanosti** ve městě Brně, nově budou služby zaměstnanosti ve spolupráci s terénním sociálním pracovníkem rozšířeny také do **obcí Jihomoravského kraje**. Pro efektivnější realizaci projektu jsme uzavřeli partnerství s Jihomoravským krajem, statutárním městem Brnem, městy Bučovice, Ivanovice na Hané, Veselí nad Moravou, Vyškov a obcí Zastávka u Brna.

1.5 Jde to i jinak – systém pro úspěšné uplatnění mladých Romů na trhu práce

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: 1. 4. 2009–31.3.2011

Výše rozpočtu: 7 942 446 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Cílem projektu je vytvoření podmínek pro **profesní a osobnostní rozvoj mladé romské generace**. Projekt má **aktivizační, preventivní, vzdělávací, informační a poradenskou rovinu**, která podporuje a rozvíjí zvyšování obecné i odborné kvalifi-

Projekt Jde to i jinak je zaměřen na profesní a osobnostní rozvoj mladé romské generace.

kace a adaptability, tedy uplatnitelnosti Romů ve vzdělávacím procesu a návazně na trhu práce. Svým obsahem se zaměřuje na podporu a aktivizaci dospívající generace ve věku 10–18 let a jejich rodičů.

Pracovníci organizace ve spolupráci s experty spolupracujících institucí nabízí mladé romské generaci komplexní balíček služeb zaměřených na **odpovědnou, smysluplnou a dlouhodobě udržitelnou volbu sekundárního vzdělávacího cyklu a budoucího zaměstnání, osobnostní a volnočasové aktivity** a posilující programy výuky obecných i specifických kompetencí podpořené úzkou spoluprací se vzdělávacími institucemi a jejich rodiči.

V rámci projektu jsou ověřeny a popsány metodologické postupy, které budou po skončení projektu dále šířeny jako ověřené postupy práce a příklady dobré praxe.

Ve spolupráci se školami probíhaly především **poradenské lekce na základních a středních školách**, následně pak **individuální poradenství**, do něhož se zapojilo přes 200 klientů a jejich rodičů. V návaznosti na poradenské aktivity probíhala výuka individuální nebo ve skupinách. Realizace nízkoprahového klubu zaměřeného na prevenci a podporu volnočasových aktivit byla doplněna zájmovými kroužky zaměřenými na hudbu, tanec, fotografování či divadelní aktivity. Do projektu se doposud zapojilo **více než 1 000 osob**. Přidaná hodnota projektu spočívá především v jeho komplexnosti a provázanosti formálního i neformálního vzdělávání s důrazem na potřebu osobnostního rozvoje a sebedůvěry mladé romské generace, a to v kontextu komunity i majoritní společnosti.

Těžištěm řady projektů jsou aktivity v oblasti začleňování Romů na trh práce.

1.6 Projekt Together and Across

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: 1. 6. 2009–31. 5. 2012

Výše rozpočtu: 4 605 250 Kč

Zdroje: **Evropská unie (95 %), státní rozpočet ČR (5 %)**

Projekt **mezinárodní spolupráce** je primárně zacílen na **posílení a inovaci kompetencí zapojených partnerů v práci s oby-**

vateli sociálně vyloučených lokalit a k zavádění nových, jinde však už osvědčených, metod práce.

Projektové partnerství je tvořeno **pěti zahraničními organizacemi (Asociación Valenciana de Ayuda al Refugiado – Španělsko, Fundación Secretariado Gitano – Španělsko, Indi Roma 97 Social Foundation – Bulharsko, Organizatia Caritas Satu Mare – Rumunsko, The County Administrative Board of Stockholm – Švédsko)** a **čtyřmi tuzemskými subjekty (IQ Roma servis, EAPN Česká republika, Jihomoravský kraj a statutární město Brno)**. Působením některých z partnerů v síťujících organizacích (EAPN, EURoma aj.) na evropské úrovni se předpokládá i vliv na tvorbu sociálně inkluzivních koncepcí na evropské úrovni. Důležitou součástí partnerství je i díky pestrosti zapojených subjektů **rozvoj spolupráce mezi neziskovým sektorem a státní správou** a snaha o **prověření funkčnosti koncepce Ethnic Friendly zaměstnavatel v dalších evropských zemích**.

V roce 2010 proběhla také dvě setkání mezinárodního partnerství. Úvodní červnový mítink v Brně umožnil zapojeným organizacím seznámit se s kontextem a metodami práce IQ Roma servisu a také došlo k upřesnění témat společného zájmu. Navazující setkání v Bulharsku se pak soustředilo především na **aktivity v oblasti začleňování Romů na trh práce** a na vzájemnou výměnu zkušeností a inspiraci pro sociální podnikání.

Součástí projektových aktivit je také pravidelné informování českých i zahraničních partnerů o zmiňovaných tématech řešených v rámci partnerství. Děje se tak prostřednictvím pravidelně vydávaného elektronického bulletinu, který je dostupný na webových stránkách organizace. Česká verze bulletinu svým obsahem reaguje na aktuální situaci v ČR a nabízí i pohled z dalších zemí (např. na tematiku předlužování, zaměstnávání a další), verze anglická svým čtenářům nabízí informace o situaci a postupech práce v ČR. K pravidelnému odběru projektového bulletinu emailem je možné se přihlásit na emailové adrese **togetherandacross@iqrs.cz**.

1.7 Vzdělání je cesta

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Období realizace: 1. 3. 2010–28. 2. 2013

Výše rozpočtu: 9 811 449 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Ústředním cílem projektu je **zvýšení znalostí a dovedností pracovníků partnerských a dalších spolupracujících organizací** v oblasti práce s žáky ohroženými sociálním vyloučením, prostřednictvím vytvoření metodik výuky a také akreditovaných kurzů pro sociální a pedagogické pracovníky působící v oblasti práce s danou cílovou skupinou. Projekt je nadregionální – jeho aktivit se budou účastnit zástupci cílových skupin jak z Jihomoravského a Olomouckého kraje, tak z kraje Moravskoslezského.

V loňském roce byly úspěšně akreditovány kurzy Poradenství pro volbu školy, Poradenství pro volbu povolání, Case management v práci s rodinou, Osobnostní výchova a práce v NZDM.

V roce 2011 pak připravujeme akreditaci pro další kurzy jako je Finanční vzdělávání mládeže, kurz s tematikou multikulturality Poznejme se, Systémy evidence, monitoringu, evaluace práce s mládeží a kurz Metody lokální spolupráce a síťování. Rovněž budou vyškoleni první pracovníci pohybující se v oblasti poskytování sociálních služeb.

1.8 Začni tady a teď – Systém podpory udržitelnosti v hlavním vzdělávacím proudu pro žáky se sociálně kulturním znevýhodněním

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Období realizace: 26. 1. 2010–30. 6. 2012

Výše rozpočtu: 4 906 244 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Hlavním cílem projektu je uplatnit efektivní nástroje ke **zlepšení současné situace v oblasti vzdělávání dětí se sociokulturním znevýhodněním ve vybraných obcích Jihomoravského kraje**. Jedná se zejména o udržení žáků v hlavním vzdělávacím proudu a podporu při nástupu na navazující studium. Přidruženým cílem je podpora participace rodičů na vzdělávání a profesní volbě žáků, prevence a eliminace sociálně patologických jevů u žáků základních škol a následně pak pilotní ověření aktivit pro dlouhodobou a systematickou spolupráci škol a neziskové organizace při realizaci inkluzivního vzdělávání.

Projekt je zaměřen na práci ve vybraných obcích Jihomoravského kraje. Mezi tyto obce patří Zastávka u Brna, Mikulov, Ivanovice na Hané, Bučovice, Vyškov a Břeclav.

Mezi klíčové aktivity projektu **patří skupinové a individuální profesní poradenství a poradenství pro vzdělanost, terénní pedagogická práce, divadlo Fórum, osobnostní výchova a výuka a aktivizace místní iniciativy**.

Partnerem zapojeným do projektu je ZŠ Ivanovice na Hané.

V roce 2010 byla práce zaměřena zejména na navazování spolupráce s jednotlivými obcemi a získávání klientů. Ve druhé polovině

Cílem projektu Začni tady a teď je zlepšení současné situace v oblasti vzdělávání dětí se sociokulturním znevýhodněním ve vybraných obcích Jihomoravského kraje.

ně roku jsme na vybraných školách začali realizovat individuální i skupinové poradenství, v některých obcích se podařilo započít i s výukou získaných klientů. Zaměřili jsme se také na získávání důvěry potencionálních klientů.

1.9 Efektivní a profesionální poskytování terénních programů v sociálně vyloučených lokalitách ve městě Brně

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: 1. 9. 2009–31. 8. 2011

Výše rozpočtu: 3 636 714 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Projekt realizujeme v partnerství s organizací DROM, romské středisko. Projektové aktivity IQ Roma servisu jsou zaměřeny na poskytování terénní sociální práce a terénní sociálně-pedagogické práce ve městě Brně. Cílem je **zlepšení životní situace sociálně znevýhodněných klientů zejména z vyloučených romských lokalit**.

Přínosem projektu je intenzivní práce s klienty, což je umožněno zajištěním finančních prostředků na navýšení kapacit pracovníků.

Terénní sociální práce byla poskytována zejména v zóně IPRM (Cejl, Bratislavská, Francouzská) a pracovníci se v roce 2010 věnovali zejména individuální sociální práci, informování nájemníků o plánovaných změnách v lokalitě, realizaci programu Druhá šance (prevence a řešení zadluženosti), jednání s magistrátem a městskými částmi o plánech v lokalitě.

Terénní sociálně-pedagogická práce se zaměřila na poskytování prostoru pro kvalitní trávení volného času a osobnostní rozvoj sociálně znevýhodněných dětí a mládeže. Pracovníci se dále věnovali motivačním a preventivním aktivitám.

V roce 2011 budeme pokračovat v práci se současnými klienty, ale také navazovat kontakt s novými klienty. V oblasti systémových aktivit se terénní sociální pracovníci zaměří na připravované změny v zóně IPRM (Cejl, Bratislavská, Francouzská), zejména na **prosazení prostupného modelu bydlení** v této zóně a návaznost aktivit na program Druhá šance zacílený do této lokality. Terénní sociálně-pedagogičtí pracovníci budou rozvíjet motivační a preventivní aktivity pro sociálně znevýhodněné děti a mládež.

1.10 Centrum integračních služeb Břeclav

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: 1. 6. 2009–31. 5. 2012

Výše rozpočtu: 7 870 720 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Projekt Centra integračních služeb Břeclav má za cíl poskytnout cílové skupině IQ Roma servisu v Břeclavi komplexní nabídku služeb, po kterých v této lokalitě existovala dlouhodobá poptávka.

Služby jsou zaměřené na práci s klientskou rodinou jako celkem a zahrnují **práci v terénu s dětskými i dospělými klienty, poradenství poskytované v zázemí pracoviště, specializované profesní poradenství, pravidelnou nabídku možností trávení volného času v nízkoprahovém klubu a v návazných kroužcích, nabídku vzdělávacích aktivit** (po celé tři roky probíhá pravidelná organizovaná výuka zvyšování PC dovedností a doučování v relevantních předmětech).

V rámci projektu rovněž probíhají **skupinové lekce na břeclovských základních školách**, jejichž zaměření se týká osobnostní výchovy a budoucí volby dalšího studia a zaměstnání. Součástí projektu je též výukový akreditovaný kurz, zaměřený na zvýšení kompetencí v oblasti **práce s PC**.

1.11 Společná cesta – komplexní práce s rodinou

Období realizace: 1. 4. 2010–31.12.2010

Výše rozpočtu: 776 153 Kč

Zdroje: **Rada vlády pro záležitosti romské komunity (70 %), Open Society Institute (30 %)**

Cílem projektu Společná cesta byla **intenzivní práce s romskými rodinami**, která přináší efektivní a dlouhodobé dopady pro rodiny ve složitých životních situacích. Formou aktivní spolupráce multidisciplinárního týmu je zajištěna profesionalita a komplexnost řešení zakázek a cílů rodiny. Základní užitou metodologií byl **case management**, kdy kazuistiky rodiny jsou týmem odborníků řešeny v rámci **intenzivní a pravidelné spolupráce**. Pracovní tým IQ Roma servisu, složený z pracovníků sociálního a pedagogického programu, spolupracoval s vybranými rodinami. Na základě zkušeností zvolil nová témata, především v oblasti sociálně právní ochrany dětí a prevence drogové závislosti. Rodinám bylo poskytováno **odborné sociální poradenství, rodinná asistence a poradenství v oblasti výchovy a péče o dítě**. Návazně pracovníci realizovali osobnostní preventivní lekce na školách a preventivní programy v nízkoprahovém zařízení.

Během realizace projektu se pracovalo s **22 rodinami**. V rámci spolupráce terénních sociálních pracovníků, pedagogických

Rada vlády pro záležitosti romské komunity finančně přispívá na intenzivní práci s romskými rodinami.

pracovníků a jiných institucí bylo uskutečněno **555 kontaktů**. Součástí projektu byla realizace **preventivních lekcí**, kterých na základních školách proběhlo **20**.

1.12 Jak to vidím já

Období realizace: 1. 3. 2010–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 28 572 Kč

Zdroje: **Ministerstvo kultury (70 %), Open Society Institute (30 %)**

Hlavním cílem bylo prostřednictvím restrukturalizace a inovace webových stránek pro mládež podpořit **pozitivní prezentaci romské mládeže** a současně vytvořit webové stránky navazující na pravidelné aktivity IQ Roma servisu. Webové stránky **www.jaktovidimja.cz** byly za spolupráce pracovníků, klientů a externích odborníků inovovány a zatraktivněny.

1.13 My umíme, přesvědčte se sami

Období realizace: 1. 3. 2010–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 7 023 Kč

Zdroje: **Ministerstvo kultury (70 %), Open Society Institute (30 %)**

Některé projekty podporují veřejná vystoupení našich klientů.

Hlavním cílem projektu bylo poskytnout romské mládeži možnost **prezentace na veřejnosti v pozitivním smyslu**. V rámci aktivit organizace se klienti měli možnost účastnit workshopů a nácviků hudebních a tanečních aktivit. Poté byla prostřednictvím **festivalů, soutěží či výjezdů** zajištěna možnost jejich taneční či hudební vystoupení prezentovat široké veřejnosti. Děti se zúčastnily **deseti hudebních a tanečních vystoupení**.

1.14 Volným časem zdravým hlasem

Období realizace: 13. 4. 2010–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 41 970 Kč

Zdroje: **statutární město Brno (70 %), Open Society Institute (30 %)**

Cílem projektu bylo především nabídnout **smysluplné trávení volného času** a současně podporovat talenty a prezentaci mladých Romů směrem na veřejnost. Sportovní aktivity v centru i ve venkovních prostorách byly cíleně doplněny kampaněmi zaměřenými na zdravý životní styl, prevenci proti kouření, drogám a rizikovému sexuálnímu chování.

Během realizace projektu proběhlo ve spolupráci s Masarykovou univerzitou a internetovým Radiem R **školení moderátorů**. Školení bylo zaměřeno na prezentaci, techniky projevu, přípravu reportáží, námět vlastního pořadu a ovládání rádiové techniky. V rámci tohoto školení tři dívky projevíly skutečný zájem o vlastní pořad, pravidelně se začaly scházet a připravovat podklady pro svůj pořad. V současné době běží na Radiu R **dva pravidelné pořady**: Sar oda dikhav me aneb Jak to vidím já a Čercheňa.

O vysílání a možnosti zapojení se do vysílání jsou pravidelně informováni klienti IQ Roma servisu, a to prostřednictvím pedagogických pracovníků. Každý pořad je vysílán jednou za 14 dnů a je plný hudby, diskusí a energie.

Díky pravidelnému vysílání a nutnosti přípravy **se zlepšily komunikační dovednosti moderátorek a současně se rozvíjí jejich všeobecný přehled**. Rádio vidíme jako **nástroj pro smysluplné trávení volného času a zejména jako prostředek pro rozvoj schopností a dovedností romské mládeže** vzhledem k její lepší budoucnosti.

Další **školení pro moderátory** bude probíhat v průběhu roku 2011 a vyškolení tvůrci pořadů budou úzce spolupracovat napříč programy a úseky sdružení, např. s hudební dílnou, poradnou pro volbu školy. Internetové rádio bude i nadále zcela nekomerční a bez politické angažovanosti.

1.15 Vzděláním proti sociálnímu vyloučení, informační kampaň

Období realizace: 1. 6. 2010–31. 12. 2011

Výše rozpočtu: 482 320 Kč

Zdroje: **Nadace Open Society Fund Praha (100 %)**

Projekt se zaměřuje na otázku **desegregace českých škol** spočívající v **reintegraci zdravých žáků z praktických základních škol do běžných základních škol**. Tento cíl je naplňován prostřednictvím **informování** romských rodičů o specifikách ZŠ praktických a speciálních, dále pak **asistencí** našich odborných pracovníků při zápisu žáka a jeho integraci do běžného vzdělávacího procesu.

Projekt vychází z naší aktivní účasti v **koalici Společně do školy**, z realizované „akce zápis“ a ze spolupráce s Českou školní inspekcí při tematických šetřeních na bývalých zvláštních školách. Projekt je realizován ve městě Brně a vybraných lokalitách Jihomoravského kraje. Součástí nesegregačních aktivit je podpora romských žáků ve studiu na školách s malým zastoupením Romů, aby se paralelně nevytvářely alternativy ZŠ praktických v podobě běžných základních škol s vysokými procenty romských žáků.

Další projekty slouží k pořádání komunitních akcí a veřejných vystoupení našich klientů.

Na podzim roku 2010 začala kampaň **Dža andre lačni škola/ Jdi do dobré školy**. Tato kampaň běžela až do jara 2011. V rámci kampaně byly v tramvajích městské hromadné dopravy umístěny letáky motivující k informovanému výběru školy. V období před zápisy do základních škol vznikl **videoklip** s tematikou kvalitního vzdělání, který byl umístěn na webové stránky organizace. Terénní a pedagogičtí pracovníci distribuovali také formou osobního kontaktu **informace** o zápisech do škol a o možnostech volby školy. Někteří z rodičů využili také možnosti **doprovodu** přímo na zápis.

V průběhu roku 2011 sledujeme úspěšnost dětí při nástupu do základních škol a nabízíme jim podporu při nástupu do 1. třídy.

1.16 Pro radost

Období realizace: 1. 9. 2009–30. 6. 2010

Partner projektu: Centrum 8D

Výše rozpočtu: 97 704 Kč

Zdroje: **Nadace Vodafone (100 %)**

Projekt usiloval o **zvýšení povědomí místních obyvatel o cílech a fungování nízkoprahového zařízení**. Posílil pozitivní vnímání klubu i našich klientů. Základním cílem bylo za spolupráce klientů vyrobit nový mobiliář (lavičky, hrací prvky, informační tabule) a instalovat jej do blízkého parku Leitnerova/Vodní ve městě Brně.

Formou pravidelných workshopů v Centru 8D se klienti na výrobě laviček a dalšího mobiliáře osobně podíleli. V květnu 2010 pak proběhlo slavnostní odhalení nově instalovaných výrobků v parku. Součástí slavnosti bylo pozvání okolních obyvatel i rodičů klientů a uspořádání **festiválu Pro radost**. Na tomto festivalu vystoupili klienti s **hudebním a tanečním vystoupením**, dále bylo poskytnuto malé občerstvení a pro děti připraveny zábavné hry. Pořádání festivalu podpořila také firma Pleon Media, která zprostředkovala ozvučení a část propagace. Festivalu se zúčastnilo více než **100 osob** a společný park oživila a ozdobila lavičky a hrací prvek společně s cedulí, která připomíná komunitní rozměr celé akce a zapojení klientů NZDM a dalších dobrovolníků.

V rámci festivalku Pro radost se klienti aktivně zapojili do zkrášlení přilehlého parku.

1.17 Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR (NAPSI spolu!)

Komunitární program PROGRESS

Období realizace: 1. 1. 2009–31. 12. 2010

Výše rozpočtu: 11 465 372 Kč

Zdroje: **Evropská unie (80 %), Open Society Institute (20 %)**

Projekt si kladl za cíl **zvýšit povědomí veřejnosti o procesech sociálního začleňování prostřednictvím realizace modelu participativní tvorby návrhu dalšího NAPSI a průběžným informováním o jeho naplňování**. Partnersky se na něm podílely organizace Člověk v tísni, EAPN ČR, SKOK a Socioklub za spolupráce s FSS MU v Brně.

V průběhu roku 2010 byly finalizovány všechny výzkumné aktivity, které ukázaly nízkou míru propojenosti současného NAPSI s ostatními relevantními strategickými dokumenty a především nefunkční nastavení obsahu NAPSI, kde je sice všechno zmíněno, ale není jasné, jak a co by se realizovat mělo.

Jedním z veřejných vystoupení našich klientů bylo představení *Romeo a Julie* postavené na myšlence tolerance.

Ohlasy v tisku – Jak řešit otázky spojené s chudobou a sociálním vyloučením v ČR?

Představitelé projektu NAPSI spolu! v Praze 19. května představili výsledky **prvního Národního setkání lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením**. To se konalo 15.–16. dubna 2010 v Praze v rámci kampaně Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010. Výsledky tohoto setkání se stanou podkladovými materiály pro **Národní akční plán sociálního začleňování 2011–2013**. První Národní setkání lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením pořádala organizace EAPN ČR ve spolupráci s projektovým partnerstvím NAPSI spolu! (IQ Roma servis, Člověk v tísni, SKOK) jako jednu ze svých aktivit Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Setkání se zúčastnilo celkem 27 osob s různými typy zkušenosti s chudobou a sociálním vyloučením z těchto organizací: Rozkoš bez rizika, Ester, Sdružení pro probaci a mediaci v justici, A Kluby ČR, DOM, Fokus Praha, Nový prostor, Podané ruce, Slezská diakonie a Zahrada.

Během setkání se účastníci měli možnost vyjádřit k oblasti, které z jejich pohledu nejvíce ovlivnila chudoba a sociální vyloučení. Podrobněji se pak zaměřili na tato témata: vztahy a komunikace s okolím, dluhy a exekuce, nedostatečné vzdělání, hazard a pracovní příležitosti. Mezi podněty a návrhy pro tvorbu Národního akčního plánu sociálního začleňování 2011–2013 například patří: rozvoj nabídky integračních služeb, přeměna úřadu na otevřené instituce s důrazem na individuální přístup ke klientovi, budování tzv. sociálních bytů, změna legislativy v oblasti poskytování půjček a jejich vymáhání, podpora vzdělávacího procesu s trhem práce, podpora podnikání a regulace počtu heren. Účastníci mimo jiné zdůrazňovali, že chudoba a sociální vyloučení s sebou nesou silný pocit stigmatizace, subjektivní pocit negativního nálepkování a upevnění pocitu „druhořadého“ občana i člověka, ústící až k diskriminačnímu chování, nejčastěji ze strany institucí a úřadu veřejné správy. To vše se pak negativně projevuje na mezilidských a rodinných vztazích. Fakt, že si téma silného stigma a obtížného vypořádávání se s negativní nálepkou a předsudky vybrali sami účastníci jako prioritní, jen znovu dokládá, že pojmání a řešení problému chudoby primárně jako záležitosti hmotného strádání je silně zjednodušené.

Výstupem setkání jsou také tzv. **videopohlednice**, které byly natočeny lidmi, jež mají osobní zkušenost s chudobou a sociálním vyloučením, aby upozornili širokou veřejnost a hlavně zákonodárce na hlavní problémy, které jsou s chudobou a sociálním vyloučením spojené. Na setkání byli také vybráni čtyři zástupci, kteří se ve dnech 24.–25. června 2010 zúčastní **Evropského setkání lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením v Bruselu**.

Sociální služby (20. 6. 2010)

V návaznosti na zhodnocení současné podoby NAPSÍ a procesů tvorby došlo k pilotnímu ověření metody participativní tvorby strategického dokumentu. Z aktivit vzešlo několik zásadních produktů, s kterými je možné se seznámit na www.napsi.cz. Jedná se především o podkladový materiál, který shrnuje **podněty pro tvorbu budoucího NAPSÍ a reflektuje potřeby z lokální úrovně i přímo od zástupců cílových skupin**. Zapojení expertů definovali hlavních pět oblastí, kterými by bylo vhodné se v rámci dalšího cyklu zabývat.

Dále byl vytvořen a pilotně ověřen **model tvorby a vyhodnocování naplňování strategického dokumentu typu NAPSÍ**. Produkty projektu pak byly předány relevantním institucím na centrální i lokální úrovni. O míře jejich využití se rozhodne v průběhu letošního roku.

1.18 Džuvli, daj, Romňi (Romské ženy)

Období realizace: 31. 8. 2010–1. 8. 2011

Výše rozpočtu: 164 350 Kč

Zdroje: **Open Society Institute (100 %)**

Cílem projektu je vznik **konzultační skupiny romských žen**, které si i při svých domácích povinnostech dokáží vytvořit volný čas pro občanskou angažovanost, setkávání se, pro diskuse eliminující míru sociálního vyloučení a dobrovolnou organizační pomoc na akcích jako je např. Mezinárodní den Romů, komunitní akce, apod. **Ženy se stanou nositelkami a prostředníky pro lepší budoucnost rodiny i pro další generace**. Ženy se prakticky naučí lépe **hospodařit s prostředky**, které mají k dispozici, naučí se věnovat i samy sobě a stanou se aktivními nejen v domácnosti.

Tohoto cíle se naše pracovnice snaží dosáhnout prostřednictvím vedení **tematických besed**, které se uskutečňují jednou měsíčně. Těmito besedami také romské ženy společně přicházejí i na společná témata a zájmy, které se týkají nejen prevence.

Projekt byl zahájen přípravnou fází v měsíci září 2010, přičemž přípravná fáze byla zaměřena zejména na **informační kampaň**, která probíhala prostřednictvím terénních pracovníků IQ Roma servisu. Byly vytvořeny propagační materiály, které informovaly

IQRS od loňského roku intenzivněji pracuje se skupinou romských žen.

o možnosti setkávání se romských žen nad různými tématy. Tyto materiály byly distribuovány terénními pracovníky přímo do domácností žen. Přípravná fáze trvala do října 2010, od listopadu 2010 začaly **tematické besedy, jejichž obsah souvisel s komunálními volbami, romskými tradičními Vánoce, vyráběním adventních věnců, zápisy dětí do základních škol a finančním poradenstvím**.

Pro ženy se připravují exkurze, besedy s odborníky a příležitosti pro zapojení se do radiového vysílání.

1.19 Learning Community – Immigrants as Educational Facilitators Pave the Way for Immigrants to Access Lifelong Learning

Partner projektu: IQ Roma servis, o.s.

Období realizace: cca 1. 10. 2009–31. 9. 2012

Výše rozpočtu: 359 500 Kč

Zdroje: **Evropská unie (80 %), vlastní zdroje (20 %)**

Projekt zaměřený na implementaci koncepce celoživotního vzdělávání v komunitách migrantů v zemích partnerů projektu (Německo, Řecko, Rakousko, Holandsko), v jehož rámci IQ Roma servis v roce 2010 **vytvořil metodickou příručku pro nábor a spolupráci s dobrovolníky v sociálně vyloučených lokalitách**. V následujícím roce budeme s partnery projektu spolupracovat při reflexi realizovaných aktivit.

1.20 Brno slaví Mezinárodní den Romů 2010

Období realizace: 8. 4. 2010

Výše rozpočtu: 50 000 Kč

Zdroje: **statutární město Brno (100 %)**

Oslavy Mezinárodního dne Romů se uskutečnily v roce 2010 na Moravském náměstí v Brně pod záštitou ministra vlády České republiky pro lidská práva Michaela Kocába, poslankyně Kateřiny Jacques, hejtmana Jihomoravského kraje Michala Haška, primátora statutárního města Brna Romana Onderky a členky Zastupitelstva města Brna Kateřiny Dubské.

Cílem projektu bylo oslavit mezinárodní svátek, který je společný pro všechny Romy, ukázat Romy, jejich kulturu, jazyk a identitu v pozitivním světle. Současně byl projekt veden snahou prostřednictvím oslav přispět k **odbourávání vzájemných bariér mezi Romy a majoritní společností, a tím k lepšímu vzájemnému poznání a porozumění**.

Na uspořádání společné oslavy konané 8. dubna 2010 se kromě IQ Roma servisu podílelo ještě několik brněnských organizací: DROM, romské středisko, Muzeum romské kultury, občanské sdružení Petrov, občanské sdružení Ratolest a Společenství Romů na Moravě.

Program oslav byl velmi bohatý, spojený s vázáním stužek na Strom Tolerance, přehlídkou romské tradiční i popové hudby, tancem a zpěvem.

Organizátoři brněnské oslavy Mezinárodního dne Romů 2011, pod koordinací IQ Roma servisu, jsou motivováni stejným cílem jako loni a věří, že i tento rok bude oslava finančně podpořena statutárním městem Brnem. Jedním z hlavních bodů oslav bude vázání stužek na Strom Tolerance, který byl vysazen v městském brněnském parku Lužánky, což je místo, kde bude probíhat i kulturní program, kde diváci kromě hudby a tance budou moci zhlédnout i přehlídku tradičních romských oděvů ze sbírek Muzea romské kultury.

Na mezinárodní podporu oslav oslovilo PR IQ Roma servisu několik zahraničních organizací pro sjednocující akt, kterým bude zpěv romské hymny ve stejnou hodinu. Oslavy 8. dubna 2011 se v Brně uskuteční pod záštitou primátora Romana Onderky a s vyjádřenou podporou amerického velvyslance Normana Eismana.

IQRS se každoročně podílí na organizaci Mezinárodního dne Romů

1.21 Tancem k pochopení a toleranci

Období realizace: 1. 8. 2009–1. 8. 2010

Výše rozpočtu: 244 353 Kč

Zdroje: **Mládež v akci (28,5 %)**, **Ministerstvo kultury (32,7 %)**, **Jihomoravský kraj (38,7 %)**

Tento projekt se zaměřoval zejména na **předání myšlenky tolerance k odlišnostem skrz taneční show ve stylu street dance**. Tato show nesla název **Romeo a Julie – příběh ulice**. Jedním z hlavních témat představení bylo bezproblémové soužití příslušníků odlišných kultur, zejména Romů a Neromů. Druhým cílem projektu bylo **předat mladým lidem ideu tance** jako kvalitní náplně volného času, tedy i jako prevence sociálně-patologických jevů. Metody, se kterými byl projekt spojen, byly nové a neotřelé. Patřilo mezi ně zejména osm tanečních představení realizovaných samotnými klienty organizace, která v sobě spojovala moderní hudbu, tanec a smysluplný děj.

Projekt byl realizován v rozsahu dvanácti měsíců ve městě Brně. Byli do něj zapojeni jak členové taneční skupiny navštěvující organizaci, tak i tanečnice z většinové společnosti a dalších 400 diváků ze základních škol, dalších organizací pracujících s mlá-

deží a rovněž z řad široké veřejnosti. Naším cílem bylo, aby lidé díky tomuto projektu více poznali schopnosti mladých Romů, aby na příkladu naší skupiny viděli, že Romové a Neromové spolu dokáží spolupracovat a společně něco dokázat.

1.22 Projekt Teambuilding sociálních a pedagogických pracovníků s odbornou diagnostikou na rok 2010

Období realizace: 28. 7. 2010–31. 7. 2010

Výše rozpočtu: 20 000 Kč

Zdroje: **statutární město Brno (100 %)**

Místo realizace: Lucký vrch u Poličky

Teambuildingové aktivity organizace, které umožňují pracovat na níže zmíněných oblastech rozvoje, jsou již řadu let součástí naší organizační kultury a metod práce. Loňské pracovní setkání kladlo důraz na rozvoj a udržení kvality poskytovaných sociálních, vzdělávacích, zaměstnaneckých a právních služeb pro sociálně vyloučené romské komunity města Brna a JMK. Pracovníci organizace musí flexibilně reagovat na proměňující se potřeby klientů všech věkových kategorií. Stabilně je tedy nutné umožňovat pracovníkům vzdělávání v nových oblastech, k jejichž vymezení přispívá **hloubková analýza práce s klienty** jak na kvalitativní, tak kvantitativní úrovni, její vyhodnocování a rovněž **důsledné plánování na různých úrovních** (operační i strategické).

Vedle toho klade klientská práce značné nároky na psychiku zaměstnanců. Je tedy nezbytné nejen dbát o vzdělanostní rozvoj pracovníků organizace, ale rovněž ustavičně pracovat na **psychické kondici a pohodě** pracovníků a rozvíjet schopnost vědomé psychohygieny. Do této oblasti bezesporu patří i rozvoj **týmové spolupráce**, bez které není možné komplexně pracovat s klientem či rodinnou sítí klienta. **Komunikace** mezi členy týmu i komunikace mezitýmová je jednou z určujících složek kvalitního poskytování sociálních služeb. Obzvláště v situaci neustále se rozvíjející organizace, kdy se nově příchozí pracovníci potřebují přirozenou cestou integrovat do již fungujících struktur. Teambuilding byl již tradičně koncipován jako čtyřdenní intenzivní pracovní setkání pro všechny pracovníky organizace.

2. Projekty připravované na další období (2011 a dál)

2.1 Centrum integračních služeb Brno

Období realizace: cca 1. 6. 2011–31. 5. 2013

Výše rozpočtu: 29 000 000 Kč

Zdroje: **Regionální operační program (85 %)**, **Jihomoravský kraj, statutární město Brno a další donoři (15 %)**

Cílem projektu, jehož investiční část bude realizována v letech 2011–2013, je **rekonstrukce budovy Vranovská 45**, která je občanskému sdružení IQ Roma servis zapůjčena Magistrátem města Brna na 17 let.

Rekonstrukcí objektu bude naplněn hlavní cíl projektových aktivit – **vytvoření systémového pracoviště řešícího problematiku sociálně vyloučených lokalit Brna a Jihomoravského kraje** na bázi profesionálního poskytování sociálních a pedagogických služeb, v kombinaci s individuálním přístupem založeným na znalosti dané problematiky a funkčním propojení aktivit s místními základními školami, relevantními středními a vysokými školami, úřady práce, úřady městských částí a dalšími institucemi a organizacemi, se kterými IQ Roma servis dlouhodobě spolupracuje při aktivitách zaměřených na pozitivní změnu situace.

Aktivita, které budou po rekonstrukci realizovány, se zaměří především na **zvyšování vzdělanosti, kvalifikace, zaměstnatelnosti a zlepšení sociálně ekonomické úrovně obyvatel sociálně vyloučených lokalit s důrazem na věkové kategorie 3–18 let a na systémové řešení příčin, nikoli pouze následků.**

V projektu budou působit poradci pro zaměstnanost, sociální pracovníci, terénní pracovníci, pedagogové a motivační pracovníci. Denně budou vedle sociální a právní poradny poskytovat své služby poradenství pro zaměstnanost a pro volbu školy, doučování, PC a multimediální kurzy, výukové aktivity pro dospělé, volnočasové a nízkoprahové aktivity, klub pro matky s dětmi, rádio pro romskou mládež a další aktivity.

Vytvoření Centra integračních služeb poskytne obyvatelům prostor pro **rozvoj osobnostních kompetencí a stabilizaci vlastní sociální situace a vytvoření plánu rozvoje směrem k samostatným, na státu nezávislých občanů.**

V roce 2010 došlo k vytvoření relevantních dokumentací, bylo požádáno o stavební povolení, které se (i přes obstrukce některých zapojených subjektů) snad podaří počátkem roku 2011 získat, a budeme moci v souladu s harmonogramem započít s vlastní rekonstrukcí.

2.2 Centrum komunitní a terénní sociální práce

Období realizace: 1. 1. 2011–31. 12. 2011

Výše rozpočtu: 7 408 723 Kč (plánovaný rozpočet)

Zdroje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí (73 %), Jihomoravský kraj (24,5 %), statutární město Brno (3,6 %)**

Následující roky jsou spojeny s udržením kvality poskytovaných sociálních služeb.

V roce 2011 máme v plánu plynule navázat na aktivity Centra komunitní a terénní sociální práce, protože se jedná o dlouhodobý projekt. Projekt bude zajišťovat poskytování terénních programů sociálně znevýhodněným klientům převážně ze sociálně vyloučených romských komunit ve městě Brně a dalších obcích Jihomoravského kraje. Bližší informace k náplni projektu naleznete v kapitole **Projekty realizované v roce 2010**, strana 62.

2.3 Centrum poradenství a zaměstnanosti

Období realizace: 1. 1. 2011–31. 12. 2011

Výše rozpočtu: 3 864 379 Kč (plánovaný rozpočet)

Zdroje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí (72,8 %), Jihomoravský kraj (21,7 %), statutární město Brno (5,6 %)**

Jedná se o dlouhodobý projekt, který bude i nadále zajišťovat poskytování služeb odborného sociálního poradenství ve městě Brně. Bližší informace k náplni projektu naleznete v kapitole **Projekty realizované v roce 2010**, strana 62.

2.4 Centrum motivace a stimulace

Období realizace: 1. 1. 2011–31. 12. 2011

Výše rozpočtu: 4 545 903 Kč (plánovaný rozpočet)

Zdroje: **Ministerstvo práce a sociálních věcí (73,5 %), Jihomoravský kraj (21,3 %), statutární město Brno (5,3 %)**

Jedná se o pokračování dlouhodobého projektu, který bude zajišťovat službu nízkoprahového centra pro děti a mládež. Realizovaná služba nabízí širokou škálu vzdělávacích, volnočasových, preventivních a osobnostně rozvíjejících aktivit. Hlavní cíle směřují k podpoře cílové skupiny v oblastech vzdělávání, kvalitního trávení volného času a v neposlední řadě k rozvoji sociálních a osobnostních kompetencí našich klientů. Bližší informace k náplni projektu naleznete v kapitole **Projekty realizované v roce 2010**, strana 63.

2.5 Vzděláváním k rozvoji

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: cca 1. 6. 2011–1. 6. 2013

Výše rozpočtu: cca 1 600 000 Kč

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

Cílem projektu je **posílení stabilní, kvalitní, expertní zaměstnanecké základny** a podpora edukace jakožto nedílné součásti aktivit, které přispívají k efektivitě práce a podporují otevřenou komunikaci a týmovou spolupráci směrem ke kvalitnímu a konkurenceschopnému poskytování sociálních služeb.

Podáváný projekt je tedy zaměřen na vzdělávání a rozvoj pracovníků organizace. Na základě specifikace vzdělávacích potřeb všech z hodnotících procesů organizace i legislativní úpravy dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů budou do vzdělávacích aktivit tvořených akreditovanými kurzy zapojeni jak sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách, tak vedoucí pracovníci v sociálních službách.

2.6 Osobnost a životní směr

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Období realizace: 1. 4. 2011–31. 3. 2013

Výše rozpočtu: 5 517 981 Kč (plánovaný rozpočet)

Zdroje: **Evropská unie (85 %), státní rozpočet ČR (15 %)**

(projekt je podán, dosud bez rozhodnutí o podpoře)

Projekt přispívá ke zvýšení šancí romské mládeže v dosažení vzdělání a možnosti **uplatnění na trhu práce**. Jedním z hlavních cílů je systematickým profesním a studijním poradenstvím v kombinaci s individuálním vzdělávacím tutoringem zvýšit úspěšnost mladých Romů ve městě Brně v ukončení základního vzdělání a následném nástupu na střední školy a střední odborná učiliště.

Snaha o zvýšení vzdělanosti nesměřuje jen k formálnímu zvýšení počtu studentů, ale také k **prohlubování jejich kompetencí uplatnitelných jak při studiu, tak následně na trhu práce**. Část aktivit, zaměřená přímo na studenty středních škol, pracuje s **motivací vytrvat ve studiu a připravit se na budoucí povolání**. Důležitým cílem je sledovat a dle individuálních potřeb doplňovat znalosti a obecný přehled studentů základních i středních škol.

Osobnostní a sociální výchova, obsažená nejen ve skupinové a individuální práci, sleduje **zvýšení sebevědomí a zdravé reflexe směřující k cílenému rozvoji kompetencí a lepší orientaci ve společnosti**. Nabídka kvalitního a edukačně zaměřeného trávení volného času má charakter prevence sociálně negativních jevů, ale také postupného učení se základních procesů komunikace, dodržování pravidel a zodpovědnosti, k nimž se někteří z klientů ve svém přirozeném prostředí nedostanou. Dalším neméně důležitým cílem je formou terénní práce a kontaktu v rodinném prostředí **zapojit do rozvoje a motivace mladých Romů také jejich rodiny**, které významnou měrou ovlivňují životní aspirace mládeže a mají velký vliv na jejich školní úspěšnost.

Jedním z cílů je podpora participace klientů na aktivitách a především na prezentaci vůči většinové společnosti i komunitě, a to prostřednictvím podpory aktivních skupin, vydávání časopisu, veřejných vystoupení a provozu rádia. Projekt vyhledává mladé osobnosti z řad Romů, které se stávají příkladem pro své vrstevníky a mládež v oblasti vzdělávání, kompetencí a životních aspirací.

Projekt Osobnost a životní směr přispívá ke zvýšení šancí romské mládeže v dosažení vzdělání a možnosti uplatnění na trhu práce.

2.7 Podpora kvalitního života rodiny

Období realizace: 1. 3. 2011–31. 12. 2011

Výše rozpočtu: 1 471 000 Kč

Zdroje: **Rada vlády pro záležitosti romské komunity, Open Society Institute**

Projekt vychází ze zkušeností v oblasti práce s rodinou žijící v podmínkách sociálního vyloučení. Navazuje na projekt Společná cesta, realizovaný v roce 2010. Vychází z jeho metodologie a využívá dosažených zkušeností. Základní ideou je komplexnost a propojenost služeb poskytovaných romským rodinám. Kvalita života rodin je ohrožována kumulovanými vnějšími i vnitřními faktory. Jejich separované individuální řešení snižuje efektivitu služeb a nereflektuje provázanost jednotlivých problémů.

Nadále bude důraz kladen na rozvíjení efektivní práce s rodinou.

Důležitým výstupem práce s celou rodinou je **snaha o odstranění příčin, nikoli pouze eliminace důsledků problémů**, v nichž se jednotliví členové nachází. Inovativní metodou projektu je tzv. sanace rodiny, zaměřená na klienty, jejichž problémy dosáhly stupně ohrožujícího zdravý vývoj dítěte v rodině. Vychází z předpokladu, že ústavní výchova je krajní řešení, které je pro dítě vždy traumatizující a poznamenává natrvalo vztahy v rodinách. Pracovníci proto působí preventivně v rodinách, kde odebrání hrozí, pracují s rodinami, kterým byla udělena předběžná opatření, případně připravují rodiny na návrat dětí z ústavní péče.

K tomu je využíváno metod odborného sociálního a právního poradenství, terénní práce v rodinách, terénní pedagogické práce zaměřené na vzdělávání a předškolní péči a rodinné asistence zaměřené na péči o dítě. Důležitou součástí služby je také zapojení dalších relevantních subjektů (OSPOD, škola, zdravotník) formou konzultací či společných případových konferencí.

2.8 Mateřské centrum

Období realizace: 1. 12. 2010–30. 11. 2013

Výše rozpočtu: cca 5 000 000 Kč

Zdroje: **Open Society Institute**

Projekt je zaměřen na nízkokapacitní mateřské centrum, kde

se pracuje s dětmi ve věku 3–6 let, s cílem napomoci **získání kompetencí a dovedností při vstupu na základní školu**. Cílem projektu je vytvoření metodicky sofistikovaného pracoviště. Projekt vytvoří pro cílové skupiny zázemí pro rozvoj všestranných kompetencí, které napomohou matkám, dětem a jejich rodičům k úspěšnému fungování v sociálním prostředí.

Realizované aktivity umožní matkám **zvýšit své znalosti v oblasti zdravotní péče, zdravého životního stylu, výchovných postupů** pro práci s malými (do tří roků) i staršími dětmi (3–6 let a děti starší) a **poskytnou orientaci v sociálním a ekonomickém systému**. Děti ve věku 2–6 let budou ve spolupráci s matkami připravovány na bezproblémový vstup do školního prostředí. Pro matky dětí ve věku do dvou let bude vytvořeno výukové zázemí pro zvýšení znalostí moderních trendů výchovy.

Aktivitami projektu jsou **poradenství v oblasti zdravotní péče a zdravého životního stylu** pro malé děti a rodiče, **přípravné kurzy pro budoucí maminky, aktivity zaměřené na ekonomii domácnosti, na společné aktivity matek s dětmi** ve věku do dvou let, na **přípravu na vstup do školy, na volnočasové aktivi-**

ty pro děti ve věku 3–6 roků a na **přímou podporu**, spočívající ve zprostředkování pobytových a zájmových aktivit pro zvýšení zapojení do mainstreamingového proudu aktivit pro matky s dětmi.

2.9 Teambuilding sociálních a pedagogických pracovníků s odbornou diagnostikou na rok 2011

Období realizace: léto 2011

Výše rozpočtu: cca 30 000 Kč

Zdroje: **statutární město Brno (100 %)**

Cílem projektu je podpora stabilnějšího, profesionálnějšího a efektivnějšího komplexu dobře koordinovaných, provázaných služeb organizace, a to zejména prostřednictvím diagnostiky funkčních a nefunkčních procesů v organizaci, strategického a operačního plánování, posílení mezitýmových pracovních vztahů a jejich efektivní koordinace, psychohygieny pracovníků a dobrovolníků a rovněž sdílení a přenos informací, doporučení a prožitků mezi kolegy do následné každodenní praxe.

Bez domova to nejde

Česko připomíná v oblasti **sociálního bydlení** Šipkovou Růženku

LENKA MRKVÁNKOVÁ MALÉŘOVÁ

Výsledky mnoha výzkumů potvrzují, že dostupnost a kvalita bydlení v České republice se zryhla. Avšak ne pro každého. Lidé potýkající se s chudobou a sociálním vyloučením znají ze svého každodenního života spíše tu špatnou tvář trhu s bydlením.

Tito lidé mají s oblibou na svůj omezený rozpočet zájem a levnější a zároveň přiměřeně kvalitní bydlení. Omezený počet obecních bytů (v některých obcích dokonce již nestíhají být) a další bytové fondy, dlouhodobě čekací listiny a zvyšující se náklady na získání obecního bytu vedou k hledání jiných forem bydlení, nejčastěji u soukromých majitelů. Avšak zde nastávají ještě více...

„Přičinou bývá nedostatek cenově dostupných nabídek, ale také nezáměr soukromých majitelů u znevýhodněné skupiny nájemníků.“ říká Wail Khazal z neziskové organizace IQ Roma servis, člen týmu NAPSÍ spolu! Pro rodiny s velkým počtem dětí nebo naopak pro osamělé rodiče s dětmi, pro dlouhodobě nezaměstnané, příslušníky jiného etnika, lidi bez příštří, seniory, ale i pro další znevýhodněné skupiny to představuje další závažnou životní překážku. „V mnoha případech právě zde začíná jejich pád na sociální dno. Bez kvalitního domova prostě nelze kvalitně žít.“ říká Khazal.

Vzhledem k tomu, že v ČR doposud nebyla vytvořena národní koncepce sociálního bydlení, jsou sociálně znevýhodnění lidé odkázáni na způsoby bydlení, které nejsou z dlouhodobého hlediska výhodné. Často se tak můžeme setkat se sdílením

domácnosti s příbuznými, kterým se nedáří najít si vlastní bydlení. To může vést ke zhoršení podmínek pro výchovu dětí, zhoršení sociální situace příbuzných, díky přeplávané domácnosti také zvýšenému riziku opoždění bytu.

Avšak bydlení v komerčních obytných nález považovat za dlouhodobě udržitelné, jde spíše o přechodné řešení krizové situace. Nejenže je většina z nich je určena pro jednotlivce, čímž jsou rodiny s dětmi odkázány jen na omezený výběr těchto zařízení, ale poskytnutí samotného bydlení pro zajištění podmínek pro důstojný život a nebo kvalitní péči o děti. Soukromé ubytovny jsou navíc velmi drahé, nelze je tedy považovat za adekvátní formu bydlení pro sociálně potřebné skupiny obyvatel.

Bez doprovodných programů se to neobejde

Lidé potýkající se s chudobou nebo sociálním vyloučením tak nakonec využívají zařízení sociálních služeb, zpravidla se jedná o azylové domy – pro jednotlivce, osamělé rodiče s dětmi, v menším počtu pak také pro úplné rodiny s dětmi. Azylové domy a podobná zařízení jsou však určeny pouze pro přechodné bydlení, zpravidla je zde možné pobývat po dobu jednoho roku. V průběhu této doby by mělo dojít ke stabilizaci životní situace rodiny nebo jednotlivce a měl by se vrátit zpět do „běžného života“.

Výše popsaná situace na trhu s byty však u některých domácností vede k „zachycení“ v síti sociálních služeb – tedy opakovaně využívaní různých azylových domů či jiných zařízení, protože nemají příležitost

zajistit si dostatečné a přiměřené kvalitní bydlení jinde.

Pokud se rodina nachází v obtížné sociální situaci, kdy bydlení není dostupné pouze z důvodu nedostatku financí, není podle dosavadních zkušeností vhodným řešením poslat poskytnutí samotného bydlení. To potvrzují i výsledky seminářů, které se v rámci projektu NAPSÍ spolu! uskutečnily. „Důležitou součástí celého procesu je doprovodný sociální program, který spočívá ve společném hledání řešení problému, se kterým se rodina potýká. Kromě hledání stabilního bydlení se nejčastěji jedná o stabilizaci příjmů rodiny, řešení případných dluhů, péči o děti apod.“ říká Katarína Klamková, ředitelka IQ Roma servisu.

Bez tohoto přístupu nelze dosáhnout trvalého úspěchu, protože právě tato provázanost několika neřešitelných životních situací je hlavním znakem sociálního vyloučení. „Koncepce sociálního bydlení v sobě spojuje jak bydlení, tak právě návazný sociální program, který by měl mít více úrovní. Jeho zájmem je poskytnout ohroženým rodinám adekvátní míru nejen podpory, ale i kontroly. Cílem je mít možnost, v případě úspěšné práce s rodinou, postupně zvyšovat kvalitu jejího bydlení a zároveň snižovat potřebnost míry podpory. Naopak v případě zhoršení situace a výskytu problému je nutné mít možnost přejít u úroveň níže.“ dodává Klamková a vytrácí tak časovou námitku u „dlouhým bytů zadarmo“.

Národní koncepce sociálního bydlení

Jako základ řešení situace nedobrovolného vyloučení z trhu s bydle-

ním proto navrhuje organizace sdružené v programu NAPSÍ společně vytvoření národní koncepce sociálního bydlení, který by v sobě zahrnoval principy výše zmíněné dostupnosti. Nezbytnou součástí je také revize systému sociálních dávek na bydlení a pravidel jejich vyplácení. Z důvodů dostupnosti hledat alternativní způsoby bydlení částečnou domácností potýkající se s chudobou a sociálním vyloučením na tyto dávky nedosáhne, a to přesto, že právě tyto skupiny si bez finanční podpory nemohou dovolit zaplatit adekvátní bydlení. Nezbytnou součástí koncepce by také měl být systém včasné prevence a řešení zadluženosti na nájemném a službách spojených s bydlením.

Vytvoření národní koncepce sociálního bydlení však nebude účinné, pokud nebude zajištěn dostatečný bytový fond vyloučených pro osoby, které z objektivních důvodů na volném trhu s bydlením nemají možnost uplatnění. Pro zajištění dostatečných kapacit bydlení je vhodné vyzážit dostupné dotace na operativy v deprivovaných částech obcí (tzv. sociálně vyloučených lokalitách) nebo výstavbu nových bytových domů, či zapojení soukromých investorů. Vhodná je také cílená podpora zaměstnanosti v oblastech, kde je bydlení cenově dostupné.

Návraty na řešení situace nedobrovolného vyloučení z trhu s bydlením by však měly vždy vycházet z každodenních zkušeností sociálně znevýhodněných lidí – cílem je nastavit taková opatření, která budou účinná a dostupná právě jim.

Lidové noviny, prosinec 2010

VIII. Lidé v organizaci

IQ Roma servis, o. s., realizuje celou řadu dlouhodobých projektů a současně velké množství projektů nových, což vede k neustálému rozšiřování poskytovaných služeb a nabízených aktivit. Ruku v ruce s tím pokračuje trend **rozzrůstání zaměstnanecké základny IQ Roma servisu**. Novým zaměstnancům je poskytován individuální tutoring směrem k profesionálnímu poskytování služeb našim klientům. V roce 2010 vzrostl tým organizace o 23 pracovníků – pracovalo zde **62 zaměstnanců** (v přepočtu na plný pracovní úvazek **53,7**).

Vedle toho je potřeba do týmů pracovníků zahrnout také dobrovolníky a praktikanty, kteří nemalou měrou přispívají k chodu organizace. V roce 2010 realizovalo v IQRS **odbornou praxi 14 studentů**. Do činnosti IQ Roma servisu bylo zapojeno prostřednictvím dlouhodobé dobrovolnické služby **20 dobrovolníků**, další dobrovolníci pak prostřednictvím krátkodobé spolupráce.

I nadále se snažíme udržet vizi učící se organizace, pracovníci IQ Roma servisu mají příležitost účastnit se řady **kurzů a školení** vedoucích k rozšiřování jejich kompetencí a znalostí potřebných pro výkon jejich profese. Vedle toho je jim také zprostředkována pravidelná skupinová **supervize**.

1. Členská schůze

Členská schůze je nejvyšším orgánem občanského sdružení IQ Roma servis. Rozhoduje o všech důležitých věcech týkajících se sdružení jako celku, zejména:

- » schvaluje stanovy a jejich změny,
- » rozhoduje o zrušení, sloučení nebo rozdělení sdružení,
- » rozhoduje o vzniku a zrušení řádného nebo čestného členství ve sdružení,
- » volí a odvolává další orgány sdružení a řeší spory mezi nimi,
- » připomínkuje a schvaluje zprávu o činnosti sdružení a přehled hospodaření za předchozí rok,
- » připomínkuje a schvaluje koncepci sdružení a jeho cíle na další období,
- » může rozhodnout o vystoupení sdružení z právnických osob, síťových organizací, mezinárodních organizací a koalicí.

Kontrolním orgánem sdružení je revizní komise. Revizní komise je minimálně dvoučlenná a je volena členskou schůzí sdružení na funkční období **dvou let**. Úkolem revizní komise je:

- » dohlížet na dodržování stanov a plnění usnesení členské schůze,
- » dohlížet na dodržování pravidel pro hospodárné nakládání s majetkem a finančními prostředky sdružení se zřetelem ke smluvním závazkům sdružení,
- » dohlížet na dodržování právního řádu České republiky v rámci činnosti sdružení,
- » minimálně jednou ročně předložit výroční členské schůzi ke

- schválení písemně zpracovanou revizní zprávu shrnující vyhodnocení hospodaření sdružení,
- » působit jako smířčí orgán při rozhodování sporů mezi jednotlivými členy nebo orgány sdružení,
- » pokud ředitelka sdružení nevykonává svou činnost (pro dlouhodobou nemoc, rezignaci, odvolání apod.) převzít krizové řízení sdružení.

Členská schůze i revizní komise IQRS se schází nejméně **jednou za rok**. V roce 2010 mělo občanské sdružení IQ Roma servis **11 řádných členů (z toho dva členy revizní komise)** a **tři čestné členy**.

Seznam členů IQ Roma servisu k 1. 4. 2011

Řádní členové:

Finnline, spol. s r. o. (www.finnline.cz)

Mgr. Zuzana Gáborová, právnička Kanceláře veřejného ochránce práv

Martin Chromý, odborný stavební dělník

Bc. Wail Khazal, projektový manažer, zástupce ředitelky IQ Roma servisu

Ing. Darina Klamková, ekonomka

Mgr. Katarína Klamková, ředitelka IQ Roma servisu

Helena Křištofová, romská poradkyně, statutární město Brno (**členka revizní komise** do 7. 4. 2012)

Ing. Jana Kubačková Buzinisová, finanční kontrolorka (**členka revizní komise** do 7. 4. 2012)

Mgr. Ondřej Liška, politik

Mgr. Rozita Mertová, herečka

Ing. Petr Raus, dramaturg ČT Brno

Čestní členové:

Bc. Jana Balážová, terénní pracovnice, sociální pedagožka prof. PhDr. Libor Musil, CSc., vedoucí Katedry soc. politiky a soc. práce, FSS MU Brno

Marek Pecha, odborný poradce pro zaměstnanost

Tým IQRS se neustále rozrůstá.

2. Zaměstnanci

Personální zajištění organizace má svou jasnou strukturu. **Vedení organizace** tvoří ředitelka, která je zároveň statutární zástupkyně IQ Roma servisu, její zástupce, jenž je současně projektovým manažerem, dále pak finanční manažer a vedoucí sociálního a pedagogického programu.

Tým sociálního programu k 31. 12. 2010 tvořilo 13 terénních sociálních pracovníků, z toho tři terénní sociální pracovníci pro JMK, sedm pracovníků v odborném sociálním poradenství a dva právníci.

Pedagogický tým byl k 31. 12. 2010 tvořen 15 pedagogy specializovanými zejména na výuku, poradenské aktivity pro volbu školy, sociálně-dramatickou výchovu a terénní sociálně-pedagogickou práci.

Pracovní **tým břeclavské pobočky** se na konci roku 2010 skládal ze tří terénních sociálních pracovníků, jednoho odborného sociálního poradce a tří pedagogů.

Vedle zaměstnanců působících v přímé práci s klienty má organizace také pracovníky, kteří jejich práci doplňují a rozvíjejí. Toto tzv. **ústředí organizace** na konci roku 2010 představovali: 1,5 PR pracovníci, 1,5 pracovníci analyticko-metodického úseku, šest administrativních pracovníků, dva účetní a jeden IT technik.

Seznam zaměstnanců IQRS k 1. 4. 2011

Vedení:

Mgr. Katarína Klamková, ředitelka IQ Roma servisu
Bc. Wail Khazal, zástupce ředitelky, projektový manažer
Ing. Petr Morcinek, finanční manažer

Pedagogický program:

Veronika Vaňková, vedoucí programu
Mgr. Jana Pačinková, pedagožka, zástupkyně vedoucí programu
Romana Bagarová, pedagožka
Mgr. Michala Devečková, pedagožka Břeclav
Jana Gottfriedová, pedagožka
Gejza Horváth, pedagog
Božena Horváthová, pedagožka
Mgr. Martin Kabát, pedagog Břeclav
Gizela Landoriová, pedagožka
Mgr. Lucie Oračková, pedagožka
Mgr. Markéta Pajerová, pedagožka
Petra Lilian Prášková, pedagožka JMK
MgA. Karolína Rejlková, pedagožka Břeclav
Bc. Šárka Račáková, pedagožka Břeclav
Mgr. Zuzana Sýkorová, pedagožka
David Šarišský, pedagog
Mgr. Kateřina Tomanová, pedagožka
Mgr. Tomáš Tóth, pedagog
Silvia Zeljenková, pedagožka JMK
Mgr. Nela Živčáková, pedagožka, koordinátorka JMK

Sociální program:

Mgr. Lenka Mrkvánková Maléřová, vedoucí programu
Mgr. Markéta Klečková, TSP Brno, metodička a zástupkyně vedoucí programu
Mgr. Bohuslava Bartheldyová, TSP Brno
Silvie Elsnerová, TSP JMK
Marie Ferencová, TSP Brno
Alena Gronzíkova, TSP Břeclav
Mgr. Kristýna Holubová, TSP Brno
Mgr. Helena Hübnerová, poradenská pracovnice Brno
Miloslav Kavka, TSP JMK
Hana Kazdová, DiS., TSP JMK
Mgr. Radek Kratochvíl, TSP JMK a koordinátor pobočky Břeclav
Andrea Krejčířová, DiS, koncepční pracovnice pro zaměstnanost
Helena Křištofová, TSP Brno
Mgr. Karolína Laubová, TSP Břeclav
Mgr. Zuzana Medňanská, TSP Brno
Bc. Jan Milota, TSP Brno
Marek Pecha, poradenský pracovník Brno
Mgr. Jana Pešlová, poradenská pracovnice Brno
Mgr. Bohdana Petkovová, TSP Brno
Bc. Martina Petlachová, vedoucí CPZ
Bc. Jana Schäferová, poradenská pracovnice Břeclav
Mgr. Iveta Urbánková, TSP JMK
Mgr. Adéla Vaňková, poradenská pracovnice Brno.

V naší organizaci klademe velký důraz na pokračující vzdělávání pracovníků, prostřednictvím mnohých kurzů, školení apod.

Právní úsek:

Mgr. Anna Meixnerová, právnička
Mgr. Monika Mlejnková, právnička

Analyticko-metodický úsek:

Mgr. Šárka Pólová, vedoucí analyticko-metodického úseku
Bc. Petra Kastnerová, asistentka mezinárodní spolupráce

Úsek EFZ:

Mgr. Lukáš Grůza, koncepční pracovník pro zaměstnanost
Mgr. Jana Kvapilová, koncepční pracovnice pro zaměstnanost

Úsek pro PR a fundraising:

Ivona Parčiová, vedoucí úseku pro PR a fundraising
MgA. Martin Maryška, pracovník PR

Úsek odborné projektové administrativy:

Mgr. Daniela Drnková, odborná projektová asistentka
Mgr. Renata Haráková, odborná projektová asistentka, koordinátorka dobrovolníků Brno
Petr Máčal, odborný asistent
Mgr. Kateřina Pevná, koordinátorka projektů, metodička dobrovolnické služby

Úsek organizační administrativy:

Mgr. Zuzana Ingrová, vedoucí kanceláře ředitelky
Žaneta Plachá, projektová asistentka, recepční

Úsek IT:

RNDr. Jiří Holub, IT pracovník

Ekonomicko-personální úsek:

Ing. Ludmila Krčová, účetní
Andrea Štiglerová, mzdová účetní

Provozně-technický úsek:

Bohuslav Dostál (DPČ), pracovník údržby
Marie Giňová (DPČ), pracovnice úklidu Brno

Dobrovolníci doučují klienty přímo v jejich rodinách pravidelně jednou týdně.

3. Praktikanti a stážisté

O nahlédnutí do činnosti organizace měla i v loňském roce zájem celá řada studentů, zejména z brněnských vyšších odborných a vysokých škol humanitního zaměření. V naší organizaci tak v loňském roce působilo **14 praktikantů**. Tito studenti měli možnost poznat dle své preference a rozsahu praxe činnost jak pedagogického, tak sociálního programu. V pedagogickém programu se podíleli zejména na **realizaci vzdělávacích a volnočasových aktivit pro děti a mládež**, rovněž se mohli podílet na chodu nízkoprahového zařízení. V rámci činnosti sociálního programu měli studenti příležitost poznat odbornou práci jak

formou náslechu, tak **doprovodem pracovníka do domácností klientů**.

Mimo studentské praxe probíhaly v loňském roce také **stáže pracovníků z jiných organizací**. Tuto aktivitu vnímáme velice pozitivně nejen jako prostor pro předávání našich znalostí a metod práce, ale rovněž jako prostor pro sdílení zkušeností s kolegy, kteří se taktéž pohybují v sociální oblasti. V loňském roce touto formou navštívili naši organizaci např. pracovníci Probační a mediační služby či Armády spásy.

4. Dobrovolníci

V roce 2010 se nadále rozvíjela dobrovolnická služba v naší organizaci, a to jak na brněnském pracovišti, tak v Břeclavi a dalších obcích JMK. Konkrétně se do činnosti organizace **v Brně zapojilo 20 dobrovolníků, v Břeclavi pak čtyři dobrovolnice a jedna dobrovolnice v další obci JMK**.

I nadále bylo primární náplní dlouhodobé dobrovolnické služby **individuální doučování dětí a mládeže z prostředí sociálně vyloučených lokalit**, především dětí romských. Dobrovolníci (tedy doučovatelé) docházeli pravidelně, vždy min. jedenkrát týdně na 1,5 hodiny do domácnosti klientů a doučovali samostatně děti a mladistvé zejména dle jejich aktuální potřeby. Dobrovolníci pracují pod pravidelnou supervizí, která je organizována skupinově. Dle vlastní potřeby mohou také využít intervizní setkání. Rovněž se nám v loňském roce podařilo opakovaně začlenit vzdělávací bloky pro dobrovolníky, v nichž se odborníci věnovali tématům souvisejícím s dobrovolnickou činností, např. specifické poruchy učení nebo inkluzivní vzdělávání.

K zásadním změnám došlo v oblasti **koordinace dobrovolnické služby**. **Byl vytvořen stabilní tým koordinátorů dobrovolnické služby pro jednotlivé lokality, konkrétně Brno, Břeclav a další obce Jihomoravského kraje**, který pracuje pod vedením **metodičky dobrovolnické služby** a setkává se k pravidelným organizačně – koncepčním poradám. K tomuto kroku nás vedla zejména velmi odlišná situace pro nábor dobrovolníků v těchto oblastech a z ní plynoucí struktura dobrovolníků, dále pak podmínky jejich práce a způsob jejich vedení.

Další podstatnou změnou vedoucí ke zkvalitnění dobrovolnické služby je **udělení akreditace Ministerstva vnitra** v oblasti dobrovolnické služby a podání návazného projektu, který by měl zajistit soustavnou přípravu a vzdělávání dobrovolníků.

Pokud máte **zájem o dobrovolnictví v IQ Roma servisu**, obraťte se na koordinátorky dobrovolníků: za **Brno** na Renatu Harákovou (renata.harakova@iqrs.cz), za **Břeclav** na Karolínu Rejlkovou (karolina.rejlkova@iqrs.cz), za ostatní obce **JMK** na Nelu Živčákovou (nela.zivcakova@iqrs.cz).

Současně na tomto místě chceme **poděkovat všem dobrovolníkům organizace** (viz níže) za jejich nezištnou angažovanost a podporu a za to, že svůj volný čas a schopnosti věnují ve prospěch našich klientů. **Děkujeme!**

Dobrovolníci IQ Roma servisu k 1. 4. 2011:

Brno:

Hana Biolková
Petr Blaha
Tereza Cajthamlová
Aneta Dorazilová
Eva Hanáková
Ivona Hendrychová
Radka Hoffmanová
Renata Chloupková
Eva Chovanová
Cecília Illová
Eva Jandourková
Matouš Jelínek
Hana Kachlíková
Yuko Karasawa
Lucie Křivková
Vladimír Kopšo
Petr Líčeník
Ondřej Macl
Helena Petrová

Leona Prachařová
Zdeňka Prokopová
Kristýna Pulišová
Tibor Skalka
Lenka Sklenářová
Katarína Slezáková
Zuzana Šmideková
Tatiana Urbanová
Dana Vondráková
Adriana Zámečnicková

Břeclav:

Adéla Chlumecká
Kateřina Prachařová
Klára Šubíková
Tereza Uhrová
Jan Neugebauer

Další obce JMK:

Alena Durdová

Činnost IQRS významně podporují také dobrovolníci, zejména v oblasti vzdělávání dětí a mládeže.

Vyjádření dobrovolnice

Když jsem před dvěma lety přišla poprvé do IQ Roma servisu, měla jsem za sebou už řadu diskusí se svými přáteli o nenávislné a rasistické české společnosti. Všechny rozhovory vypadaly stejně. Já se snažila vysvětlit, jak se naší většinové společnosti daří pošlapávat základní lidská práva každého, kdo se jen trochu liší. Moji oponenti opakovali stereotypní fráze a klišé o brněnském „Bronxu“, ukradených slepicích a nepřízpůsobivosti. Nemělo to smysl. Zjistila jsem, že chci-li něco skutečně změnit, musím o problému nejen mluvit, ale také ho začít řešit.

Jako nejvhodnější forma vlastní realizace mi připadal dobrovolnický program zaměřený na doučování romských žáků a žákyň. Neodradila mě ani skutečnost, že má studentka Jana (jméno studentky bylo kvůli anonymitě pozměněno) potřebovala pomoci s matematikou, kterou jsem po celé své gymnaziální studium upřímně nenáviděla. Naštěstí jsme nezůstaly jen u zlomků a rovnic. Brzy přišly na řadu i diktáty, Newtonovy pohybové zákony nebo základy biologie.

Samotné vědomosti byly ale špičkou ledovce našeho společného doučování. Před tím jsme musely překonat překážky, které Janě stavěla do cesty její učitelka i celý nešikovný vzdělávací systém. S hrůzou jsem zjistila, že Jana nerozumí čtenému textu, neumí si rozvrhnout práci a není schopna si udělat vlastní výpisky z probírané látky. Definice ze sešitu sice zvládla odříkat z paměti, ale vůbec jim nerozuměla. Ani jsem se nedivila, když jí třídní učitelka na konci 9. třídy řekla, že nemá smysl, aby usilovala o další studium a získání maturity. Moc dobře totiž věděla, že nezvládla připravit své žáky na další školní léta ani na život ve složitém a mnohdy nespra-

vedlivém světě.

Úplně nejdřív bylo nutné zvýšit Janě sebevědomí. Dařilo se to pomalu, díky pochvalám ale byla studentka vždy trochu jistější. Každý správně vypočítaný příklad jí dodal energii do práce na dalších deseti. Každé selhání nás ale vracelo zpátky k nejistotě a rezignaci, kterou v Janě vypěstovala školní léta. Mnohokrát mě napadlo, že jsem možná první, kdo Janu za správnou odpověď chválí.

V organizaci práce nám trochu pomohla pečlivě napsaná tabulka s názvy předmětů, známkami a termíny zkoušení. Jana si musela všechny informace ověřit u jednotlivých učitelů. Velkým úspěchem pak bylo, když mi sama psala i mimo domluvené termíny doučování, že se potřebuje připravit na test, který jí druhý den čeká.

Učitelé Janu nenaučili rozumět čtenému textu za celých devět let. Žádnou literaturou ji nedokázali zaujmout. Nám stačila pouhá dvě odpoledne na to, abychom si vysvětlily, jak psát osnovu školní slohovky, kde hledat významy cizích slov i jak správně použít odborný styl. Výsledkem naší práce byl pak referát o romské kultuře. Když jsem se po doučování s Janou loučila, řekla mi, že se jí zpracovávání těžkého a zpočátku nesrozumitelného textu líbilo ze všech našich dosavadních činností nejvíc.

Doučování mě baví. A pokaždé mám pocit, že si ze společné schůzky odnáším minimálně stejně tolik poznatků a dovedností jako Jana. Zároveň mě ale napadá, že to, na co já přicházím laicky a pomalu, měli už dávno odhalit a napravit vystudovaní pedagogové.

Tereza Cajthamlová

5. Školení pracovníků IQ Roma servisu

V rámci naší organizace klademe velký důraz na vzdělávání našich pracovníků. Pracovníci poskytující sociální služby musí flexibilně reagovat na měnící se potřeby klientů z řad dospělých i z řad dětí a mládeže. Stabilně jsou vystaveni vnějšímu tlaku na **rozvoj svých kompetencí**, který plyne zejména z vývoje vlastních sociálních služeb a jejich poskytování. Je třeba také akcentovat změnu charakteru zakázek klientů a vyvíjející se metody a přístupy k práci s klienty. Významný vliv má také legislativa v návaznosti na reformní kroky vlády v sociální oblasti a povinnost pracovníků v oblasti vzdělávání dle zákona č. 108/2006 Sb. O sociálních službách.

Potřeba vzdělávání pramení také zevnitř organizace – pracovníci pravidelně hodnotí své silné a slabé stránky jak na individuální, tak týmové úrovni v rámci pravidelných reflexí. Každý pracovník prochází v půlročním intervalu hodnocením, na jehož základě si společně s vedoucím vytváří **individuální rozvojový plán**. V tomto plánu si pracovník nastaví cíle, kterými chce dosáhnout zvýšení své odbornosti a rozšíření svých kompetencí. Z jednotlivých individuálních plánů pracovníků a identifikovaných vzdělávacích potřeb jednotlivých týmů pak každoročně vzniká **vzdělávací plán organizace**.

Vzdělávací aktivity lze rozdělit do dvou hlavních linií. Interní školení připravují zkušení odborníci a specialisté přímo z naší organizace. Externí školení pak pro nás připravují externí odborníci z jiných organizací a institucí.

Externí školení/workshopy realizované pro pracovníky IQ Roma servisu v roce 2010:

4/2010	Management dobrovolníků
4/2010	Možnosti spolupráce s nespolupracujícími klienty
5/2010	Facilitace aneb Efektivní vedení porad, schůzí a skupinových jednání
5/2010	Individuální plánování
5-6/2010	Finanční kompas
5-6/2010	Ja vo vztahu k ja: Cesta domov
5-12/2010	Multidisciplinární kurz
8/2010	Krizová intervence
8/2010	Smäd po slobode: Od závislosti k vol'be
8/2010	Jak vyjednávat a argumentovat v praxi
9/2010	Socioterapie v sociální práci
9/2010	Vedení týmu v NNO
9/2010	Kurz ketlování
9/2010	Aby byl fundraising úspěšný
9/2010-1/2011	Kvalifikační kurz pracovníků v sociálních službách
10/2010	Kurz drátkování
10/2010	Kurz arteterapie
10/2010	Mzdové účetnictví
11/2010	Úvod do problematiky práce s truchlícími a pozůstalými – smrt blízkého
11/2010	Prevence syndromu vyhoření – psychohygiiena

11/2010	Systemická sociální práce (symposium)
11/2010	Příprava na inspekci sociálních služeb
11/2010	Insolvenční řízení – seminář
11/2010	Sanace rodiny
11/2010	Finanční gramotnost
11/2010	Sociální rehabilitace v práci s klientem
11/2010	Klíče pro život – výchova k dobrovolnictví
11/2010	Komunikační dovednosti a zvládání psychické zátěže v krizových okamžicích
11-12/2010	9 th Annual Global Linking & Learning Programme on Human Rights Based Development – školení k tématu lidských práv a multikultury
12/2010	Zákon o sociálních službách - aktuality a praxe
12/2010	Motivační rozhovory
12/2010	Ochrana práv uživatelů sociálních služeb
12/2010	Zvládání stresu a stresové zátěže
12/2010	Manipulace ve vztahu pracovník – klient
12/2010	Řešení konfliktních situací s klientem
12/2010	Zvládání agrese – možnosti a limity práce s různými druhy agrese klienta

Interní školení/semináře realizované pro pracovníky IQ Roma servisu v roce 2010:

2/2010	Sociální zabezpečení I.
2/2010	Školení k poradenským lekcím
3/2010	Sociální zabezpečení II.
6/2010	Exekuční řízení
6/2010	Zákoník práce
10/2010	Diskriminace
12/2010	Testing při diskriminaci
12/2010	Workshop k divadlu Fórum

6. Supervize

Klientská práce klade vysoké nároky na pracovní nasazení, potažmo psychiku pracovníků. Považujeme tedy za podstatné podporovat nejen rozvoj kompetencí pracovníků organizace formou vzdělávání, ale rovněž pracovat na jejich psychické kondici a pohodě a rozvíjet schopnosti vědomé **psychohygieny**. Do této

Každý rok v létě se všichni pracovníci organizace setkávají na teambuildingu.

oblasti bezesporu patří i **rozvoj týmové spolupráce**, bez které není možné komplexně pracovat s klientem či rodinnou sítí klienta. **Komunikace** mezi členy týmu i komunikace mezitýmová je jednou z určujících složek kvalitního poskytování sociálních služeb. Obzvláště v situaci neustále se rozvíjející organizace, kdy se nově přichozí pracovníci potřebují přirozenou cestou integrovat do již fungujících struktur organizace. V neposlední řadě prostřednictvím supervize získáváme cennou zpětnou vazbu ze strany odborníků na obsah naší činnosti i na námi užívané metody a techniky práce.

Sociální program

Pracovníci sociálního programu realizovali supervizi jedenkrát za měsíc, a to zvláště pro terénní programy a zvláště pro odborné sociální poradenství. Základními tématy těchto pravidelných setkání byly jednotlivé **kazuistiky klientů** – nově přichozí kolegové tak mohli čerpat cenné zkušenosti z práce svých kolegů a zároveň se zapojit do návrhů alternativních řešení clientských případů. Nemalý byl také podíl **práce na týmových vazbách** a **komunikaci** mezi pracovníky týmu. V průběhu roku 2010 vedl v sociálním týmu supervizi externí odborník Mgr. Jiří Šupa. Vzhledem k vypršení kontraktu bude pro rok 2011 zvažována změna supervizora.

Pedagogický program

Obdobně jako pracovníci sociálního programu také pedagogičtí pracovníci využívali supervize především k řešení komplikovaných **klientských kazuistik**, a to formou reflexe kazuistik klientů, návrhů alternativních řešení a přístupů ke klientské práci. Vzhledem k dynamickému nárůstu týmu se pak velkou měrou soustředili i na **vybudování kvalitního týmu lidí** s důrazem na **efektivní komunikaci** a předávání informací a rovněž na **přátelskou atmosféru**, která se spolupodílí na úspěšnosti klientské práce. V roce 2010 pokračovala ve vedení supervize pedagogického programu Mgr. Věra Kamerová, od října pak Mgr. Vít Šnajdr.

Dobrovolníci

Také rozrůstající se tým dobrovolníků organizace měl možnost účastnit se supervizi. V tomto případě měla supervize především funkci metodicko-vzdělávací: dobrovolníci mohli během jednotlivých setkání probírat a vzájemně přinášet podněty k práci se svými klienty – **zvyšování motivace, funkční výukové metody** apod. Pozornost byla věnována také vhodné **komunikaci s klienty a jejich rodinami**. Supervize týmu dobrovolníků probíhala pod vedením koordinátorky dobrovolníků a vedoucí pedagogického programu, která přinášela zpětnou vazbu ohledně pedagogických problémů.

IX. Finanční zdroje

1. Rozvaha ke dni 31. 12. 2010

Výčet položek podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Název, sídlo a právní forma účetní jednotky: IQ Roma servis, o. s., Cejl 49, 602 00 Brno, IČ 65341511

AKTIVA	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Dlouhodobý majetek celkem	1	+55 097,00	+838 350,00
A. I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	2	+19 137,00	+19 137,00
A. I. 2. Software	4	+19 137,00	+19 137,00
A. II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10	+439 966,00	+1 223 219,00
A. II. 7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	17	+384 869,00	+384 869,00
A. II. 9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	19	+55 097,00	+838 350,00
A. IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	29	- 404 006,00	- 404 006,00
A. IV. 2. Oprávky k softwaru	31	- 19 137,00	- 19 137,00
A. IV. 4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	33	- 384 869,00	- 384 869,00
B. Krátkodobý majetek celkem	41	+8 359 200,00	+18 366 304,00
B. II. Pohledávky celkem	52	+24 448,00	+136 898,00
B. II. 1. Odběratelé	53	+24 448,00	+90 322,00
B. II. 4. Poskytnuté provozní zálohy	56		+1 000,00
B. II. 5. Ostatní pohledávky	57		+35 776,00
B. II. 6. Pohledávky za zaměstnanci	58		+9 800,00
B. III. Krátkodobý finanční majetek celkem	72	+8 247 888,00	+18 146 585,00
B. III. 1. Pokladna	73	+310 587,00	+362 365,00
B. III. 3. Účty v bankách	75	+7 937 301,00	+17 784 220,00
B. IV. Jiná aktiva celkem	81	+86 864,00	+82 821,00
B. IV. 1. Náklady příštích období	82	+86 864,00	+82 821,00
AKTIVA CELKEM	85	+8 414 297,00	+19 204 654,00

PASIVA	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. Vlastní zdroje celkem	86	+2 345 495,00	+10 356 193,00
A. I. Jmění celkem	87	+1 890 169,00	+9 890 169,00
A. I. 1. Vlastní jmění	88	+1 877 169,00	+9 877 169,00
A. I. 2. Fondy	89	+13 000,00	+13 000,00
A. II. Výsledek hospodaření celkem	91	+455 326,00	+466 024,00
A. II. 1. Účet výsledku hospodaření	92	xxxxxxxx	+10 698,00
A. II. 2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	93	- 1 750 984,00	xxxxxxxx
A. II. 3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta z minulých let	94	+2 206 310,00	+455 326,00
B. Cizí zdroje celkem	95	+6 068 802,00	+8 848 461,00
B. III. Krátkodobé závazky celkem	106	+6 068 802,00	+2 937 481,00
B. III. 1. Dodavatelé	107	+127 026,00	+85 793,00
B. III. 3. Přijaté zálohy	109	+9 099,00	+2 436,00
B. III. 4. Ostatní závazky	110	+864 022,00	
B. III. 6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	112	+11 015,00	
B. III. 7. Závazky k institucím soc. zabezpečení a veř. zdrav. pojištění	113	+5 853,00	
B. III. 8. Daň z příjmu			- 895,00
B. III. 11. Ostatní daně a poplatky	117	- 340,00	
B. III. 12. Závazky ze vztahu ke státnímu rozpočtu	118	+4 514 238,00	+1 947 416,00
B. III. 13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů úz. samosprávních celků	119	+528 346,00	+895 904,00
B. III. 17. Jiné závazky	123	+9 543,00	+6 827,00
B. VI. Jiná pasiva celkem			+5 910 980,00
B. VI. 2. Výnosy příštích období			+5 910 980,00
PASIVA CELKEM	134	+8 414 297,00	+19 204 654,00

Okamžik sestavení: 29. 03. 2011

Předmět činnosti č. 1: Služby sociálního charakteru
Podpisový záznam statutárního orgánu:

Předmět činnosti č. 2:

Podpis osoby odpovědné za sestavení:

2. Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2010

Výčet položek podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Název, sídlo a právní forma účetní jednotky: IQ Roma servis, o. s., Cejl 49, 602 00 Brno, IČ 65341511

	Číslo řádku	Stav k rozvahovému dni		
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
A. Náklady				
A.I. Spotřebované nákupy celkem	1	+1 333 384,00		+1 333 384,00
A.I.1. Spotřeba materiálu	2	+805 125,00		+805 125,00
A.I.2. Spotřeba energie	3	+499 491,00		+499 491,00
A.I.3. Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	4	+28 768,00		+28 768,00
A.II. Služby celkem	6	+3 505 343,00		+3 505 343,00
A.II.5. Opravy a udržování	7	+9 426,00		+9 426,00
A.II.6. Cestovné	8	+753 691,00		+753 691,00
A.II.7. Náklady na reprezentaci	9	+61 313,00		+61 313,00
A.II.8. Ostatní služby	10	+2 680 913,00		+2 680 913,00
A.III. Osobní náklady celkem	11	+15 416 842,00		+15 416 842,00
A.III.9. Mzdové náklady	12	+11 598 127,00		+11 598 127,00
A.III.10. Zákonné sociální pojištění	13	+3 818 715,00		+3 818 715,00
A.V. Ostatní náklady celkem	21	+185 584,00		+185 584,00
A.V. 21. Kurzové ztráty	26	+43 640,00		+43 640,00
A.V. 23. Manka a škody	28	+24 925,00		+24 925,00
A.V. 24. Jiné ostatní náklady	29	+117 019,00		+117 019,00
Náklady celkem	42	+20 441 153,00		+20 441 153,00

	Číslo řádku	Stav k rozvahovému dni		
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
B. Výnosy				
B.I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	43	+301 277,00	+7 593,00	+308 870,00
B.I.2. Tržby z prodeje služeb	45	+301 277,00	+7 593,00	+308 870,00
B.IV. Ostatní výnosy celkem	57	+97 129,00		+97 129,00
B.IV.15. Úroky	61	+80 030,00		+80 030,00
B.IV.16. Kursové zisky	62	+3 854,00		+3 854,00
B.IV.18. Jiné ostatní výnosy	64	+13 245,00		+13 245,00
B.VI. Přijaté příspěvky celkem	73	+132 500,00		+132 500,00
B.VI.27. Přijaté příspěvky (dary)	75	+130 120,00		+130 120,00
B.VI.28. Přijaté členské příspěvky	76	+2 400,00		+2 400,00
B.VII. Provozní dotace celkem	77	+19 913 332,00		+19 913 332,00
B.VII.29. Provozní dotace	78	+19 913 332,00		+19 913 332,00
B.VIII. Výnosy celkem	79	+20 444 258,00	+7 593,00	+20 451 851,00
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	80	+3 105,00	+7 593,00	+10 698,00
D. Výsledek hospodaření po zdanění	82	+3 105,00	+7 593,00	+10 698,00

Okamžik sestavení: 29. 03. 2010

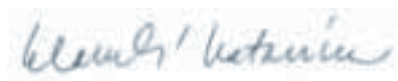
Předmět činnosti č. 1: Služby sociálního charakteru

Podpisový záznam statutárního orgánu:

Předmět činnosti č. 2:

Podpis osoby odpovědné za sestavení:

Razítko:

3. Výsledovka za rok 2010 podle jednotlivých projektů

Projekt	CELKEM	Centrum komunitní a terénní sociální práce				Centrum motivace a stimulační				CELKEM	Ministerstvo práce a sociálních věcí	
		Ministerstvo práce a sociálních věcí	Jihomoravský kraj	Statutární město Brno	CELKEM	Ministerstvo práce a sociálních věcí	Jihomoravský kraj	Statutární město Brno	CELKEM			
Celkem objem neinvestičních fin. prostředků	20 441 153	3 369 000	806 183	80 000	4 255 183	1 050 000	163 534	50 000	1 263 534	1 575 568	952 000	
z toho: a, Osobní náklady celkem	15 479 033	2 760 133	607 602	12 936	3 380 671	689 236	121 833	6 700	817 769	1 232 344	694 485	
mzdové náklady	11 597 858	2 060 455	450 577	12 936	2 523 968	508 787	90 914	6 700	606 401	923 885	518 234	
v tom												
hrubé mzdy HPP	11 147 945	2 023 247	450 577	0	2 473 824	486 188	90 914	0	577 102	899 965	507 250	
hrubé mzdy DPČ	143 456	20 388	0	0	20 388	14 264	0	0	14 264	7 574	7 574	
hrubé mzdy DPP	306 457	16 820	0	12 936	29 756	8 335	0	6 700	15 035	16 346	3 410	
ostatní mzdové náklady	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
odvody na soc. a zdr. poj.:	3 881 175	699 679	157 025	0	856 704	180 449	30 919	0	211 368	308 459	176 251	
v tom												
pojistné - sociální	2 803 987	508 140	112 576	0	620 716	125 069	22 730	0	147 799	231 579	127 811	
pojistné - zdravotn.	1 013 288	182 972	40 522	0	223 494	44 973	8 183	0	53 156	74 054	45 962	
ostatní pojistné	63 900	8 567	3 927	0	12 494	10 407	6	0	10 413	2 826	2 478	
jiné osobní náklady	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
b, Provozní náklady - celkem	4 962 120	608 867	198 581	67 064	874 512	360 764	41 700	43 300	445 764	343 225	257 515	
materiálové	865 849	106 690	20 281	56 556	183 527	35 038	10 000	33 760	78 798	89 430	33 901	
v tom												
vybavení DHIM do 40 tis. Kč	483 572	22 425	9 381	40 000	71 806	16 000	0	12 298	28 298	44 465	4 000	
odborná literatura	28 768	10 000	1 061	3 500	14 561	0	0	1 564	1 564	2 000	0	
kancelářské potřeby	195 320	68 268	0	552	68 820	19 038	10 000	7 204	36 242	29 901	29 901	
čistící prostředky a údržba	108 900	5 997	9 839	12 504	28 340	0	0	12 694	12 694	13 064	0	
ostatní materiál	49 288	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
nemateriálové	4 096 271	502 177	178 300	10 508	690 985	325 726	31 700	9 540	366 966	253 795	223 614	
energie	499 492	72 262	0	0	72 262	70 153	0	0	70 153	44 371	44 371	
služby	2 177 622	336 881	75 954	3 288	416 123	196 746	16 060	0	212 806	132 462	118 462	
v tom												
ekonom. servis + audit	188 600	33 703	36 000	0	69 703	0	11 500	0	11 500	19 297	13 297	
softwarové služby	93 292	9 447	0	0	9 447	5 549	0	0	5 549	2 075	2 075	
vzdělávání pracovníků	122 967	0	39 954	0	39 954	14 566	4 560	0	19 126	12 053	4 053	
propagace, inzerce	565 242	72 513	0	0	72 513	7 000	0	0	7 000	12 846	12 846	
nájemné	1 102 545	181 578	0	3 288	184 866	152 450	0	0	152 450	58 300	58 300	
správní poplatky	1 120	300	0	0	300	0	0	0	0	0	0	
doprava, přeprava	1 964	455	0	0	455	300	0	0	300	0	0	
vybavení DNM do 60 tis. Kč	80 015	35 679	0	0	35 679	13 279	0	0	13 279	27 892	27 892	
fotopráce, kopírování...	7 531	3 206	0	0	3 206	3 601	0	0	3 601	0	0	
ostatní služby	14 345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
cestovní náklady	757 676	0	93 346	0	93 346	45 906	15 000	0	60 906	10 425	0	
v tom												
cestovní příkazy T	575 131	0	93 346	0	93 346	45 906	15 000	0	60 906	10 425	0	
cestovní příkazy Z	182 545	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
opravy a údržba	102 865	7 418	0	0	7 418	720	0	0	720	0	0	
v tom												
ostatní opravy a údržba	102 865	7 418	0	0	7 418	720	0	0	720	0	0	
jiné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
spoje celkem	328 355	76 244	9 000	0	85 244	9 724	640	0	10 364	54 452	53 426	
v tom												
telekomunikace	288 976	64 244	0	0	64 244	8 517	640	0	9 157	50 083	49 057	
poštovní	39 379	12 000	9 000	0	21 000	1 207	0	0	1 207	4 369	4 369	
jiné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
jiné celkem	230 262	9 371	0	7 220	16 591	2 477	0	9 540	12 017	12 085	7 355	
v tom												
ostatní daně	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
bankovní poplatky	25 186	4 895	0	0	4 895	2 000	0	0	2 000	7 634	2 904	
pojištění	34 243	4 476	0	0	4 476	477	0	0	477	4 451	4 451	
representace	82 207	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
manka a škody	9 706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
kurzové ztráty/zaokrouhlení	53 742	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
očkování	18 350	0	0	7 220	7 220	0	0	9 540	9 540	0	0	
ostatní závazky	6 827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
poskytn. finanční dar FO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
c, Investiční náklady - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Celkem objem výnosů	21 893 568	3 369 000	806 183	80 000	4 255 183	1 050 000	163 534	50 000	1 263 534	1 575 568	952 000	
Tržby za vlastní výkony	308 870	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
v tom												
z prodeje služeb	308 870											
Ostatní výnosy	97 129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
v tom												
bankovní úroky	80 030											
kurzové zisky	3 854											
jiné ostatní výnosy	13 245											
Přijaté příspěvky	132 520	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
v tom												
členské příspěvky	2 400											
příspěvky na provoz	0											
dary od FO + PO	130 120											
Provozní dotace, granty	19 913 332	3 369 000	806 183	80 000	4 255 183	1 050 000	163 534	50 000	1 263 534	1 575 568	952 000	
Investiční dotace	1 441 717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Hospodářský výsledek (+ zisk / - ztráta)	10 697	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Centrum poradenství a zaměstnanosti				Společná cesta – komplexní práce s rodinou			Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR		Vzdělání JE cesta	Začíná tady a teď	Jde to i jinak	Čas zkusit to jinak	Centrum integračních služeb Břeclav	Together and Across
Jihomoravský kraj	Statutární město Brno	Rada vlády pro záležitosti romské komunity (celá část je součástí „Podpora a rozvoj Romské rodiny“)		Open Society Institute	CELKEM	Open Society Institute	Komunitární program PROGRESS	Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost		Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost				
472 000	50 000	101 568	441 734	232 851	776 153	768 108	1 155 244	354 798	1 026 987	3 332 793	1 410 548	1 854 321	844 013	
423 354	12 936	101 568	370177	195 938	566 115	760 680	734 266	302 945	797 664	2 552 300	1 236 585	1 459 686	489 894	
316 868	12 936	75 847	276204	148 731	424 935	567 992	552 238	231 105	599 612	1 921 810	923 486	1 100 364	365 288	
316 868	0	75 847	270694	135 291	405 985	567 992	518 381	209 985	583 862	1 801 894	916 673	1 040 701	365 288	
0	0	0	2310	2 090	4 400	0	1 987	0	7 080	5 907	3 403	13 302	0	
0	12 936	0	3200	11 350	14 550	0	31 870	21 120	8 670	114 009	3 410	46 361	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
106 486	0	25 721	93973	47 207	141 180	192 688	182 028	71 840	198 052	630 490	313 099	359 322	124 606	
78 047	0	25 721	61446	34 167	95 613	141 684	129 390	52 421	144 811	451 195	227 818	261 549	91 098	
28 092	0	0	31348	12 299	43 647	51 004	46 578	18 872	52 125	162 424	81 973	94 151	32 790	
347	0	0	1179	741	1 920	0	6 060	547	1 116	16 871	3 308	3 622	718	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
48 646	37 064	0	71557	36 913	108 470	7 428	420 978	51 853	229 323	780 492	173 963	394 635	354 120	
24 465	31 064	0	2208	19 052	21 260	0	1 962	17 401	148 518	50 250	23 689	48 962	1 999	
12 465	28 000	0	1908	9 211	11 119	0	0	16 857	140 911	0	10 179	22 638	0	
2 000	0	0	0	0	0	0	0	0	503	2 400	3 565	4 175	0	
0	0	0	0	6 820	6 820	0	0	544	7 104	5 880	0	1 456	250	
10 000	3 064	0	300	3 021	3 321	0	1 962	0	0	10 463	8 175	10 945	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31 507	1 770	9 748	1 749	
24 181	6 000	0	69349	17 861	87 210	7 428	419 016	34 452	80 805	730 243	150 274	345 673	352 121	
0	0	0	-181	1 537	1 356	0	13 457	4 188	18 159	141 009	18 971	87 747	13 125	
8 000	6 000	0	28117	9 353	37 469	7 428	284 242	16 169	36 518	496 732	56 279	128 336	32 515	
0	6 000	0	2500	1 000	3 500	0	49 500	0	9 600	6 000	6 000	6 000	0	
0	0	0	0	0	0	0	32 112	1 416	0	10 687	2 555	2 030	0	
8 000	0	0	14000	4 994	18 994	0	4 155	0	0	9 428	3 504	7 749	2 304	
0	0	0	1541	0	1 541	0	161 027	1 500	0	123 535	3 000	18 036	0	
0	0	0	10076	3 359	13 434	7 428	37 448	8 253	26 918	345 150	39 771	86 107	29 711	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			100	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150		400	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 583	950	633	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			724	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	5 000	0	200	500	6 557	500	
10 425	0	0	38916	6 520	45 436	0	54 862	2 766	13 735	49 788	22 420	88 176	276 493	
10 425	0	0	38916	6 520	45 436	0	54 862	2 766	13 735	49 788	22 420	88 176	93 948	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	182 545	
0	0	0	1620	0	1 620	0	0	0	0	300	0	0	0	
0	0	0	1620	0	1 620	0	0	0	0	300		0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	
1 026	0	0	878	451	1 329	0	18 134	9 683	10 351	31 465	39 088	34 966	12 758	
1 026	0	0	844	34	878	0	16 920	8 938	10 152	27 509	37 998	33 766	8 974	
0	0	0	34	417	451	0	1 214	745	199	3 956	1 090	1 200	3 784	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4 730	0	0	0	0	0	0	48 321	1 647	2 043	10 948	13 516	6 448	17 230	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	
4 730	0	0	0	0	0	0	3 395	1 647	2 043	1 439	576	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	1 284	0	0	2 641	3 045	4 961	0	
0	0	0	0	0	0	0	42 161	0	0	5 278		1 487	17 230	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	
0	0	0	0	0	0	0	1 481	0	0		9 896	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 590		0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
472 000	50 000	101 568	441734	232 851	776 153	780 998	1 063 066	354 798	1 026 987	3 332 793	1 410 548	1 854 321	844 014	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 352	0	0	0	
										2 352				
0	0	0	0	0	0	0	0	9 250	2 089	0	0	0	371	
								9 250	2 089				371	
													0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		
472 000	50 000	101 568	441734	232 851	776 153	780 998	1 063 066	345 548	1 024 898	3 330 441	1 410 548	1 854 321	843 643	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	
0	0	0	0	0	0	12 891	-92 178	0	0	0	0	0	0	

Efektivní a profes. poskytování terénních programů v sociálně vyloučených lokalitách ve městě Brně	Teambuilding sociálních a pedagogických pracovníků s odbornou diagnostikou	Pro radost	Romské ženy	Volným časem, zdravým hlasem			My umíme..., Jak to vidím já		Vzděláním proti sociálnímu vyloučení, informační kampaň	Centrum integračních služeb Brno	Divadlo a my	Pro rozmanitost. Proti diskriminaci	Learning Community - Immigrants as Educational Facilitators Pave the Way for Immigrants to Access Lifelong Learning	Vlastní zdroje
				Statutární město Brno - Teambuilding	Nadace Vodafone	Open Society Institute	Statutární město Brno	Open Society Institute						
1 106 256	20 000	97 703	11 171	29 379	12 591	10 680	24 916	56 657	0	30 014	90 322	93 807	341 975	
987 706	0	15 315	0	0	0	0	0	32 569	0	15 266	3 790	62 435	31 034	
736 303	0	11 429	0	0	0	0	0	24 233		15 266	3 790	46 594	19 160	
731 472	0	11 429	0	0	0	0	0	24 233		0	0	0	19 160	
2 851	0	0	0	0	0	0	0	0		15 266	440	46 594	0	
1 980	0	0	0	0	0	0	0	0		0	3 350	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	
251 403	0	3 886	0	0	0	0	0	8 336		0	0	15 841	11 874	
182 896	0	2 857	0	0	0	0	0	6 053		0	0	11 648	4 860	
65 836	0	1 029	0	0	0	0	0	2 181		0	0	4 193	5 782	
2 671	0	0	0	0	0	0	0	102		0	0	0	1 232	
0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	
118 550	20 000	82 388	11 171	29 379	12 591	10 680	24 916	24 089	0	14 748	86 532	31 372	310 942	
39 270	110	71 286	11 171	29 379	12 591	8 572	0	0	0	171	0	23 518	3 985	
23 635	0	62 000	0	29 379	12 591	8 572	0	0		0		1 066	56	
0	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0	0	
402	110	8 786	11 171	0	0	0	0	0		0		15 311	2 524	
11 390	0	0	0	0	0	0	0	0		0		7 141	1 405	
3 843	0	500	0	0	0	0	0	0		171			0	
79 280	19 890	11 102	0	0	0	2 108	24 916	24 089	0	14 577	86 532	7 854	306 957	
12 053	0	0	0	0	0	710	0	0	0	0	0	0	1 932	
42 410	0	10 000	0	0	0	1 398	24 916	21 780	0	12 000	83 345	500	124 193	
7 500	0	0	0	0	0	0	0	0						
2 627	0	0	0	0	0	0	24 794	0						
5 700	0	0	0	0	0	0	0	0						
2 000	0	10 000	0	0	0	0	0	5 700			83 345		63 199	
23 912	0	0	0	0	0	1 398	122	16 080		12 000			59 198	
12	0	0	0	0	0	0	0	0					708	
659	0	0	0	0	0	0	0	0						
0	0	0	0	0	0	0	0	0						
0	0	0	0	0	0	0	0	0						
0	0	0	0	0	0	0	0	0				500	1 088	
12 788	19 890	1 102	0	0	0	0	0	1 944	0	1 850	1 750	0	0	
12 788	19 890	1 102	0	0	0	0	0	1 944		1 850	1 750			
0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0			
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	92 807	
0	0	0	0	0	0	0	0	0					92 807	
0	0	0	0	0	0	0	0	0						
8 916	0	0	0	0	0	0	0	365	0	0	0	0	11 240	
8 752	0	0	0	0	0	0	0	365					11 240	
164	0	0	0	0	0	0	0	0						
0	0	0	0	0	0	0	0	0						
3 113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	727	1 437	7 354	76 785	
0	0	0	0	0	0	0	0	0						
472	0	0	0	0	0	0	0	0					1 086	
2 641	0	0	0	0	0	0	0	0					10 267	
0	0	0	0	0	0	0	0	0		727	1 437	7 354	6 533	
0	0	0	0	0	0	0	0	0					9 706	
0	0	0	0	0	0	0	0	0					42 366	
0	0	0	0	0	0	0	0	0						
0	0	0	0	0	0	0	0	0					6 827	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1 106 256	20 000	97 703	11 171	29 379	12 591	10 680	24 916	56 657	1 441 717	30 014	90 322	93 807	431 959	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90 322	0	216 196	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90 322		216 196	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			85 419	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			68 691	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			3 483	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			13 245	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			132 520	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			2 400	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			130 120	
1 106 256	20 000	97 703	11 171	29 379	12 591	10 680	24 916	56 657	0	30 014	0	93 807	-2 176	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 441 717				0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	89 984	

4. Příjmy organizace od roku 2003

Zdroj/rok	2006	2007	2008	2009	2010	Předpoklad 2011
Dotace Celkem	12 739 073	14 770 927	18 448 570	15 660 796	20 707 263	40 744 000
Ministerstvo Práce a soc. věcí	1 672 290	2 219 000	4 051 000	5 091 300	5 371 000	5 824 000
Ministerstvo Kultury	0	0	0	79 966	24 916	0
Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR	0	99 865	276 619	299 556	0	0
Rada Vlády pro záležitosti romské komunity	735 673	256 744	0	866 228	543 302	1 400 000
Jihomoravský kraj	841 290	932 000	872 000	1 563 654	1 441 717	1 400 000
Statutární město Brno – invest. dotace	0	0	0	55 097	791 755	20 000 000
Statutární město Brno	20 000	120 000	110 000	365 000	229 379	170 000
Sociální nadační fond města Brna „Domovy Potřebných“	0	0	40 000	0	0	0
Město Bučovice	0	0	1 000	0	0	0
Úřad vlády ČR (+EU)	0	1 564 875	419 542	0	0	0
Phare 2003 RLZ (EU + stát. rozpočet ČR)	573 804	0	0	0	0	0
CIP EQUAL (Evr. soc. fond + státní rozp. ČR)	8 819 496	6 672 589	9 903 664	0	0	0
Operační program Rozvoj lidských zdrojů (Evropský sociální fond + státní rozpočet)	0	1 510 193	1 649 428	0	0	0
Operační program lidské zdroje a zaměstnanost (EU + stát. rozpočet ČR)	0	0	0	3 171 594	8 545 210	8 500 000
Operační program Vzdělávání a konkurenceschopnost (EU + stát. rozpočet ČR)	0	0	0	0	1 370 446	3 000 000
PROGRESS (EU)	0	0	0	1 954 787	1 063 066	0
Gruntvig (EU)	0	0	0	0	93 807	0
Transition Facility 2005 (EU)	0	890 064	151 414	0	0	0
Blokový grant (Fin. Mechanismy EHP/Norska)	0	0	283 878	1 247 007	0	0
British Embassy	76 520	0	0	0	0	0
Embassy of the Kingdom of the Netherlands	0	0	114 276	0	0	0
Foundation Open society institute	0	187 567	179 933	862 736	1 048 291	250 000
Nadace Open society fund Praha	0	0	0	0	56 657	200 000
Globální grant – OP Rozvoj lidských zdrojů	0	298 030	325 701	0	0	0
Česká národní agentura mládež (EU)/Mládež v akci	0	0	70 115	39 719	30 014	0
Vodafone	0	0	0	0	97 703	0
Výbor dobré vůle	0	20 000	0	64 152	0	0
Ostatní výnosy celkem	374 591	352 767	792 017	454 107	538 519	415 400
Tržby z prodeje služeb	249 486	219 173	577 042	221 658	308 870	300 000
Úroky	24 768	49 406	38 216	67 297	80 030	30 000
Kurzový zisk	270	311	28 966	119 626	3 854	0
Ostatní výnosy, náhrady za škody	17 471	11 395	17 768	3 736	13 245	3 000
Dary – FO, PO	78 120	40 060	117 925	39 390	130 120	80 000
Členské příspěvky	2 500	2 700	3 000	2 400	2 400	2 400
Sbírky na provoz	1 976	29 722	9 100	0	0	0
PRÍJMY CELKEM	13 113 664	15 123 694	19 240 587	16 114 903	21 245 782	41 159 400

5. Zpráva auditora za rok 2010

AUDIT Brno spol. s r. o.	IBC - Příkop 6, 602 00 Brno tel./fax: 545 174 890 tel.: 545 174 891 e-mail: audit@auditbrno.cz www.auditbrno.cz
<small>ověřitelé Řádný auditor ČR č. 373, IČO: 02844796, DIČ: CZ02844796 zeměpisná adresa: Příkop 6, 602 00 Brno, IČO: 02844796</small>	

č.j. 156/1/10

ZPRÁVA AUDITORA o ověření účetní závěrky k 31. prosinci 2010

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky sdružení IQ Roma servis, o.s. se sídlem Cejl 49, 602 00 Brno, IČO: 653 41 511 k 31. prosinci 2010 sestavené za účetní období roku 2010. Předmětem činnosti účetní jednotky je vytváření pracovních míst pro romské spoluobčany, vzdělávání a výchova, služby sociálního charakteru atd. Za sestavení účetní závěrky je odpovědný statutární orgán sdružení. Naší úlohou je vydat na základě auditu výrok k této účetní závěrce.

Součástí ověření účetní závěrky bylo také ověření čerpání dotací:

- Dotace od Ministerstva práce a sociálních věcí, Evidenční číslo žádosti S0496/2010
- Dotace od Jihomoravského kraje, smlouvy č. 348/09/OSV/VLF, 000783/10/OSV, 349/09/OSV/VLF, 000777/10/OSV, 002066/10/OSV, 000218/10/OSV
- Dotace od Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, číslo rozhodnutí 17990/09 –SLP
- Dotace od Ministerstva Kultury č. jednací 36-11693/2009-IRK/ORNK a 37-11681/2009-IRK/ORNK
- Dotace od Statutárního města Brna smlouva č. 00 72 10 09 00 467 a 00 74 10 09 01 849

Nemáme výhrady ke způsobu účtování a použití dotací.

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditech, Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit zahrnuje posouzení použitých účetních postupů a významných odhadů učiněných účetní jednotkou a rovněž zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření našeho výroku:

„bez výhrad“

Podle našeho názoru účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků, vlastního kapitálu a finanční situace sdružení IQ Roma servis, o.s. k 31. prosinci 2010 a výsledku hospodaření za rok 2010 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

V Brně, dne 6. 4. 2011

Jméno a sídlo auditora:
AUDIT Brno, spol. s r. o.
se sídlem Brno, Příkop 6
oprávnění KA ČR č. 373

Auditor odpovědný za předložení zprávy:
Ing. Vladimír Bobek – oprávnění č. 1863

auditor

X. Základní strategie organizace na rok 2011 a dále

Vize občanského sdružení IQ Roma servis – **do roku 2015 mít viditelný dopad na problémy sociálně vyloučených romských komunit v JMK rozeznávaný uživateli služeb, Romy samotnými, obcemi a veřejností** – je základem krátkodobých i dlouhodobých cílů organizace.

Pro rok 2011 jsme si určili závazek především na poli zapojení cílové skupiny do aktivit. Cílem je **zvýšit participační potenciál mezi klienty**. Zvýšenou pozornost budeme věnovat skupině mladých, kteří se aktivně zapojili do činnosti sdružení a vytváří a prezentují divadelní představení, se kterým oslovují partnerské instituce. Obsah činnosti je zaměřen především na zlepšení obrazu Romů mezi majoritní populací. Druhou skupinou, které chceme věnovat zvýšenou pozornost, je skupina romských žen, kterým bychom rádi poskytli prostor pro jejich samostatné aktivity směřující ke zvýšení úrovně vzdělanosti jejich dětí.

Vedle tohoto hlavního, klientského cíle, se budeme zaměřovat i na rozvoj vlastní činnosti organizace.

Vranovská 45, budoucí sídlo organizace, přešlo k 1. 7. 2010 do správy našeho sdružení, je hotov projekt rekonstrukce a podána žádost o stavební povolení i vlastní projektová žádost. V průběhu roku započne rekonstrukce objektu, který by měl již od příštího roku sloužit pro poskytování našich služeb.

Jedním z hlavních cílů je mít do roku 2015 viditelný dopad na problémy sociálně vyloučených romských komunit v JMK.

Do realizační fáze se v průběhu roku dostal i **projekt Plácky** Magistrátu města Brna. V parku na Svitavském nábřeží vznikne hřiště pro volnočasové aktivity spolu se zázemím pro terénního pedagogického pracovníka. Jedná se o koncepci v kontextu města Brna i České republiky vysoce inovativní. Doposud se systém preventivních aktivit navázaných na další aktivity rozvojové v terénu nikde nepoužívá. Letošní rok bude proto ve znamení přípravy koncepce působení. V roce 2012 bychom vás tedy již rádi informovali z nového působiště v Brně-Husovicích.

Z prostorového hlediska se v **roce 2010 osamostatnil program pro obce Jihomoravského kraje**, který zahrnuje tým terénních sociálních i pedagogických pracovníků. Program funguje sa-

mostatně a rozvíjí koncepci komplexní práce s rodinou v obcích celého kraje. Cílem pro rok 2011 je stabilizace nabídky v jednotlivých lokalitách, prohloubení spolupráce s místními organizacemi a posílení klientské spolupráce. V některých lokalitách, například Vyškov, bude ve spolupráci se samosprávou postupně docházet k rozšíření nabídky a pravděpodobně i k vytvoření místního pracoviště pro pravidelné aktivity – kroužky a doučování pro děti a pravidelné poradenské hodiny pro dospělé.

Dalším cílem je zapojení se do realizace hřišť pro volnočasové aktivity.

Pobočka Břeclav, která poskytuje komplexní nabídku služeb pro obyvatele města Břeclav a okolí, má již stabilně nastavený program, silný tým pracovníků, nastavenou spolupráci s místními institucemi a schopnost spolupracovat na místní úrovni i na koncepčních tématech. Výzvou pro další období je vyhledání vhodnějších prostor, tak aby byly lépe dostupné klientům, především dětem a mládeži.

Na koncepční úrovni došlo k ukončení projektu **NAPSI spolu!** Byla vytvořena metodika tvorby strategických dokumentů participativní formou a jako vedlejší produkt vznikl podkladový materiál, který zohledňuje potřeby expertů i cílových skupin z lokální úrovně. V průběhu roku 2011 uvidíme, zda se podaří přesvědčit odpovědné osoby ve státní správě o nutnosti vytvářet strategie zespodu, tak aby reflektovaly zájmy obyvatel státu a aby pouze nenaplňovaly představy několika jednotlivců a pro ty, kteří je mají uskutečňovat, nebyly pouze prázdným dokumentem bez obsahu a smyslu.

Terénní sociální služby byly prověřeny **inspekci kvality sociálních služeb** s velmi dobrým výsledkem. Jsou tak vzorem pro naše další služby, které inspekce teprve čeká. Zároveň došlo k **registraci nové služby – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi**, pilotně pro pobočku Břeclav. Nově poskytovaná služba by měla vyřešit problematiku propojenosti sociálních a pedagogických služeb a sdílení informací společně pracovníky a dětskými i dospělými klienty z jednotlivých rodin.

Dalším z cílů bude intenzivní snaha o implementaci výstupů NAPSÍ spolu! do státní sféry.

V oblasti aktivit přímé práce **pedagogický program** dále rozvíjel nabídku svých služeb a v roce 2011 se ponese v duchu přípravy provozu již zmiňovaných pláček na Svitavském nábřeží, rozvoji spolupráce se školami na úrovni lekcí pro jejich žáky, a to preventivního i multikulturního charakteru, a především zaměřením se na zápisy do základních škol. Cílem je, prostřednictvím samotných rodin, napomoci větší diversifikaci romských dětí v jednotlivých brněnských školách.

Projekt časopisu a rádia se zdárně rozvíjí a v roce 2011 vybudujeme vlastní malé rozhlasové studio, abychom mohli vysílat přímo z našich prostor a nebyli jsme závislí na fakultě Masarykovy univerzity. Dále rozvíjet se budou i aktivity pro středoškoláky, neboť vnímáme, že ukončení sekundárního vzdělávacího cyklu je hlavní podmínkou úspěchu na trhu práce.

Služby zaměstnanosti se nám v minulém roce podařilo konsolidovat, máme kompletní tým, který se zaměřuje nejen na přímou práci s klienty, ale i na oslovování zaměstnavatelů a nastavení systému spolupráce s nimi. V duchu spolupráce se zaměstnavateli bude rok 2011 ve znamení šíření koncepce **Ethnic Friendly zaměstnavatel**, která dozná geografického rozšíření na území celé České republiky a zároveň proběhne inovace vlastní koncepce směrem k provázání zaměstnanosti cílových skupin s koncepcí. Ve spolupráci s Romeou, o.s., chceme posílit i PR koncepcí, tak aby se stala prestižním, všeobecně známým oceněním.

Nabídka **služeb terénního a sociálního programu** se v roce 2011 bude vedle standardních aktivit zaměřovat specificky na lokalitu Zóny IPRM, kde by v partnerství s městskou částí Brno-střed mělo dojít ke koncepčnímu rozvoji metod práce v uvedené

lokalitě. Sociální program bude v letošním roce věnovat zvýšenou pozornost i systému vyhodnocování práce – metodice zjišťování dopadů aktivit činnosti, tak abychom naplnili vizi organizace.

V roce 2011 se podařilo vytvořit z vlastních zdrojů organizace **fond pro podporu klientů**, kteří mají obtíže na otevřeném trhu s byty. Poskytujeme jim půjčky na složení jistiny pro získání bytu. Uvedený fond se v letošním roce snad i podaří rozšířit o podporu studujících středoškoláků. Prozatím jsme alespoň spustili **program brigád pro mladé aktivní studenty**, kteří pomáhají v pedagogickém programu a v ústředí organizace.

Idea sociálního podniku byla i v loňském roce rozvíjena, v letošním roce už bychom rádi měli na stole smysluplnou vizi realizace.

V roce 2010 **se podařilo úspěšně akreditovat** první soubor školení pro neziskové organizace, a tak nás letos čeká premiéra ve vzdělávání dalších organizací v rámci projektu Vzdělání je cesta.

Doufáme, že jsme pro vás, čtenáře naší Zprávy, přehledně shrnuli naše cíle a priority pro nejbližší roky a závěrem přejeme jak Vám, tak i našemu sdružení dlouhou a smysluplnou existenci – silný, kompetentní, soudržný a kreativní pracovní tým vedený posláním, důvtipné a potřebné projekty a zejména pak kvalitní výstupy v souladu s vizí organizace.

Nadále bude rozvíjen program brigád pro mladé aktivní studenty a fond pro naše klienty.

XI. Nabídka vzdělávání a služeb pro instituce, NNO a zaměstnavatele

Občanské sdružení IQ Roma servis stabilně nabízí externím subjektům řadu akreditovaných i neakreditovaných prezenčních vzdělávacích kurzů z řady oblastí jako je sociální práce, sociální politika, měkké dovednosti, evaluace práce a další. Vedle ucelených vzdělávacích programů jsou naši pracovníci schopni připravit pro zájemce konzultace a semináře „na míru“, dle individuálních potřeb.

1. Školení v sociální oblasti

1.1 Prevence a zmírnění předlužení

Cílem kurzu je seznámit účastníky s východisky, principy a způsoby sociální práce s předluženými domácnostmi a možnostmi preventivního působení při sociální práci v oblasti dluhové problematiky.

Obsah kurzu je tvořen dvěma tematickými bloky zaměřenými na prevenci a zmírňování následků předlužení. V rámci prvního bloku se účastníci obeznámí s možnými riziky úvěrových smluv a s principy práce s domácnostmi, u kterých potenciálně hrozí předlužení, a to s využitím plánu hospodaření zaměřeného na vytvoření finanční rezervy. Druhý blok je zaměřen na orientaci v legislativě a na způsoby řešení dluhu v jednotlivých stádiích od vzniku pohledávky až po výkon rozhodnutí, dále na principy práce s předluženou domácností a úskalí sociální práce v praxi (východiska k diagnostice finanční situace rodiny, seznámení a práce s plánem hospodaření a přehledem věřitelů).

1.2 Sociální zabezpečení v ČR

Cílem kurzu je seznámit účastníky se systémem sociálního zabezpečení v ČR.

Náplň kurzu je rozdělena na tři části podle základních pilířů systému. První část je zaměřena na oblast sociálního pojištění (ne-

IQ Roma servis stabilně nabízí externím subjektům řadu akreditovaných i neakreditovaných prezenčních vzdělávacích kurzů.

mocenské pojištění, důchodové pojištění, pojištění v nezaměstnanosti) a seznámení s jednotlivými dávkami těchto systémů, s okruhem oprávněných osob, výpočtem důchodového věku ad. Druhá část se věnuje oblasti státní sociální podpory (okruh oprávněných osob, představení jednotlivých dávek a jejich účelu, podmínky nároku na dávky, reflexe změn souvisejících s reformou veřejných rozpočtů). Třetí část se zaměří na oblast sociální pomoci – představení základních pojmů a všech složek sociální pomoci sociálních služeb (druhy sociálních služeb, formy jejich poskytování, zařízení sociálních služeb, podmínky poskytování služeb, problematika definice sociální práce, dávky v hmotné nouzi, dávky sociální péče a mimořádné výhody pro zdravotně postižené).

1.3 Terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách

Cílem tohoto akreditovaného kurzu pro sociální pracovníky je představit specifika sociální práce s cílovou skupinou obyvatel sociálně vyloučených lokalit.

Absolvováním tohoto kurzu pracovník získá teoretické informace o výkonu terénní sociální práce a teoretické i praktické znalosti o možnostech řešení jednotlivých typů zakázek. V rámci kurzu rovněž probíhá trénink dovedností potřebných k výkonu terénní sociální práce.

2. Právní školení

Cílem právních školení je předat účastníkům informace spolu s praktickými příklady z následujících oblastí:

- » občanské soudní řízení – orientace v procesu a praktická práce s dokumenty,
- » vykonávací a exekuční řízení – orientace v procesu a praktická práce s dokumenty,
- » pracovně-právní vztahy na modelových příkladech,
- » diskriminace – metodika práce s případy pro neziskové organizace,
- » diskriminace a rovné zacházení – praktické informace pro zaměstnavatele,
- » ochrana osobních údajů při práci s klientem v neziskové organizaci,
- » nezisková organizace jako zaměstnavatel – zejména tvorba systému vnitřních norem.

3. Školení monitoringu a evaluace činnosti

Průběžná evidence činnosti a efektivně nastavený systém monitoringu přímé práce s klientem je nezbytným předpokladem pro dlouhodobě efektivní poskytování sociálních služeb. Dává nám odpověď na řadu otázek úzce souvisejících s profesionalitou

poskytovaných služeb – má naše práce smysl? Přináší cílové skupině to, co přinášet má?

Cílem školení je poskytnout praktický návod k zavedení a rozvíjení standardizovaných metod evidence, které jsou v souladu s legislativním rámcem a zároveň poskytují možnost kontroly plnění různých typů projektových indikátorů.

Díky projektu Vzdělání je cesta se nabídka školení rozšířila i na cílovou skupinu pedagogických pracovníků.

4. Školení pro pedagogické pracovníky

Díky projektu Vzdělání je cesta se nabídka školení rozšířila i na cílovou skupinu pedagogických pracovníků. Jedná se o následující akreditované kurzy:

4.1 Poradenství pro volbu školy

Účastníci školení získají kompetence pro realizaci odborného profesního poradenství, naučí se využívat zdrojů a různorodých testů pro společné plánování budoucí kariéry a metody spolupráce se zapojenými institucemi, především základními a středními školami.

4.2 Poradenství pro volbu povolání

Účastníci se seznámí s východisky metodologie, odkazy na relevantní informační zdroje především v kontextu nástupu do zaměstnání, s typologií využívaných metod a s potenciálně rizikovými situacemi, se kterými se v průběhu realizace mohou setkat.

4.3 Terénní pedagogická práce a case management

Účastníci získají nebo prohloubí kompetence pro práci v přirozeném prostředí klienta. Osvojí si přístup, v rámci něhož je klientova situace nahlížena komplexně, se zapojením všech rizikových faktorů i potenciálu klienta.

4.4 Provoz Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež

Účastníci získají kompetence pro tvorbu programu v nízkoprahovém zařízení, budou seznámeni s nastavením, právním rámcem a standardy práce v tomto typu zařízení. Dále budou seznámeni s vybranými metodami využívanými pro motivaci cílové skupiny mládeže ke vzdělávání a osobnostnímu rozvoji a rovněž s možnostmi posílení cílové skupiny ve výuce – různé metody pedagogické práce, včetně využívání IT.

4.5 Osobnostní rozvoj, motivace a multikulturní výchova

Tento školicí blok je orientován na specifické metody práce s motivačními aspekty zaměřenými na vzdělávání, kulturní porozumění a motivaci k aktivnímu trávení volného času. Účastníci budou seznámeni s metodami Divadla Fórum, osobnostně-sociální výchovy, dramatické výchovy, sebeprezenční aktivit a multikulturní výchovy.

4.6 Finanční poradenství pro mládež

Účastníci získají kompetence v oblasti poskytování finančního poradenství mládeži. Obsahově je kurz zaměřen na seznámení se s principy a riziky jednotlivých finančních produktů, příslušnou legislativou i prací s klientem v jednotlivých fázích zadlužení, včetně prevence zadlužení.

Pokud vás naše nabídka zaujala, kontaktujte:

Mgr. Kateřinu Pevnou

Tel.: +420 543 213 310

e-mail: katerina.pevna@iqrs.cz

XII. Poděkování

IQ Roma servis a celý jeho tým, jež realizoval aktivity v roce 2010 a v prvním čtvrtletí roku 2011, děkuje:

1. Firmám a institucím

- » **advokátní kanceláři Tomáš Rašovský** za kontrolu smluv a podkladů spojených s projektem rekonstrukce budoucí pobočky IQ Roma servisu na Vranovské a další cenné rady,
- » **dopravní společnosti Student Agency** za spolupráci při realizaci kampaně k boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení,
- » **České televizi** za mediální podporu a bezplatné odvysílání spotu na podporu boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení,
- » **Dopravnímu podniku města Brna** za spolupráci při realizaci kampaně Dža andre lači škola;
- » **Fabexu Ostrava, TUR Ostrava a organizátorům Colours of Ostrava, Filmového festivalu Zlín, Karlovarského festivalu a dnů Evropského filmu** za mediální podporu kampaně boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení,
- » **Muzeu romské kultury** za bezplatné poskytnutí prostor;
- » **Národnímu památkovému ústavu v Brně,**
- » **Občanskému sdružení Slovo21** za volné vstupenky na festival Khamoro pro aktivní mladé Romy,
- » **Veletrhům Brno, a. s.,** za slevu prezentačních prostor v rámci strojírenského veletrhu pro propagaci značky Ethnic Friendly zaměstnavatel,
- » **Základní škole Slovácká Břeclav.**

2. Dobrovolníkům

za jejich aktivitu a obětavou práci pro dobrou věc. Za PR děkujeme zvláště pak **Marii a Oliverovi Giňovým** a **Hance Kakurové**

za spolupráci s realizací kampaně Dža andre lači škola; **Petře Giňové, Janu Motalovi, Filipu Johánkovi** za metodologické vedení moderátorek a technickou podporu při zařizování studia; **Michalu Veselému** za pravidelnou technickou a propagační konzultaci a za příležitostné poskytování foto a video dokumentace; **Martinu Grinvalskému** za pravidelnou mediální podporu; **Lucii Oračkové a Janu Perlovi** za moderování oslav Mezinárodního dne Romů 2010. Za pedagogický program a doučované klienty děkujeme: **Haně Biolkové, Petru Blahovi, Tereze Cajthamlové, Anetě Dorazilové, Evě Hanákové, Ivoně Hendrychové, Radce Hoffmanové, Renatě Chloupkové, Evě Chovanové, Cecílii Illové, Evě Jandourkové, Matouši Jelínkovi, Haně Kachlíkové, Lucii Křivkové, Vladimíru Kopšovi, Petru Líčeníkovi, Ondřeji Maclovi, Heleně Petrové, Leoně Prachařové, Zdeňce Prokopové, Kristýně Pulišové, Lence Sklenářové, Kataríně Slezákové, Zuzaně Šmidekové, Tatianě Urbanové, Daně Vondrákové a Adrianě Zámečnickové.** Za terénní programy děkujeme **Yuko Karasawa**, za právní úsek **Tiboru Skalkovi**. Za tým Břeclav **Adéle Chlumecké, Kateřině Prachařové, Kláře Šubíkové, Tereze Uhrové** a **Janu Neugebauerovi** a za tým JMK děkujeme **Aleně Durdové.**

3. Individuálním dárcům

za tolik potřebné a strategické volné zdroje.

4. Projektovým donorům

za projektové dotace, které umožňují existenci a zabezpečují plynulý, stabilní a profesionální chod a rozvoj služeb a programů organizace.

DĚKUJEME
a těšíme se na další spolupráci

***IQ Roma servis, o. s. – komplexní a profesionální služby
pro sociálně vyloučené komunity***

Zpracovali zaměstnanci IQ Roma servisu v únoru až dubnu 2011

Text: kolektiv IQRS – Katarína Klamková, Lenka Mrkvánková Maléřová, Veronika Vaňková, Wail Khazal, Šárka Pólová,
Ivona Parčiová, Kateřina Pevná ad.

Editace a korektury: Renata Haráková a Zuzana Ingrová

Obrázek na obálce: Lucie Šaraiová

Sazba a tisk: Tiskárna Mlok, Brno, 2011

IQ
Roma
servis

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Nadace
Vodafone
Česká republika**

